

Årsredovisning

2023

Götene kommun

Götene kommun

Innehållsförteckning

1 Kommunstyrelsens ordförande.....	6
2 Kommundirektör.....	8
3 Förvaltningsberättelse	9
3.1 Översikt över verksamhetens utveckling	9
3.2 Den kommunala koncernen	9
3.2.1 Organisationsschema	9
3.2.2 Privata utförare	11
3.3 Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning	12
3.3.1 Omvärldsrisk	12
3.3.2 Verksamhetsrisk	12
3.3.3 Finansiella risker	13
3.3.4 Hållbarhet.....	14
3.3.5 Händelser av väsentlig betydelse	14
3.4 Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten.....	15
3.4.1 Vision	15
3.4.2 Målstyrning.....	15
3.4.3 Strategiska mål	15
3.4.4 Nämndernas och bolagens mål	15
3.4.5 Agenda 2030.....	15
3.4.6 Politiska program	16
3.4.7 Budgetprocess	16
3.4.8 Intern kontroll	16
3.4.9 Värdegrund	16
3.5 God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning.....	17
3.5.1 Uppföljning strategiska mål.....	17
3.5.2 Uppföljning finansiella mål	24
3.5.3 Sammanfattad bedömning av de strategiska och finansiella målen	26
3.5.4 Ekonomisk ställning	26
3.5.5 Balanskravsresultat.....	30
3.6 Väsentliga personalförhållanden	31
3.6.1 Inledning	31
3.6.2 Vår personal.....	31
3.6.3 Attraktiv arbetsgivare och personalarbete	37
3.6.4 Chefsutveckling.....	37
3.6.5 Framtiden	38
3.7 Förväntad utveckling.....	39
3.8 Sammanfattande kommentar	39
4 Ekonomiska sammanställningar	41
4.1 Resultaträkning	41
4.2 Kassaflödesanalys	42
4.3 Balansräkning	43
4.4 Notförteckning.....	45
5 Redovisningsprinciper.....	55

5.1	Pensioner.....	55
5.2	Avsättningar	55
5.3	Skatteintäkter	55
5.4	Värdering av anläggningstillgångar	56
5.5	Finansiella instrument	56
5.6	Finansiell leasing	56
5.7	Redovisning av statsbidrag	57
6	Investeringsredovisning	58
7	Driftredovisning.....	59
8	Nämndernas Årsredovisning.....	61
8.1	Kommunfullmäktige	61
8.1.1	Nämndens uppdrag	61
8.1.2	Ekonomiskt resultat.....	61
8.2	Valnämnd.....	61
8.2.1	Nämndens uppdrag	61
8.2.2	Ekonomisk redovisning	61
8.3	Revision	62
8.3.1	Nämndens uppdrag	62
8.3.2	Ekonomisk redovisning	62
8.4	Överförmyndare	62
8.4.1	Nämndens uppdrag	62
8.4.2	Ekonomisk redovisning	62
8.5	Kommunstyrelse	63
8.5.1	Nämndens uppdrag	63
8.5.2	Nämndens inriktningar	63
8.5.3	Nämndens mål.....	63
8.5.4	Ekonomisk redovisning	68
8.5.5	Verksamhet.....	77
8.5.6	Framtid	80
8.5.7	Politiska uppdrag	81
8.6	Nämnd för utbildning, kultur och fritid	85
8.6.1	Nämndens uppdrag	85
8.6.2	Nämndens inriktningar	85
8.6.3	Nämndens mål.....	87
8.6.4	Ekonomisk redovisning	93
8.6.5	Verksamhet.....	96
8.6.6	Framtid	98
8.6.7	Politiska uppdrag	99
8.7	Socialnämnd	104
8.7.1	Nämndens uppdrag	104
8.7.2	Nämndens inriktningar	105
8.7.3	Nämndens mål.....	105
8.7.4	Ekonomisk redovisning	115
8.7.5	Verksamhet.....	119
8.7.6	Framtid	123
8.7.7	Politiska uppdrag	127

8.8	Nämnd för service och teknik	127
8.8.1	Nämndens uppdrag	127
8.8.2	Ekonomisk redovisning	128
8.8.3	Verksamhet	131
8.8.4	Framtid	131
8.9	Nämnd för samhällsskydd mellersta Skaraborg	132
8.9.1	Nämndens uppdrag	132
8.9.2	Nämndens mål	132
8.9.3	Ekonomisk redovisning	133
8.9.4	Verksamhet	133
8.9.5	Framtid	133
8.10	Lönenämnd	135
8.10.1	Nämndens uppdrag	135
8.10.2	Ekonomisk redovisning	135
8.10.3	Verksamhet	135
8.11	Miljö-och bygglovsnämnd	136
8.11.1	Nämndens uppdrag	136
8.11.2	Ekonomisk redovisning	136

9 Götene kommuns bolag, kommunalförbund och medlemskap . 137

9.1	Översikt organisation Götene kommuns bolag och kommunalförbund	137
9.1.1	AB GöteneBostäder (556089-4197)	138
9.1.2	Götene Vatten & Värme AB (556383-3143)	138
9.1.3	Medeltidens Värld AB (556739-2468)	138
9.1.4	Destination Läckö-Kinne-kulle AB (556440-4332)	138
9.1.5	Göliska IT (Kommunalförbund)	138
9.1.6	Avfall och Återvinning Skaraborg	138
9.2	AB GöteneBostäder	139
9.2.1	Verksamhetsområde	139
9.2.2	Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning	139
9.2.3	Händelser av väsentlig betydelse	139
9.2.4	Ekonomiska sammanställningar	139
9.2.5	Ekonomisk analys	140
9.2.6	Investeringar	140
9.2.7	Medarbetare	141
9.2.8	Måluppfyllelse	141
9.2.9	Översikt för verksamhetens utveckling	142
9.2.10	Framtid	142
9.3	Götene Vatten & Värme AB	143
9.3.1	Verksamhetsområde	143
9.3.2	Händelser av väsentlig betydelse	143
9.3.3	Ekonomiska sammanställningar	143
9.3.4	Ekonomisk analys	144
9.3.5	Investeringar	144
9.3.6	Översikt för verksamhetens utveckling	144
9.3.7	Medarbetare	144
9.3.8	Måluppfyllelse	145
9.3.9	Förväntad framtida utveckling	145
9.4	Medeltidens Värld AB	146
9.4.1	Verksamhetsområde	146
9.4.2	Händelser av väsentlig betydelse	146

9.4.3	Ekonomiska sammanställningar	146
9.4.4	Ekonomisk analys	147
9.5	Destination Läckö-Kinne-kulle AB	147
9.5.1	Verksamhetsområde	147
9.5.2	Händelser av väsentlig betydelse	147
9.5.3	Ekonomiska sammanställningar	148
9.5.4	Ekonomisk analys	149
9.5.5	Medarbetare	149
9.5.6	Måluppfyllelse	149
9.5.7	Översikt för verksamhetens utveckling	150
9.6	Göliska IT (Kommunalförbund)	150
9.6.1	Verksamhetsområde	150
9.6.2	Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning	150
9.6.3	Händelser av väsentlig betydelse	150
9.6.4	Ekonomiska sammanställningar	151
9.6.5	Ekonomisk analys	151
9.6.6	Investeringar	152
9.6.7	Medarbetare	152
9.6.8	Måluppfyllelse	152
9.6.9	Översikt för verksamhetens utveckling	152
9.7	Avfall & Återvinning Skaraborg	153
9.7.1	Verksamhetsområde	153
9.7.2	Händelser av väsentlig betydelse	153
9.7.3	Ekonomiskt resultat	153
9.7.4	Nyckeltal	154
9.7.5	Framtida utveckling	154

1 Kommunstyrelsens ordförande

2023 – ett händelserikt år med starkt ekonomiskt resultat.

Även om 2023 blev ännu ett i raden av år som präglats av osäkerhet och oro med anledningar av händelser i vår omvärld, så har vi fortsatt skäl att se ljus på framtiden lokalt här i Skaraborg och Götene.

Näringslivet satsningar i Skaraborg saknar motsvarigheter i modern tid. Den planerade battericellsfabriken i Mariestad är bara en av dem – i vår egen kommun finns en handfull nationella storföretag som valt att satsa och växa just här. Lägg på det den entreprenörsanda som finns hos våra småföretag och det säger sig självt att arbeten finns och kommer att finnas under många, många framöver. Nu gäller det också att vi lockar ännu fler att bosätta sig här för att säkra kompetensförsörjningen och kommunens ekonomi för framtida generationer.

För att lyckas med det behöver vi säkerställa att vi har en kommunal verksamhet i toppklass, attraktiva och tillgängliga boendemiljöer samt goda möjligheter till en meningsfull fritid för våra kommuninvånare.

Med detta i ryggen har kommunfullmäktige under 2023 fastställt kommunens nya vision – ”Götene kommun 2040 – Sveriges bästa landsbygdskommun”.

I vår nya vision vågar vi vara modiga. Det är en klar ambitionshöjning som ställer höga krav på hela vår organisation, såväl politiker som tjänstepersoner. Med visionens fokusområden - barn och unga, det goda livet, samverkan, hållbarhet och tillväxt - pekar vi ut en riktning för framtiden som i mångt och mycket ligger i linje med det vi redan gör, men där vi tydligt vill utvecklas ytterligare. Vi ska inte nöja oss med att vara en kommun i mängden, vi ska hela tiden jobba mot att bli bättre och vi ska till och med sikta mot att bli bäst. Egentligen är det omöjligt för oss att vilja något annat för våra kommuninvånare.

Vi befinner oss i alldeles i början av en av de mest investeringstunga perioderna i Götene kommuns historia. Vi satsar för framtiden vilket kommer komma alla våra kommuninvånare till gagn – samtidigt som det under några år framöver kommer att öka våra kapitalkostnader och sätta press på vår ekonomi.

Under början av året antogs kommunens nya översiktsplan som pekar ut den långsiktiga riktningen för kommunens fysiska planering. Under året som gått har vi dessutom redan hunnit göra verklighet av en hel rad satsningar för att möjliggöra nya bostäder – detaljplaner för nya bostadsområden har antagits, bland annat Källby, Götene och Hällekis och vårt kommunala bostadsbolag AB Götenebostäder har färdigställt 56 nya lägenheter i Götene centrum.

Vi har tagit stora kliv i arbetet med vårt efterlängtade nya badhus där byggentreprenör nu har handlat upp och projektering har inletts under hösten. Planeringen för närliggande Västerby förskola fortskrider också enligt plan.

Utöver detta har vi under 2023 inlett arbetet med en rad stora satsningar inom allt ifrån infrastruktur till fritid.

Lyckligtvis går vi in i denna investeringstunga period med en mycket god finansiell ställning. Under flera år har kommunen svarat för starka ekonomiska resultat – så även 2023. Kommunens resultat uppgår denna gång till 49,3 mnkr. Detta innebär att vi klarar våra finansiella mål med råge och att vi står än bättre rustade för att mäta med de stora satsningar vi har framför oss. Samtidigt kan vi också notera att det stora överskottet till viss del innebär att vi inte till fullo har lyckats leverera verksamhet och investeringsvolym i den omfattning vi önskade i samband med budgetläggningen.

I medborgarundersökningen 2023 som presenterades i slutet av året så kan vi utläsa att vår kommun och den kommunala verksamheten är uppskattad bland invånarna.

Vi ligger i toppskiktet i Skaraborg i flera av de sammanfattade kategorierna. Bland annat anser 95,8 procent anser att Götene kommun är en bra plats att leva på och 84,4 procent anser att kommunen sköter sina verksamheter bra.

Grunden för detta är naturligtvis en välfungerande basverksamhet med skola, vård och omsorg av hög kvalité.

Värt att lyfta fram på samma tema är också att i brukarundersökningen för hemtjänsten så framkommer att 100% av brukarna upplever att de alltid eller ofta får ett bra bemötande av personalen, samt att vi ännu en gång är bäst i Skaraborg i Svenskt näringslivs ranking av det lokala företagsklimatet – plats 12 i Sverige. Fantastiska resultat.

Jag vill rikta ett stort tack till alla kommunanställda för det fantastiska arbete som utförts under 2023. Jag vill också rikta ett tack till alla förtroendevalda kollegor som lägger imponerande engagemang och stora delar av sin fritid för att göra Götene kommun till en bättre plats att bo, leva och verka i.

Johan Månsson

Kommunstyrelsens ordförande (GF)

2 Kommundirektör

2023 är det första året på en ny mandatperiod och som alltid tillträder den nya styrelsen och de nya nämnderna vid årsskiftet. Det tar ett litet tag för politik och verksamhet att lära känna varandra, men även denna gång kom det gemensamma arbetet snabbt i gång igen.

Det ekonomiska året 2023 präglades i början av kraftigt ökande kostnader för energi, för att sedan drabbas av en ökande inflation i samhället. Det medförde av kommunens kostnader för energi och varor ökade kraftigt. Trots det så har verksamheten klarat av att göra ett bra ekonomiskt resultat, man har kunnat hitta effektiviseringar för att möta kostnadsökningarna.

Under december gjordes en mätning av alla Sveriges kommuners (290 st) och offentliga organisationers (698 st) hemsidor gällande tillgänglighet, webstandard, personlig integritet och informationssäkerhet. I denna mätning placerade sig Götene kommun på första plats bland Sveriges kommuner och på en delad tredje plats bland alla offentliga organisationer. Det är ett fantastiskt resultat av allt det arbete kommunens webbansvariga lägger ner på detta. Tillgänglighet för alla människor till information om vårt samhälle är en mycket viktig grundsten för vårt demokratiska system.

SPF seniorerna publicerar varje år ett så kallat hemtjänstindex, en mätning om hur kommunens hemtjänst fungerar. Götenes placering totalt är 49 av 290 kommuner. Undersökningen är uppdelad i fyra delar och en handlar om utförandet, där hamnar vi på plats 25 av alla kommuner. Avgörande för den fina placeringen är omdömet om hur personalen bemöter den äldre i hemmet. Ett mycket gott betyg för personalen inom verksamheten.

Under året blev Götene kommun utsedd till Västra Götalands bästa friluftskommun, och plats åtta i Sverige. Det var Naturvårdsverket som stod bakom utmärkelsen. Det är resultatet av ett långvarigt arbete och visst har vi i grunden mycket bra förutsättningar med den fantastiska natur som finns här.

En ny vision för Götene kommun antogs i slutet av året. ”Götene 2040 – Sveriges bästa landsbygdskommun.” År 2040 är vi Sveriges bästa landsbygdskommun. Det är vi för barnens skull och för att alla som bor här ska kunna leva ett gott liv. Vi står stadigt på egna ben och har ett hjärta som slår för samverkan. Den plats vi kallar vår fortsätter att utvecklas med respekt för historien, med kärlek till naturen och med stort fokus på hållbarhet. Visionen är ett resultat av flera dialoger mellan politiken och verksamheten. Nu blir det upp till oss alla att se till att medborgarna i kommunen verkligen bor i Sveriges bästa landsbygdskommun år 2040.

3 Förvaltningsberättelse

3.1 Översikt över verksamhetens utveckling

Götene kommun

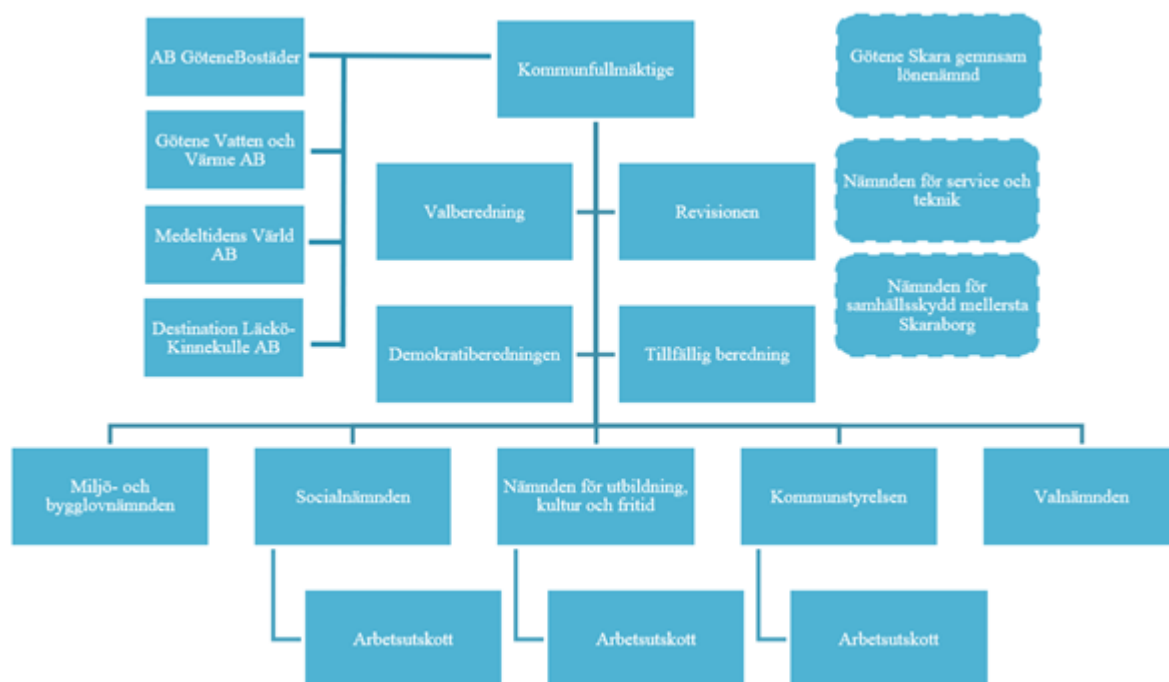
	2023	2022	2021	2020	2019
Folkmängd per 31 december	13 218	13 275	13 263	13 203	13 207
Kommunal skattesats	22,12	22,12	22,12	22,12	22,12
Verksamhetens nettokostnader	869,8	806,7	767,4	771,0	763,5
Årets resultat, miljoner kronor	49,3	79,6	72,2	28,8	15,0
Soliditet, procent	57,1	53,9	48,9	61,2	61,9
Soliditet, procent (inkl. pensionsskuld och löneskatt)	39,8	35,4	28,6	32,7	27,9
Nettoinvesteringar	49,7	66,7	51,6	40,0	74,3
Självfinansieringsgrad, procent	175,3	174,5	207,8	139,2	53,0

Götene kommun och helägda bolag

	2023	2022	2021	2020	2019
Verksamhetens nettokostnader	864,7	795,3	761,6	767,5	760,3 *
Årets resultat, miljoner kronor	46,5	87,8	81,2	28,0	15,5
Soliditet, procent	41,3	41,4	38,9	44,2	43,2
Soliditet, procent (inkl. pensionsskuld och löneskatt)	30,1	28,9	24,7	26,1	22,6
Nettoinvesteringar, miljoner kronor	130,2	95,5	79,0	57,2	111,8
Självfinansieringsgrad, procent	81,0	152,3	173,4	131,8	53,2

3.2 Den kommunala koncernen

3.2.1 Organisationsschema

Götene kommun bedriver verksamhet inom många områden och i olika driftsformer. I organisationsschemat ovan visas de nämnder, beredningar samt helägda bolag som kommunen bedriver verksamhet i. Delar av verksamheten bedrivs i nämnder tillsammans med andra kommuner. Dessa är nämnden för service och teknik med Skara som huvudman, nämnden för samhällsskydd mellersta Skaraborg med Falköping som huvudman samt gemensam Lönenämnd med Skara där Götene är huvudman. Kommunalförbundet Göliska IT ansvarar för IT-drift och IT-support för kommunerna Essunga, Grästorp, Götene, Lidköping, Skara och Vara. Kommunalförbundet Avfall & Återvinning Skaraborg är ett kommunalförbund med ansvar för insamling och behandling av hushållsavfall samt information, regelskrivning och planering av hushållsavfallets omhändertagande.

Kommunförvaltning

Den kommunala verksamheten leds av kommunfullmäktige. Direkt underställd kommunfullmäktige finns Revision, Valnämnd, Valberedningen, Överförmyndarnämnd, Folkhälsorådet samt Demokratiberedningen.

Kommunfullmäktiges verkställande organ är kommunstyrelsen, nämnden för utbildning, kultur och fritid, socialnämnden, miljö- och bygglovsnämnden och Götene Skara gemensam lönenämnd. Miljö- och bygglovsnämnden är endast myndighetsnämnd utan ekonomiskt ansvar. Det ekonomiska ansvaret för myndighetsnämnden ligger under kommunstyrelsen.

Nämnden för service och teknik är en gemensam nämnd med Skara som huvudman. Nämnden ansvarar för båda kommunernas kost, lokalvård, fastighet och gata/park.

Nämnden för samhällsskydd mellersta Skaraborg är en gemensam nämnd för Falköping, Tidaholm, Skara och Götene där Falköping är huvudman.

Mandatfördelning

Mandatfördelning	2022-2026
Arbetarepartiet Socialdemokraterna (S)	12
Götenes Framtid (GF)	6
Moderaterna (M)	6
Sverigedemokraterna (SD)	6
Centerpartiet (C)	4
Vänsterpartiet (V)	3
Kristdemokraterna (KD)	2
Miljöpartiet de gröna (MP)	1
Liberalerna (L)	1

Ordförandeposter

	Ordförande	VD
Kommunfullmäktige	Håkan Ernklev (GF)	
AB GöteneBostäder	Susanna Lundgren (C)	Martin Sohlberg
Götene Vatten & Värme AB	Per Samuelsson (M)	Johan Törner
Medeltidens Värld AB	Johan Månsson (GF)	
Destination Läckö-Kinneulle AB	Bodil Warolin	Anna Ohlin Ek
Kommunstyrelsen	Johan Månsson (GF)	
Nämnden för Utbildning, Kultur och Fritid	Marcus Källander (M)	
Socialnämnden	Anna Dahlström (C)	
Miljö och bygglovsnämnd	Monica Holm (L)	
Götene Skara gemensam lönenämnd	Johan Månsson (GF)	
Revision	Peter Legendi (S)	
Valberedning	Anders Månsson (GF)	

	Ordförande	VD
Överförmyndarnämnd	Johan Månsson (GF)	
Folkhälsorådet	Johan Månsson (GF)	
Valnämnd	Christina Friberg (C)	
Demokratiberedning	Håkan Ernklev (GF)	
Nämnden för Service och teknik	Mikael Ringqvist (S)	
Nämnden för samhällsskydd mellersta Skaraborg	Maria Bruckshaw (KD)	
Kommunalförbund Göliska IT	Svante Classon	Förbundsdirektör: Anders Thörn

Kommunalt ägda aktiebolag

Götene kommun äger samtliga aktier i Götene Vatten & Värme AB, AB Götene Bostäder och Medeltidens Värld AB samt 25 procent i Destination Läckö-Kinneulle AB.

För de helägda bolagen tillsätter kommunfullmäktige styrelse och respektive styrelse utser verkställande direktör. I enlighet med kommunallagen utser kommunfullmäktige även en lekmannarevisor till respektive bolag. I det aktiebolag (Destination Läckö- Kinneulle AB) där kommunen inte har ägarmajoritet har kommunen representanter i styrelsen, vilka väljs av kommunfullmäktige. Även i det delägda bolaget har kommunfullmäktige utsett lekmannarevisor.

Kommunfullmäktiges styrning av de helägda bolagen sker enligt styrdokumentet Grunder och principer för styrning av Götene kommuns bolag (KF§44/2013). Av respektive bolags bolagsordning framgår dess ändamål. Utöver detta har kommunfullmäktige gett respektive bolag ägardirektiv. Enligt kommunallagen har även kommunfullmäktige alltid rätt att ta ställning i frågor av principiell karaktär eller annat av större vikt.

Kommunalförbund

Göliska IT är ett kommunalförbund som drivs tillsammans med Götene, Lidköping, Skara, Essunga, Grästorp och Vara. Götene kommuns andel uppgår till 13,2 procent.

Götene kommun är en av 40 medlemmar i kommunalförbundet Tolkförmedlingen Väst. Kommunalförbundets ändamål är att tillgodose medlemmarnas behov av språktolk.

Götene kommun är en av 15 medlemmar i Skaraborgs kommunalförbund. Kommunalförbundets ändamål är bland annat tillväxt och utveckling.

1 januari 2022 anslöt Götene kommun till Avfall & Återvinning Skaraborg som är ett kommunalförbund med ansvar för insamling och behandling av hushållsavfall samt information, regelskrivning och planering av hushållsavfallets omhändertagande. Övriga medlemskommuner är Hjo, Skövde, Tibro, Karlsborg, Töreboda, Falköping, Skara, Gullspång, Mariestad, Essunga, Grästorp och Vara.

Kooperativa hyresrättsföreningen Götene Äldreheim

Kommunen har sedan år 2006 ett samarbete med Kooperativa hyresrättsföreningen Götene Äldreheim. Föreningens syfte och ändamål är att skapa en associationsform för parterna att långsiktigt samarbeta om ägande och förvaltning av lägenheter och lokaler speciellt anpassade för vård- och omsorgsverksamhet inom Götene kommun. Numera ingår också förskoleverksamhet i samarbetet.

3.2.2 Privata utförare

Götene kommun har flera privata utförare, bedömningen är att ingen av dessa är av väsentlig betydelse för kommunens verksamhet eller ekonomiska ställning.

Exempel på verksamheter där kommunen anlitar privata utförare är friskolor inom grundskolan, HVB-vård för barn och unga, institutionsvård för vuxna, insatser enligt LSS samt skolskjuts.

3.3 Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning

3.3.1 Omvärldsrisk

2023 har varit ett mycket turbulent år i världen. Kriget i Ukraina har fortsatt på sitt andra år. I början av oktober 2023 anföll den palestinska organisationen Hamas Israel. Många bedömare tror att det finns risk att Mellanöstern kastas in i ett nytt storkrig. Detta skulle kunna innebära en betydande risk för försämrad konjunktur för världsekonomin.

Riksbanken har fortsatt att höja reporäntan under året för att motverka inflationen. Under andra halvan av året har inflationens ökningstakt minskat. Inflationens ökningstakt gör att tex kommunernas och regionernas pensionskostnader har under de senaste åren ökat kraftigt. Arbetslösheten har dock bara ökat marginellt men i slutet på 2023 syntes tecken på att arbetslösheten har börjat öka och att Sverige är på väg in i en lågkonjunktur med lägre aktivitet i ekonomin.

Den ökande inflationen och de höjda räntorna har också gjort att den svenska byggmarknaden har stannat av kraftigt. Detta gör att det är svårt för byggtreprenör att få ekonomi på sina projekt och kunderna är dessutom ytterligt försiktiga. Detta innebär att det även för Götene är tvärstopp för byggnation av nya bostäder för närvarande. Det kommer sannolikt innebära att befolkningen kommer att minska de kommande åren.

3.3.2 Verksamhetsrisk

Antalet äldre kommer att öka kraftigt under de närmaste åren. Detta kommer att ställa stora krav på den kommunala organisationen. Sannolikt kommer både hemtjänst och äldreomsorg behöva ta hand om fler äldre. Detta kommer att göra att behovet av fler människor i vården på alla nivåer kommer att öka. Om vi skall klara att ta hand om den åldrande befolkningen måste effektiviteten öka inom dessa områden. Ett annat perspektiv på frågan är kompetensförsörjningen. I dag råder brist på personal inom ett flertal kommunala yrkesområden som tex. socialsekreterare, personal inom omsorgen. Detta kommer att vara ett viktigt område att arbeta med i framtiden.

En annan viktig sak som vi måste få kontroll är våra fastigheter och utveckla faktabaserade underhållsplaner som hela tiden uppdateras och underhålls. I samband med detta är det också viktigt att vi utvecklar vårt sätt att arbeta i projekt, vilka roller och vilket ansvar har de olika intressenterna. Vilka driftkostnader skapar investeringen och vilka behov skall investeringen lösa.

3.3.3 Finansiella risker

Borgensåtagande

Tabellen visar nyttjade borgensåtaganden, det vill säga hur stora lån som finns för de borgensåtaganden som kommunen har.

(Miljoner kronor)	2023	2022	2021
Kommunägda bolag	401,8	303,7	276,8
Götene Äldrehem	243,4	249,5	255,7
Övriga	1,5	1,5	1,5
Summa borgensåtagande	646,7	554,7	534,0

Beviljad borgensram för kommunala bolag är 460,0 mnkr, där Götene Vatten & Värme har 210 mnkr och AB GöteneBostäder har en borgensram på 250 mnkr. Under 2023 tog kommunfullmäktige beslut om att höja AB GöteneBostäders borgensram till 250 mnkr (från 230 mnkr). Anledningen till höjningen var att bolaget under 2023 har lånat upp till det bostadsprojekt med 56 nya lägenheter som färdigställts under 2023.

För Götene Äldrehem är borgen beviljad på totalt 311,6 mnkr.

Stora borgensåtagande kan betyda en finansiell risk för kommunen i form av övertagande av lån, alternativt ägartillskott. Med hänsyn till att samtliga bolag i koncernen kommer att öka sina investeringar kraftigt de kommande åren. Det kommer att innebära att koncernstyrningen och samordningen måste utvecklas de kommande åren.

Kommunens borgensåtaganden är omfattande och under 2023 nyttjas 646,7 mnkr av kommunens totala beviljade borgensåtagande på strax över 774 mnkr. De kommunala bolagen och Kooperativa Hyresrättsförening Götene Äldrehem upptar stora delar av det totala borgensbeloppet. Götene kommun betalar hyra till Götene Äldrehem för de lokaler som kommunen utnyttjar. I denna hyra ingår alla kostnader som föreningen har och där ingår även ränta på föreningens lån. Om räntorna skulle öka, skulle det innebära att hyrorna som Götene kommun betalar skulle bli dyrare. Risken bedöms därför som liten att kommunen behöver ta över lånen. Däremot finns det en risk att hyrorna höjs.

Pensionsåtagande

Pensionsåtagande

(Miljoner kronor, inklusive löneskatt)	2023	2022	2021
Pensionsavsättningar	18,3	17	15
Ansvarsförbindelse tidigare pensionssystem	180,4	186,7	193,9
Pensionsförpliktelse tryggs i pensionsförsäkring	53,6	46,3	40,6
Totala pensionsåtagande	252,3	250,0	249,5

Överskottsmedel

	2023
Skandia	4,7

Götene kommun har valt att trygga delar av pensionsförpliktelsen genom pensionsförsäkring. Syftet med försäkringen är att överföra kommande utbetalningar till försäkringsgivaren. När försäkringspremien bestäms görs flera antaganden om bland annat dödlighet och ränta. Dessa antaganden är ofta gjorda med försiktighet eftersom försäkringsavtalet löper över lång tid. Det innebär att det verkliga utfallet ofta blir bättre än vad som ursprungligen antagits och det uppstår därmed ett överskott på försäkringen som läggs i en överskottsfond.

Medlen i överskottsfonden används i första hand för att täcka kompletteringspremier för värdesäkring och indexering av pensionsförmåner. Den kan även användas till att betala

löpande premier eller att lösa in tidigare utfäst pensionsförmån.

Under 2023 har medel ur överskottsfonden använts till kostnad för värdesäkring av pensioner, så kallad indexering.

Götene kommun har per 31 december 2023 4,7 mnkr i överskottsfond hos Skandia.

Likviditet

Likviditet ur riskperspektiv

	2023	2022	2021
Likvida medel kommun, miljoner kronor	37,4	47,7	37,0
Likvida medel koncern, miljoner kronor	68,9	59,8	56,1
Kassalikviditet* kommun, procent	157,9	146,3	119,2
Kassalikviditet* koncern, procent	146,1	124,6	116,6
*) kortfristiga fordringar + kortfristiga placeringar + kassa och bank / kortfristiga skulder			

Kassalikviditet är ett mått på kommunens kortsiktiga betalningsberedskap. En oförändrad eller ökande kassalikviditet i kombination med en oförändrad eller förbättrad soliditet är ett tecken på att kommunens totala finansiella handlingsutrymme stärkts.

Kassalikviditeten år 2023 för kommunen är 157,9 procent, 11,6 procentenheter bättre än 2022. Kassalikviditeten för kommunen och helägda bolag uppgår till 146,1 procent. Kassalikviditeten är fortfarande god för både kommunen och kommunen tillsammans med dess bolag. Genom att ha en kassalikviditet som ligger över 50 procent, är risken liten att behöva nyttja checkkrediten, det vill säga låna kortfristig.

Checkkrediten för Götene kommun uppgår till 50 mnkr och disponeras tillsammans med de helägda bolagen. Först när ett reellt behov av likvida medel har uppstått kommer nyupplåning att ske. Det innebär att målet är att under kortare tider utnyttja checkkrediten. Likvida medel för kommunen uppgick vid årets slut till 37,4 mnkr, vilket kan betraktas som god likviditet. Likviditeten för koncernen år 2023 är 68,9 mnkr. Det betyder att 54 procent av koncernens likvida medel tillhör kommunen.

3.3.4 Hållbarhet

Götene kommun arbetar för en hållbar utveckling som fogar samman de tre olika hållbarhetsperspektiven; social, ekonomisk och miljömässig hållbarhet. Kommunens ledningssystem är också ett miljöledningssystem där miljöarbetet är integrerat i kommunens målstyrning och systematiska kvalitetsarbete.

3.3.5 Händelser av väsentlig betydelse

- Under året har GöteneBostäder färdigställt 56 nya lägenheter i Götene centrum. Samtliga lägenheter var uthyrda när byggnationen var klar och inflyttning skulle ske.
- I svenskt näringslivs attitydundersökning kring företagarnas attityd kring näringslivsklimatet i kommunen hamnade Götene åter på en tolfte plats.
- I medborgarundersökningen 2023 som presenterades i slutet av året så kan vi utläsa att vår kommun och den kommunala verksamheten är uppskattad bland invånarna. Vi ligger i toppskiktet i Skaraborg i flera av de sammanfattade kategorierna. Bland annat anser 95,8 procent anser att Götene kommun är en bra plats att leva på och 84,4 procent anser att kommunen sköter sina verksamheter bra.
- I brukarundersökningen för hemtjänsten så framkommer att 100% av brukarna upplever att de alltid eller ofta får ett bra bemötande av personalen.
- Under hösten gjordes en upphandling kring nytt badhus. Det vinnande anbudet var inlämnat av PEAB. Nytt badhus beräknas stå klar någon gång under 2027.
- Planeringen för Västerby förskola fortskrider enligt plan. Under året har detaljplanen

trätt i kraft, under hösten påbörjades ett intensivare arbete med projektering och bygglovshandlingar färdigställdes i slutet av 2023.

- Kommunens översiktsplan antogs under våren 2023 och är en viktig pusselbit för att möjliggöra för fler bostäder i kommunen. Kommunens bostadsförsörjningsprogram har varit utställt på samråd och arbete pågår med att färdigställa dokumentet. Planering pågår för flera nya bostadsområden bland annat Nordskog 4 och Kvarnåker i Källby, samtidigt har kommunen färdigställt infrastruktur i Nordskog 2 som har skapat möjlighet för cirka 32 nya bostäder
- Av 217 kommuner som varit med under året i Naturvårdsverkets undersökning "Sveriges friluftskommun" kom Götene kommun på åttonde plats.
- Utifrån det regionala åtgärdsprogrammet för miljömålen "Utmaningar för ett hållbart Västra Götaland" har följande resultat uppnåtts under 2023. Av 27 miljöåtaganden är 12 genomförda, 12 pågående eller påbörjade och tre inte påbörjade
- Brukarundersökningen inom IFE visade ett mycket bra resultat. 95-100% av klienterna var nöjda med verksamhetens utförande i de olika delarna.
- Arbetet med att införa en gemensam löneenhet i V6 har pågått under hela året. Beslut har fattats om att införa en gemensam löneenhet från och med 1 april 2024, Lönecenter V6.

3.4 Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten

3.4.1 Vision

Under året har Götene kommun antagit en ny vision: "Götene 2040 - Sveriges bästa landsbygdskommun". Fram till 27 november var Götene kommuns vision "Bo i Götene, lev i världen".

Visionen anger färdriktningen för det framtida Götene kommun. Kommunfullmäktige fastställer visionen.

Den nya visionen är ett uttryck för viljan att prioritera barnen, att erbjuda innevånarna en plats där man kan leva ett gott liv, att stärka kommunen genom samverkan och att kommunens utveckling sker med respekt för kommunens historia, med kärlek till naturen och med stort fokus på hållbarhet.

3.4.2 Målstyrning

Målstyrning innebär att styra verksamheten mot uppsatta mål. Den politiska ledningen bestämmer *vad* som ska uppnås. Ledning och medarbetare i den kommunala organisationen och i bolagen avgör *hur* målen ska nås.

3.4.3 Strategiska mål

Strategiska mål är politiskt prioriterade mål för mandatperioden (4 år). Kommunfullmäktige fastställer kommunövergripande strategiska mål.

3.4.4 Nämndernas och bolagens mål

Utifrån de strategiska målen fastställer nämnderna/bolagsstyrelser mål med tillhörande indikatorer för sitt verksamhetsområde för mandatperioden.

3.4.5 Agenda 2030

2015 antog FN:s medlemsländer Agenda 2030, en universell agenda som innehåller 17

globala mål för att uppnå en ekonomiskt, socialt och miljömässigt hållbar utveckling. Götene kommun har en tydlig politisk viljeinriktning att implementera Agenda 2030. De strategiska målen samt verksamheternas mål ska ha en tydlig koppling till de globala målen.

3.4.6 Politiska program

Ett politiskt program beskriver vad Götene kommun ska uppnå inom ett specifikt område inom en 4-6-årsperiod. Det politiska programmet tar inte någon ställning till utförande eller metoder. Kommunfullmäktige fastställer de politiska programmen.

3.4.7 Budgetprocess

Respektive nämnds verksamhetsbudget för 2022 samt verksamhetsplan för 2023 - 2024 har använts som bas i arbetet med budget för år 2023. Arbetet med budget 2023 startades upp med en budgetupptakt i januari 2022 där politiker, tjänstemän och bolag deltog. Syftet med budgetupptakten är att skapa en gemensam utgångspunkt för det fortsatta budgetarbetet. Arbetet med budgeten fortsatte under våren i budgetberedningen tillsammans med tjänstemän. 7 mars ägde en dialogdag rum. Syftet med dialogdagen är att respektive nämnd får möjligheten att föra en dialog med budgetberedningen. I maj tog budgetberedningen beslut om preliminära budgetramar för nämnderna. Nämnderna fick utifrån de preliminära budgetramarna som tilldelats göra en konsekvensbeskrivning som återrapporterades till budgetberedningen. I oktober tog budgetberedningen beslut om budget och i november togs budgeten upp i kommunstyrelsen (KS) och kommunfullmäktige (KF) beslutade om budgeten i november.

3.4.8 Intern kontroll

I bedömningen om vilka interna kontroller som bör genomföras görs en sammanvägning av risk- och konsekvensanalys. Därefter görs en prioritering och varje nämnd beslutar årligen om en intern kontrollplan. Kontroller görs och rapporter på kontroller samt åtgärder skickas sedan till nämnden.

3.4.9 Värdegrund

Kommunens värdegrund sammanfattas i för-dig-perspektivet. För-dig-perspektivet innebär att all kommunens verksamhet syftar till att stödja de behov för de som bor, besöker eller verkar i Götene kommun har. För kommunens medarbetare ska perspektivet alltid stå i centrum.

3.5 God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning

”Kommuner och landsting ska ha en god ekonomisk hushållning i sin verksamhet och i sådan verksamhet som bedrivs genom andra juridiska personer.” Så uttrycks denna grundläggande princip i 8 kap 1 § kommunallagen.

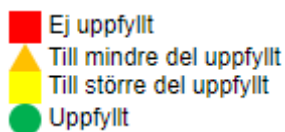
Ekonomisk hushållning handlar om att styra ekonomin både i ett kortare och i ett längre tidsperspektiv. Dessutom omfattar ekonomisk hushållning att rätt saker görs och att rätt resursmängd används. Det innebär att mål för god ekonomisk hushållning både ska bestå av finansiella mål och av verksamhetsmål. Mål för god ekonomisk hushållning ska dessutom finnas både för verksamhet som utförs inom kommunen direkt och för verksamhet som bedrivs genom andra juridiska personer, exempelvis kommunägda bolag.

Om kostnaderna i ett längre perspektiv överstiger intäkterna innebär det att kommande generationer får betala för denna överkonsumtion. Målsättningen är att varje generation ska bära sina egna kostnader, den så kallade generationsprincipen. Normalt sett ska ekonomin visa på ett positivt resultat på en nivå som gör att förmögenheten inte urholkas av inflation eller av för låg självfinansieringsgrad av investeringar. Målsättningen för nivåerna på exempelvis ekonomiskt resultat, skuldsättning och förmögenhet ska beslutas lokalt av varje kommun.

3.5.1 Uppföljning strategiska mål

De strategiska målen är nedbrutna till nämndmål. I kapitlet Nämndernas årsredovisning ses nämndmålen uppföljning samt till vilket strategiskt mål de är kopplade till.

Målen följs upp utifrån följande bedömning:

Ökad nytta för alla kommuninvånare inom befintlig ekonomi

Måluppfyllelse

● Uppfyllt

Analys

Alla sektorer organiserar för att utföra uppdrag med hög kvalitet och inom given ekonomisk ram. Att kommunen erbjuder hög kvalitet visar sig i mätningar av olika slag till exempel i brukarundersökningar, skolenkäter och rankingar. Som en viktig grund för att sektorerna ska hålla fokus i processer med hög kvalitet ligger för-dig-perspektivet. Denna värdegrund är vägledande för all personal inom kommunen. För att hålla en god kvalitet krävs också att sektorerna ges ekonomiska resurser att utföra de uppdrag de är ålagda att genomföra. Den politiska ledningen är måna om att skapa sådana förutsättningar vilket speglar av sig i organisationen. Det leder till ett väl fungerande samarbete där tillit råder mellan förtroendevalda och tjänstepersoner i såväl beslutsfattande som i det processinriktade arbetet.

Följande nämndsmål är underlag för en samlad bedömning av det strategiska målet

Nämndsmål	Måluppfyllelse
Mer resurseffektiv verksamhet (Kommunstyrelsen/Ledning och stöd)	Uppfyllt
Mer resurseffektiv verksamhet (Kommunstyrelsen/Samhällsbyggnad)	Uppfyllt

Barn, elever och vårdnadshavare ska känna tillit till att utbildningen håller hög kvalitet. Barn och elever ges möjlighet att utvecklas mot målen, så långt som möjligt, utifrån sina förutsättningar (Nämnden för utbildning, kultur och fritid)	Till större del uppfyllt
Kommunens invånare ska känna tillit till att verksamheten håller hög kvalitet (Nämnden för utbildning, kultur och fritid)	Till större del uppfyllt
Alla brukare inom socialnämnden ska erbjudas en meningsfull vardag (Socialnämnden)	Till större del uppfyllt
Användningen av välfärdsteknik och digitalisering ska öka för brukarens självständighet och medföra effektivare arbetsmetoder (Socialnämnden)	Uppfyllt

Nedan beskrivs exempel på sektorernas arbete för målområdet:

Ledning och stöd

- Införande av nya e-tjänster pågår löpande vilket bland annat har inneburit ökad effektivitet och förbättrade flöden. Idag har Götene kommuns medborgare cirka 100 e-tjänster att tillgå i kommunens centrala plattform.
- Arbetet för det systematiskt arbetsmiljöarbete (SAM) har under året lagts in i ett av kommunens verksamhetssystem. Detta skapar ett gemensamt arbetsflöde för samtliga chefer, ökad transparens samt förutsättningar för Lagefterlevnad.
- Arbetet med att införa en gemensam löneenhet i V6 har pågått under hela året. Beslut har fattats om att införa en gemensam löneenhet från och med 1 april 2024, Lönecenter V6.
- 1 mars 2023 gick Götene med i samarbetet gällande säkerhetsfrågor med Samhällsskydd Mellersta Skaraborg (SMS). SMS arbetar för ökad säkerhet i kommunerna Falköping, Götene, Skara och Tidaholm. Tillgången till kompetenser inom SMS har lett till positiva effekter bland annat inom civil beredskap.
- Sektor har tagit fram en gemensam webbaserad introduktion för samtlig nyanställd personal. Introduktionen kan genomföras i början av anställningen när den anställda har tid. Vid introduktionen får den nyanställda kunskap om kommunen och vad det innebär att arbeta i Götene kommun samt obligatoriska utbildningar inom informationssäkerhet och GDPR.

Samhällsbyggnad

- En e-tjänst infördes, för bland annat bygglovsansökningar och strandskyddsdispens, vilket ökat den digitala servicen till medborgarna.
- Sektor har arbetat med att uppdatera information på hemsidan för att förenkla för medborgaren att enklare hitta svar på sina frågor.
- Sektor har arbetat med två platsutvecklingsprojekt i Hällekis och Lundsbrunn. Platsutveckling är ett sätt som kommunen arbetar med att stärka dialogen med dem vi är till för.
- Den årliga insatsen "Samhällsbyggnad i byn" genomfördes i Källby, med syfte att lära känna orten bättre och lyssna in medborgarnas synpunkter om sitt närområde.
- Sektor har utfört flera företagsbesök.

Barn och utbildning

- Utbildningskonceptet Trygghet och studiero/lekro genomsyrar alla verksamheter. Tre enkla lekregler är implementerad i alla skolformer och ett av verktygen i konceptet. Arbetsplatsöverenskommelserna finns för alla enheter. Båda dessa verktyg har lett till struktur och tydlighet för såväl personal som barn och elever.
- Skolinspektionens enkät visar att en hög andelen av eleverna trivs och upplever trygghet, 96%. Fem av sju skolor deltar i ett pilotprojekt "Studieroverktyg" som en del av utbildningskonceptet Trygghet och studiero/lekro.
- Meritvärdet för läsåret 22/23 var för årskurs 9: 219,7 vilket är lägre än för riket (223,6). Flickornas meritvärde var 235,7 och pojkarnas meritvärde var 205,8.

Skillnaderna mellan pojkarna och flickornas resultat är stort. Nationella proven i årskurs 3: matematiken har endast 45% av deltagande elever klarade alla delar. I svenska var motsvarande siffra 68%. Årskurs 6: 95,4% av deltagande elever fick provbetyget E-A i Engelska och i svenska fick 94,3% provbetyget E-A och i matematik 85,7% provbetyget E-A. För årskurs 9 fick 86,2% provbetyget E-A i matematik. I svenska fick 94,4% provbetyget E-A och i engelska ~100 fick provbetyget E-A.

- Språk och kunskapsutvecklande (SKUA) arbetssätt är en framgångsfaktor enligt forskning. SKUA är gynnsamt för många elever, och nödvändigt för elever som utvecklar svenskan som sitt andraspråk. Under flera år har Elevhälsans personal tillsammans med rektorer och lärare i både förskola och grundskola inklusive fritidshem arbetat för att skapa tillgängliga lärmiljöer för barn och elever. För att nå en högre måluppfyllelse måste arbetet fortgå.

Kultur och fritid

- Medarbetarna är utbildade inom sina respektive områden och de arrangemang som genomförts har utförts av kunniga personer inom sina verksamhetsområden. På detta sätt säkerställs att det utbud som erbjuds håller hög kvalitet.
- Sektorn har skapat förutsättningar och utvecklat tillgängligheten för kommunens medborgare inom sektorns ansvarsområde.

Sektor omsorg

- Har arbetat med olika mötesplatser och lokaler för alla åldrar och olika behov. Exempel på mötesplatser är Familjecentralen, Druvan, Fritidsgården och Gläntan. På mötesplatserna sker även samverkan mellan olika sektorer i kommunen för att nå målgrupper som behöver extra stöd exempelvis vid komplicerad skolfrånvaro, demensgenombrott, anhörighetsperspektiv och att förebygga ensamhet hos äldre.
- Träffpunkterna för äldre är flyttade till sektor kultur och fritid i kommunen.
- Ett samarbete över sektorsgränserna har skapats med syfte att skapa hälsosamma fritidsaktiviteter för äldre inom Götene kommun. Det är ett proaktivt arbete där de äldre får förutsättningar att vara friska längre så att de inte behöver nyttja äldreomsorgen för tidigt. Detta gynnar både samhället, individen och den demografiska utvecklingen.
- Ett område i brukarundersökningen 2023 som försämrades mot tidigare år var nöjdheten med verksamheternas aktiviteter. Orsaker som nämnts är bland annat att aktiviteterna inte är rätt utformade och presenterade till de som bor på boendet, det är svårigheter att motivera boenden att vara med, för lite personal och att andra rutinbundna moment prioriteras i verksamheterna.
- En nytt koncept med dagansvariga undersköterskor har introducerats i verksamheten för att bland annat höja kvaliteten på utförda aktiviteter.
- Alla verksamheter har använt digitala verktyg för att öka självständigheten hos brukare/klienter, men utmaningar har funnits med att få de digitala verktygen, exempelvis trådlöst nätverk, att fungera tillfredställande.
- Exempel på välfärdsteknik som används är: Skärmar och färgkoder som visar moment som ska prioriteras under dagen, utbildningsrum med utbildningsmaterial som docka, kameror och datastöd för att göra utbildningsfilmer, digital introduktion, VR-glasögon för personal- och anhörighetsutbildning och online-beställning av mat.

Det strategiska målet bidrar till att följande globala mål kan nås

- 3. Hälsa och välbefinnande
- 4. God utbildning för alla
- 5. Jämställdhet
- 8. Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt
- 10. Minskad ojämlikhet

- 🏡 11. Hållbara städer och samhällen
- 🌱 12. Hållbar konsumtion och produktion

En kommun som är attraktiv att bo, besöka och verka i

Måluppfyllelse

- 🟡 Till större del uppfyllt

Analys

För att Götene kommun ska bli attraktiv att bo, besöka och verka i, krävs strukturerade verksamheter med fokus på uppdraget. I varje sektor finns detta strukturerade arbete. Gemensamt för alla sektorer är att medborgarens service är i centrum. Framgångsrikt är att personalstyrkan besitter hög kompetens inom sitt område och är måna om att utföra uppdraget med hög kvalitet och lyhördhet för medborgarnas behov. Ett gott och tillitsfullt samarbete genomsyrar hela organisationen, vilket är en styrka i Götene kommun.

Följande nämndsmål är underlag för en samlad bedömning av det strategiska målet

Nämndsmål	Måluppfyllelse
Ökad attraktivitet för fler medborgare och besökare (Kommunstyrelsen/Ledning och stöd)	Till större del uppfyllt
Ökad attraktivitet för fler medborgare och besökare (Kommunstyrelsen/Samhällsbyggnad)	Uppfyllt
Götenes tillväxt ska ske socialt, ekologiskt och ekonomiskt hållbart (Kommunstyrelsen/samhällsbyggnad)	Till större del uppfyllt
Barn och elever ska ges förutsättningar som främjar det livslånga lärandet (Nämnden för utbildning, kultur och fritid)	Till större del uppfyllt
Alla kommuninvånare ska kunna ta del av och/eller vara en del av kommunens fritid och kulturliv; både som passiv åskådare och aktiv deltagare (Nämnden för utbildning, kultur och fritid)	Till större del uppfyllt
Vi skapar goda möjligheter för invånare och besökare i kommunens alla delar till att ha ett gott liv genom en meningsfull fritid. Barns och ungdomars fritid ska prioriteras (Nämnden för utbildning, kultur och fritid)	Till större del uppfyllt
Brukarna känner trygghet med socialnämndens insatser (Socialnämnden)	Till större del uppfyllt
Brukarna upplever att de har inflytande och känner sig delaktiga i de insatser som beviljats (Socialnämnden)	Till större del uppfyllt
Sektor omsorg är en attraktiv arbetsplats och verkar för ett hållbart arbetsliv (Socialnämnden)	Till större del uppfyllt

Nedan beskrivs exempel på sektorernas arbete för målområdet:

Ledning och stöd

- Medborgarkontorets personal har under året hållit kontaktmöten med verksamheterna med olika intervall vilket leder till större kunskap om verksamheterna. Fördelen är nu att personalen kan ge en bättre och snabbare service till de besökande i medborgarkontoret.

Samhällsbyggnad

- Kommunens översiktsplan antogs under våren 2023 och är en viktig pusselbit för att möjliggöra för fler bostäder i kommunen. Kommunens bostadsförsörjningsprogram har varit utställt på samråd och arbete pågår med att färdigställa dokumentet. Planering pågår för flera nya bostadsområden bland annat Nordskog 4 och Kvarnåker i Källby, samtidigt har kommunen färdigställt infrastruktur i Nordskog 2 som har skapat möjlighet för cirka 32 nya bostäder.

- Av 217 kommuner som varit med under året i Naturvårdsverkets undersökning "Sveriges friluftskommun" kom Götene kommun på åttonde plats.
- För att Götene tillväxt ska kunna ske på ett hållbart sätt behöver kommunen gemensamt hitta flera aktiviteter som är kommunövergripande. Flera medarbetare och förtroendevalda har fått en ökad förståelse och kompetens gällande naturnytta, klimatanpassning och ekosystemtjänster tack vare insatser så som till exempel kommunernas klimatlöften under 2023. Flera hållbarhetsaspekter säkerställs genom detaljplanearbetet och regleras enligt plan och bygglagen.

Barn och utbildning

- För att lära behöver eleven känna motivation. I dagsläget upplever både rektorer och lärare att elever har svårt att motivera sig till lärande. För att motivera eleverna krävs en undervisning som utmanar och engagerar.
- I alla verksamheter pågår ett språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt (SKUA) med tillgängliga lärmiljöer.
- I ett språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt (SKUA) blir alla elever delaktiga och delaktighet skapa motivation.
- Plan för elevinflytande och delaktighet finns för alla enheter.

Kultur och fritid

- Kommuninvånare har haft möjlighet att ta del av utbudet i någon form.
- Sektorn har arbetat med att finna möjligheter för alla, oavsett bakgrund och förutsättningar, att kunna delta i erbjudet utbud.

Omsorg

- Inom äldreomsorgen pågår ett arbete med att implementera sektorns framtagna värdegrundsarbete, systematiska arbetsmiljöarbete och genomförandeplaner i syfte att behålla eller höja resultaten och öka kvaliteten.
- Inom individ- och familjeenheten (IFE) har handlingsplanen "Tidiga insatser för barn och unga" tagits fram i samarbete med nämnden för utbildning, kultur och fritid. I planen finns en modell för att ge alla hjälpsökande en tydlig kontaktväg i "En väg in". Målet är att ingen ska behöva hamna mellan olika hjälpinstanser. Arbetet är påbörjat men inte fullt implementerat och anhörigsamordnaren är kontaktpersonen vid "En väg in" och stödjer den hjälpsökande vid behov.
- Brukarundersökningen inom IFE visade ett mycket bra resultat. 95-100% av klienterna var nöjda med verksamhetens utförande i de olika delarna.
- Verksamheterna har aktivt arbetat med att förbättra arbetsmiljön och dess förutsättningar för medarbetare samt följt upp dessa genom dialogdagarna, utvärderingar av sommaren, satsningar på helgtjänster och dagansvariga.
- Inom sektorn har det skett stora förändringar i och med att heltid ska bli det normala. På lång sikt kommer det att innebära mer sammanhängande återhämtning för medarbetarna och ett hållbart arbetsliv.
- Antalet som arbetar heltid inom sektorn har ökat från 78 % 2022 till 88 % 2023.
- Personalomsättningen har sjunkit från 18,5% 2022 till 14% 2023. 1% av personalomsättningen är pensionsavgångar.
- Som ett stöd till chefer med omfattande personalansvar har dagansvariga undersköterskor införts.
- Rekrytering av två områdeschefer inom sektor omsorg inleddes under året och planeras att tillsättas under 2024.

Det strategiska målet bidrar till att följande globala mål kan nås

- 3. Hälsa och välbefinnande
- 4. God utbildning för alla
- 5. Jämställdhet

- 8. Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt
- 10. Minskad ojämlikhet
- 11. Hållbara städer och samhällen
- 12. Hållbar konsumtion och produktion

En klimat-och miljösmart kommun

Måluppfyllelse

■ Till större del uppfyllt

Analys

I arbetet för en klimat- och miljösmart kommun är Götene kommun målinriktad. Det innebär att alla sektorer har ett pågående arbete för minska miljöpåverkan. Det finns kravställen för all upphandling av varor och tjänster. Den digitala plattformen för inköp har bidragit till följsamhet. Agenda 2030-målen finns kopplade till alla sektors målskrivningar trots detta krävs ett förnyat medvetet arbete för att öka måluppfyllelsen.

Följande nämndsmål är underlag för en samlad bedömning av det strategiska målet

Nämndsmål	Måluppfyllelse
Uppnå åtaganden i åtgärdsprogrammet för miljömålen - "Utmaningar för ett hållbart Västra Götaland 2022-2025" (Kommunstyrelsen)	Till mindre del uppfyllt
Barn och elever ska ges kunskaper om förutsättningarna för en god miljö och hållbar utveckling (Nämnden för utbildning, kultur och fritid)	Till större del uppfyllt
Invånare ska ges tillgång till information för att kunna agera för en god miljö och hållbar utveckling (Nämnden för utbildning, kultur och fritid)	Uppfyllt
Socialnämnden verkar för en begränsad klimatpåverkan (Socialnämnden)	Uppfyllt

Nedan beskrivs exempel på sektorernas arbete för målområdet:

Samhällsbyggnad

- Utifrån det regionala åtgärdsprogrammet för miljömålen "Utmaningar för ett hållbart Västra Götaland" har följande resultat uppnåtts under 2023. Av 27 miljöåtaganden är 12 genomförda, 12 pågående eller påbörjade och tre inte påbörjade.

Barn och utbildning

- I alla skolformer pågår ett ämnesövergripande arbete när det gäller hållbar utveckling. Att arbeta ämnesövergripande är en framgångsfaktor.
- Barn och elever lär sig att områden är i relation till ett annat till exempel sopsortering och klimatförändringar hör ihop. Det kan också handla om att göra val om det egna välbefinnandet, nästa utbildningssteg, miljöval samt normer och värderingar.

Kultur och fritid

- Information om hållbar utveckling har kommunicerats på de platser sektorns verksamhet bedrivs på.

Omsorg

- Aktiviteterna "Mäta matsvinn på särskilda boenden" och "Utreda hur maten ska tillagas på särskilda boenden" efterlevs och sker nu inom ramen för ordinarie verksamhet.
- På några enheter har ett stort matsvinn upptäckts och där har en dialog med kostenheten genomförts.
- Verksamheterna köper in produkter via ett e-handelssystem där upphandlade produkter som klarar miljökraven rankas högst.

- Minskat utsläpp i samband med bilåkandet genom att använda el-bilar och el-cyklar. Digitala verktyg och hjälpmedel bidrar också till att minska bilåkandet till exempel digital introduktion och medicinrobotar.
- Medicinskålar torkas ur istället för att diskas för att inte medicinrester ska hamna i avloppsvattnet.
- Sopsortering i sektor omsorgs verksamheter har utvecklats och finns i samtliga verksamheter.
- Inom daglig verksamhet finns ett arbetsuppdrag med ett medvetet miljöfokus såsom att slå isär tomma hagelhyllsor/sortera avfallet och därefter åka till återvinningen.
- Inom individ- och familjeenheten (IFE) har det skett en ökning av digitala möten för att spara bilåkandet.

Det strategiska målet bidrar till att följande globala mål kan nås

- 3. Hälsa och välbefinnande
- 6. Rent vatten och sanitet
- 7. Hållbar energi
- 11. Hållbara städer och samhällen
- 13. Bekämpa klimatförändringarna
- 15. Ekosystem och biologisk mångfald
- 16. Fredliga och inkluderande samhällen

Ett starkt lokalt arbets- och näringsliv

Måluppfyllelse

- Till större del uppfyllt

Analys

I alla sektorer pågår samverkan med arbets- och näringslivet. Samverkan är nödvändig för att kunna tillgodose behov av arbetskraft och rekrytering till kommunens verksamheter och bolag. Det finns upparbetade kontaktytor som bidrar till mötesplatser mellan arbets- och näringslivet och kommun. I dessa mötesforum skapas möjligheter att diskutera och identifiera framgångsfaktorer och hitta lösningar för gemensamma utmaningar. Gemensamma utmaningar kan till exempel vara framtida rekryteringsbehov till följd av den demografiska utvecklingen, omvärldsförändringar i Skaraborg och kompetensförsörjning.

Följande nämndsmål är underlag för en samlad bedömning av det strategiska målet

Nämndsmål	Måluppfyllelse
Näringslivsklimat bland de 30 främsta (Kommunstyrelsen/Samhällsbyggnad)	Uppfyllt
Barn och elever ska ges möjlighet till att samverka med närsamhället samt känna tilltro till sin egen förmåga att göra framtida yrkesval (Nämnden för utbildning, kultur och fritid)	Till större del uppfyllt
Samverkan med det omgivande samhället förekommer kontinuerligt och ingår som en naturlig del i verksamheterna	Till större del uppfyllt
Socialnämnden motverkar utanförskap och arbetslöshet genom att arbeta utifrån ett socioekonomiskt förhållningssätt (Socialnämnden)	Uppfyllt

Nedan beskrivs exempel på sektorernas arbete för målområdet:

Samhällsbyggnad

- Flera aktiviteter bland annat företagsbesök, företagsluncher, arbete med Götene näringslivsförening samt en kultur i hela kommunens verksamhet som främjar gott näringslivsklimat.
- Möjliggör för fler etableringar och skapar ny verksamhetsmark.

Barn och utbildning

- Förskolan har under lång tid samverkat med det omgivande närings- och arbetslivet. Under pandemin hittade förskolan former för att besöka och utforska närområdet. Spektrum byggdes upp och blev ett naturligt nav i arbetet.
- Fritidshemmet och grundskolan behöver hitta tillbaka till arbetsformer som fanns innan pandemin. SYV-planen som reviderats behöver aktualiseras så att den blir känd på alla enheter. Detta för att elever ska ha likvärdiga förutsättningar.
- Likvärdiga förutsättningar kräver undervisning och utbildning som är jämställd. Det ska finnas en plan på alla enheter, plan för jämställd undervisning.

Kultur och fritid

- Sektorn samverkar med det omgivande samhället, exempelvis med externa kulturaktörer, studieförbund, svenska kyrkan och V6-kommunerna.

Omsorg

- Verksamheterna inom sektor omsorg har mycket aktivt arbetat med att motverka utanförskap och arbetslöshet bland annat genom att få klienter till egen försörjning.
- Medarbetarna som arbetar med ekonomiskt bistånd och Arbetsmarknadsenheten (AME) har kontinuerliga avstämningar, för att arbeta med den alltmer komplexa gruppen av klienter.
- AME och individ- och familjeenheten (IFE) har tagit fram ett eget arbetssätt för samverkan och arbete med klienter som kallas "Göten modellen" och som revideras kontinuerligt.
- Sektor omsorg har utvecklat samverkan mellan IFE och LSS/socialpsykiatri för att möta invånare med behov av hjälp kring hemlöshet, psykisk ohälsa och missbruk.
- Ett projekt enligt modellen "Bostad först" har startats inom socialpsykiatri för att minska hemlöshet.

Det strategiska målet bidrar till att följande globala mål kan nås

- 8. Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt
- 9. Hållbar industri, innovationer och infrastruktur
- 10. Minskad ojämlikhet
- 12. Hållbar konsumtion och produktion
- 16. Fredliga och inkluderande samhällen
- 17. Genomförande och globalt partnerskap

3.5.2 Uppföljning finansiella mål

Mål för resultatnivån

Kommunens resultatmål är minst 2 procent av skatteintäkter och statsbidrag för varje treårsperiod. Resultatet ska även vara minst 0,5 procent av skatteintäkter och statsbidrag för varje enskilt år.

Resultatet för 2023 är 5,4 procent av skatteintäkter och statsbidrag. Snittet för åren 2021 - 2023 är 7,6 procent, vilket innebär att både målet på 2 procent för en treårsperiod, samt att årets resultat ska vara minst 0,5 procent uppfylls.

Procent (%)	2023	2022	2021	Snitt 2021-2023
Resultat av skatteintäkter och statsbidrag	5,4	8,9	8,5	7,6

Mål för soliditet

Procent (%)	2023	2022	2021
Soliditet inkl. samtliga pensionsförpliktelser inkl. löneskatt	39,8	35,4	28,6
Soliditet inkl. bolag	30,1	28,9	24,7

Målsättningen för kommunens soliditet, inklusive samtliga pensionsförpliktelser, är att den ska uppnå 30 procent på lång sikt, samt att den på kort sikt ska öka varje år. Den samlade soliditeten för kommunen tillsammans med helägda bolag ska vara oförändrad eller förbättrad.

Soliditeten inklusive samtliga pensionsförpliktelser för 2023 är 39,8 procent, en ökning med 4,4 procentenheter från 2022. Även den samlade soliditeten för kommunen och de helägda bolagen har ökat från 28,9 procent 2022 till 30,1 procent 2023. Det innebär att målet att soliditeten ska öka är uppfyllt, både för kommunen samt för kommunen tillsammans med bolagen. Även kommunens långsiktiga mål att nå en soliditet på över 30 procent för kommunen har uppnåtts.

2022 lyftes finansiell leasing in i räkenskaperna och påverkar soliditeten negativt.

Mål för skattesats

Skattesatsen ska som huvudregel hållas oförändrad eller sänkas. Undantag för denna regel är år med större verksamhetstillskott, då god ekonomisk hushållning uppnås även om skattesatsen har höjts.

Skattesatsen är 2023 oförändrad, vilket medför att målet för god ekonomisk hushållning har uppnåtts.

3.5.3 Sammanfattad bedömning av de strategiska och finansiella målen

För att uppnå målet god ekonomisk hushållning ska både de strategiska målen och de finansiella målen vara uppnådda.

Av de fyra strategiska målen är ett uppfyllt och tre är till större del uppfyllda. Alla de finansiella målen har uppnåtts. Sammanfattad bedömning är att Götene kommun till stor del uppfyllt målet för god ekonomisk hushållning under år 2023.

Finansiella mål

Finansiella mål	Måluppfyllelse
Resultatmål: Minst 2,0 procent av skatter och generella statsbidrag för varje treårsperiod	● Uppfyllt
Resultatmål: Minst 0,5 procent av skatter och generella statsbidrag för varje enskilt år	● Uppfyllt
Soliditeten ska uppnå 30 procent på lång sikt samt öka varje år	● Uppfyllt
Samlad soliditet för kommunen tillsammans med helägda bolag ska vara oförändrad eller förbättrad.	● Uppfyllt
Skattesatsen ska som huvudregel hållas oförändrad	● Uppfyllt

Strategiska mål

Strategiska mål	Måluppfyllelse
Ökad nytta för alla kommuninvånare inom befintlig ekonomi	● Uppfyllt
En kommun som är attraktiv att bo, besöka och verka i	■ Till större del uppfyllt
En klimat- och miljösmart kommun	■ Till större del uppfyllt
Ett starkt lokalt arbets- och näringsliv	■ Till större del uppfyllt

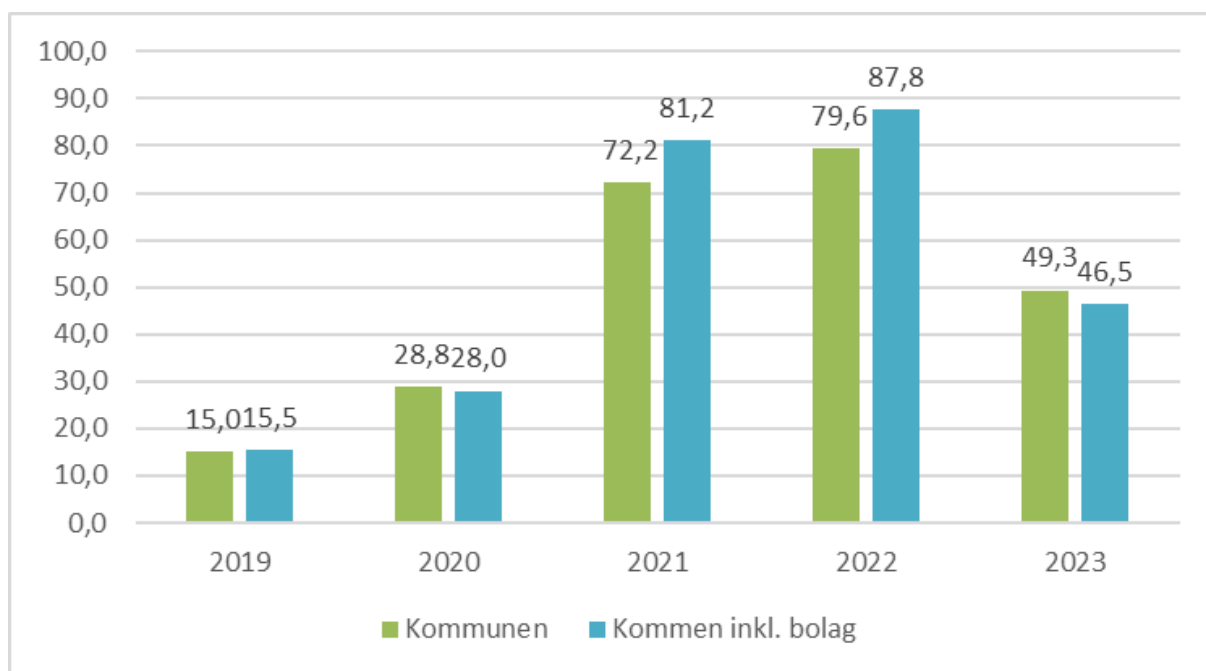
3.5.4 Ekonomisk ställning

Årets resultat

Netto, miljoner kronor	Budget 2023	Resultat 2023	Avvikelse utfall mot budget
Götene kommun	1,3	49,3	48,0
AB GöteneBostäder	1,1	0,1	-1,0
Götene Vatten & Värme AB	3,0	-3,6	-6,6
Medeltidens Värld AB	0,0	0,2	0,2
Summa resultat före skatt	5,4	46,0	40,6
Skatt		0,5	-0,4
Resultat efter skatt	5,4	46,5	40,3

	2023	2022	2021
Årets resultat, (mnkr)	49,3	79,6	72,2
Procent av skatteintäkter och statsbidrag	5,4	8,9	8,5
Procent av skatteintäkter och bidrag, snitt 3 år	7,7	7,0	4,7
Procent av verksamhetens kostnader	4,6	8,1	7,5

Resultatutveckling

Den sammanställda redovisningen visar ett resultat för 2023 på 46,5 mnkr före skatt. Kommunen har ett resultat på 49,3 mnkr. Götene Vatten och Värme AB visar ett resultat efter finansiella poster på -3,6 mnkr. Bolaget använder en bokslutsdisposition upp till ett resultat som är 0. GöteneBostäder AB visar ett resultat efter finansiella poster på 0,1 mnkr. Även Götenebostäder använder bokslutsdisposition om 0,4 mnkr. Medeltidens Värld AB visar ett resultat med 0,2 mnkr.

Budgetföljsamhet och budgetavvikelse

Budgetavvikelse (mnkr)	2023
Budgetavvikelse årets resultat	48,0
Varav:	
Verksamhetens nettokostnad	20,8
Skatteintäkter och statsbidrag	26,9
Finansnetto	0,3

Jämfört med budget redovisar Götene kommun ett överskott med 48,0 mnkr. Verksamhetens nettokostnad har ett överskott med 20,8 mnkr. Skatteintäkter och statsbidrag har ett överskott med 26,9 mnkr och finansnettot har ett överskott med 0,3 mnkr.

Skatte- och nettokostnadsutveckling

Skatte- och nettokostnadsutveckling

(Förändring i procent)	2023	2022	2021
Skatteintäkt- och statsbidragsutveckling (kommunen)	2,4	5,4	6,0
Nettokostnadsutveckling (kommunen)	7,8	5,1	-0,5

Under 2023 har skatteintäkter och generella statsbidrag inte utvecklats lika starkt jämfört med de två tidigare åren. Se senaste åren har utvecklingen av skatteunderlaget varit starkt. Under 2023 har Sverige gått in i en lågkonjunktur och även om utvecklingen av skatteunderlaget stått sig bra trots lågkonjunktur har antalet arbetade timmar börjat vika under senare delen av året.

Tabellen ovan visar att nettokostnaderna ökade med 7,8 procent 2023 jämfört med 2022. Till 2023 har personalkostnaderna stått för den största ökningen av nettokostnaderna.

Anledningen till ökningen av personalkostnader kan förklaras av kraftigt ökade pensionskostnader 2023 jämfört med 2022. Vakanta tjänster har under året blivit tillsatta vilket även det leder till högre personalkostnader jämfört med 2022.

Övriga kostnader har endast ökat med cirka 1,2 procent jämfört med 2022.

Nettokostnadsandel

Procent (%)	2023	2022	2021
Verksamhetens andel	91,0	86,3	86,5
Avskrivningarnas andel	4,1	4,1	4,1
Nettokostnadsandel före nedskrivning	95,1	90,4	90,7
Nedskrivningarnas andel	0,0	0,0	0,2
Nettokostnadsandel efter nedskrivning	95,1	90,4	90,8

Götene kommuns nettokostnadsandel 2023 efter nedskrivningar ligger på 95,2 procent. Detta är lägre än måttet på 98 procent, som inte bör överstigas för att kunna finansiera framtida investeringar.

Verksamhetens andel av nettokostnaden är 91,0 procent och det är även här som vi ser ökningen av nettokostnadsandelen jämfört med 2022. Ökningen beror dels på lägre utveckling av skatteunderlaget samt högre kostnader.

Investeringar och deras finansiering

Investeringar

Miljoner kronor	2023	2022	2021
Götene kommun	49,7	66,7	40,0
Götene Vatten & Värme AB	19,4	23,9	16,3
AB GöteneBostäder	107,5	4,9	3,4
Totalt	176,6	95,5	59,7

Kommunen har under 2023 investerat för 49,7 mnkr och motsvarande siffra för kommunen tillsammans med helägda bolag är 176,6 mnkr

Under 2023 uppgick investeringarna till cirka 170 procent av avskrivningskostnaderna för kommunen. Det är viktigt att kapitalkostnaderna hålls nere och inte tillåts ta en allt större andel av de tillgängliga resurserna i anspråk och därmed tränga undan annan verksamhet. Stora investeringsvolymerna ökar sårbarheten i kommunens ekonomi. Vid en höjning av investeringsnivån krävs även ett förbättrat resultat för att klara den framtida ekonomin. Vid en höjning av investeringsnivån krävs även ett förbättrat resultat för att klara av den framtida ekonomin. I budget 2025-27 kommer de finansiella målen i form av resultat i förhållande till statsbidrag att behöva utvärderas. På grund av att vi kommer att stiga in i en tid av betydligt högre investeringsnivå än vad Götene har haft tidigare. Detta för att bland annat lånenivån skall hållas på en rimlig nivå och på en nivå som Götene klarar av i förhållande till alla andra behov.

Tabellen nedan visar kommunens och kommunen tillsammans med bolagens självfinansieringsgrad av investeringar. Självfinansieringsgraden kan förenklat beskrivas som den del av investeringarna som finansieras via avskrivningarna samt årets resultat.

Självfinansieringsgrad av investeringar

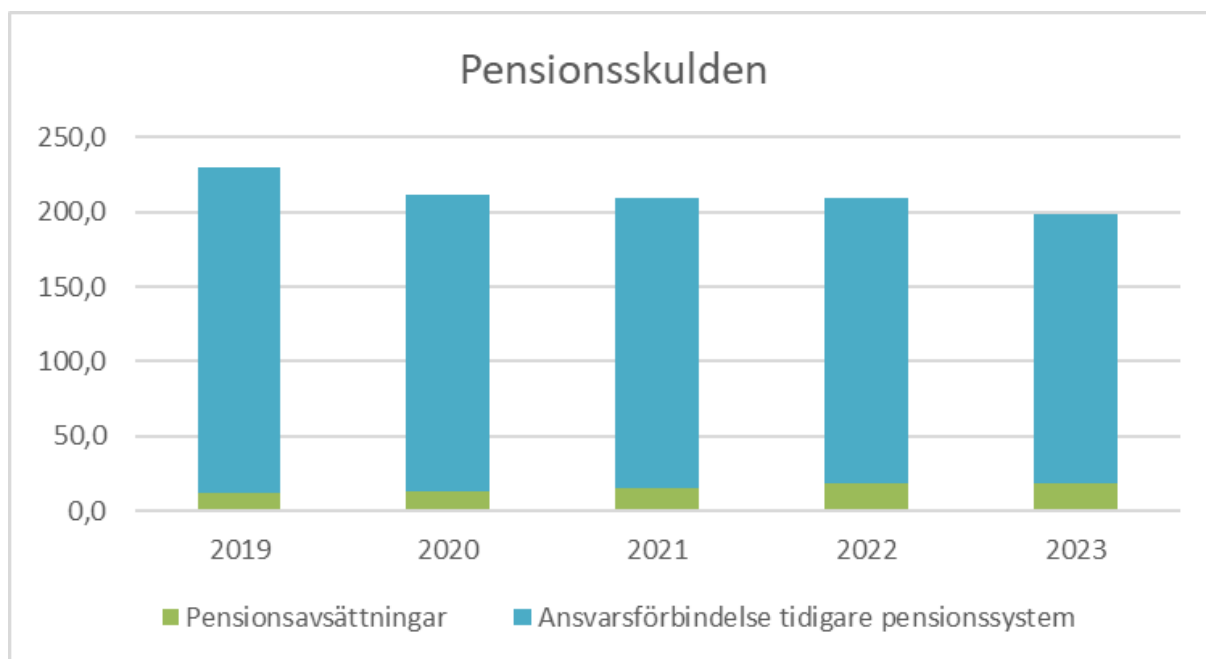
Miljoner kronor	2023	2022	2021
Självfinansieringsgrad kommun	175,3	174,5	207,8
Självfinansieringsgrad koncern	81,0	152,3	173,4

Självfinansieringsgraden för investeringarna 2023 är 175,3 procent för kommunen. Det betyder att årets resultat plus årets avskrivningar har varit högre än årets investeringsvolym. Om kommunen har en självfinansieringsgrad på investeringarna på över 100 procent, betyder det att kommunen stärker sitt finansiella handlingsutrymme. Om kommunen har flera år där

självfinsieringsgraden understiger 100 procent, innebär det att det finns en risk att kommunen behöver låna pengar för att finansiera framtida investeringar.

Självfinsieringsgraden för kommunen tillsammans med bolagen är 81,0 procent vilket är en drastisk minskning jämfört med föregående år. Anledningen är att det skett nyupplåning i bolagen under 2023. Det gäller framförallt GöteneBostäder som lånat upp till nybyggnadsprojektet som färdigställts under 2023.

Pensionsskuldens utveckling

Pensionsskulden har sedan 2019 minskat med 31,4 mnkr. De partiella pensionsinlösen som gjorts åren 2019 och 2020 och 2023 på 27,2 mnkr, 20,7 mnkr respektive 12,0 mnkr (inklusive löneskatt) bidrar till minskningen.

Partiella pensionsinlösen har gjorts år då kommunen haft starka resultat. Syftet med en pensionsinlösen är att minska kommunens framtida kostnader för pensioner, vilket är förenligt med god ekonomisk hushållning eftersom det sänker pensionskostnaderna för framtida generationer.

Det nya pensionsavtalet AKAP-KR som trädde i kraft 1 januari 2023 bidrar till att ökningen av pensionsskulden avtar med tiden, då pensioner enligt AKAP-KR är helt och hållet avgiftsbestämda.

Soliditet och långfristiga skulder

Soliditet

Procent (%)	2023	2022	2021
Soliditet för kommunen	57,1	53,9	48,9
Soliditet inklusive hela pensionsskulden och löneskatt (kommunen)	39,8	35,4	28,6
Soliditet för koncernen	41,3	41,4	38,9
Soliditet inklusive hela pensionsskulden och löneskatt (koncernen)	30,1	28,9	24,7

Långfristiga skulder

Miljoner kronor	2023	2022	2021
Långfristiga skulder (kommun)	234,7 *	243,7	251,8
Långfristiga skulder (koncern)	659,8 *	572,7	551,7

* Varav finansiell leasing 224,3 mnkr

Långfristiga skulder uppgår till 234,7 mnkr per 31 december 2023. Kommunen har inga långfristiga lån. De långfristiga skulder som kommunen har (exklusive de hänförliga till finansiell leasing) är investeringsinkomster som intäktsförs efter investeringens livslängd. mnkr.

För kommunen tillsammans med bolagen uppgår långfristiga skulder till 659,8 mnkr per 31 december 2023. Den största andelen till de långfristiga skulderna är lån som Götene Vatten & Värme AB och AB GöteneBostäder har hos Kommuninvest. Under 2023 har AB GöteneBostäder gjort nyupplåning med 59,6 mnkr med anledning av nybyggnadsprojektet på Alsborgsgatan.

Kommunens helägda bolag Götene Vatten & Värme AB och AB GöteneBostäder har långfristiga skulder om 425,1 mnkr och den största delen avser lån hos Kommuninvest.

Kommunalskatt

Procent (%)	Götene kommun	Västra Götaland	Riket
Kommunens skattesats	22,12	21,37	20,67
Regionskattesats skattesats	11,48	11,48	11,57
Total skattesats	33,60	32,85	32,24

Känslighetsanalys

Känslighetsanalys	Förändring i mnkr
Löneförändring med 1 % inklusive PO för samtlig personal i kommunen	6,3
Bruttokostnadsförändringar med 1 %	10,3
Förändring av försörjningsstödet med 10 %	0,6
Förändring av generella statsbidraget inklusive fastighetsavgift med 10 %	20,8
Förändrad skattesats med 1 kr	30
Genomsnittliga skatteintäkter vid förändring av befolkningen i kommunen med 100 invånare	5

3.5.5 Balanskravsresultat

	2023	2022	2021
Årets resultat	49,3	79,6	72,2
Realisationsvinst	-8,4	-3,7	-5,1
Realisationsförlust			
Orealiserade vinster värdepapper	-2,7		
Orealiserade förluster värdepapper		1,2	
Resultat efter balanskravsjustering	38,2	77,1	67,1
Medel till resultatutjämningsreserv		-20,0	
Medel från resultatutjämningsreserv			
Balanskravsresultat	38,2	57,1	67,1

Avsättning till resultatutjämningsreserv

För att göra en avsättning till RUR ska resultatet överstiga 2 procent av skatter och statsbidrag om kommunen har negativ soliditet inklusive hela pensionsskulden. För kommuner med positiv soliditet gäller att resultatet måste överstiga 1 procent av skatter och statsbidrag för att avsättning ska få göras. Med resultatet menas det lägsta av årets resultat och årets resultat efter balanskravsjusteringar.

Götene kommun har ett positiv soliditet, vilket innebär att för att få göra en avsättning till resultatutjämningsreserven krävs ett resultat på minst 1 procent av skatter och bidrag, det vill säga 9,1 mnkr.

	2023	2022	2021
Soliditet procent	39,8	35,5	28,6
Skatter och statsbidrag	914,1	892,3	846,5
Resultatkrav för avsättning till RUR enligt lag	9,1	8,9	8,5

Avsättning till RUR	2023
Resultatkrav enligt lag	9,1
Årets resultat	49,3
Årets resultat efter balanskravsjustering	38,2
Möjlig avsättning till RUR	29,1

3.6 Väsentliga personalförhållanden

3.6.1 Inledning

Götene kommun vill på bästa sätt ta till vara medarbetarnas kompetens och använda den för att stödja mötet med kommunens medborgare. Medarbetarna ska alltid ha Götene kommuns medborgares bästa som mål och bemöta medborgarna med respekt och värdighet. Personalredovisningen 2023 avser att ge en kort beskrivning och ett antal fakta kring kommunens personal och personalarbete. Siffrorna inom parentes avser år 2022.

3.6.2 Vår personal

Antalet anställda är 1093 (1074). Antalet tillsvidareanställda har ökat med 6 (6) personer och antalet visstidsanställda har ökat med 13 (-6) personer.

Socialnämnden totalt har ökat antalet tillsvidareanställda med 4 medarbetare under året. Det är även en ökning med visstidsanställda på 8 medarbetare inom socialnämnden. Ökningen av tillsvidaretjänster är beroende av ökat antal helgtjänster samt dagansvariga. Ökningen av visstidsanställda kan till viss del bero på bättre förutsättningar för att rekrytera.

Nämnden för Utbildning, Kultur och Fritid har minskat antalet anställda med en medarbetare under året. Inom nämnden har andelen tidsbegränsade anställningar ökat något vilket kan förklaras av svårigheter att i vissa fall rekrytera behöriga lärare. Inom Kommunstyrelsen har antalet anställda ökat med 8 personer under året beroende på att chefstjänster och vakanser tillsatts.

Antalet årsarbetare har ökat med 13 till 942 (929).

Andelen visstidsanställda är 10,7 % (10,3 %) av samtliga månadsavlönade, vilket är ökning i jämförelse med föregående år. Ökningen av visstidsanställda kan härledas till ett bättre rekryteringsläge dock är det fortfarande svårt att rekrytera till exempelvis vikariat inom

många befattningar.

Antal anställda per nämnd	2023				2022				2021			
	Tills- vidare	Viss- tid	Totalt	Andel %	Tills- vidar e	Viss- tid	Totalt	Andel %	Tills- vidare	Viss- tid	Totalt	Andel %
Nämnden för Utbildning, Kultur och Fritid	376	52	428	39	381	48	429	40	391	48	436	41
Socialnämnden	534	62	596	55	530	54	584	54	514	62	576	54
Kommunstyrelsen	65	4	69	6	58	3	61	6	58	4	62	6
Summa	975	118	1 093	100	969	105	1 074	100	963	111	1 074	100

Personalkostnader

	2023	2022	2021
Personalkostnad (mnkr)	628,2	559,2	549,1
Förändring i procent	12,3	1,8	-0,5

Personalkostnad inklusive avgifter och pensionskostnader har ökat med 12,3 % jämfört med år 2022. Under 2023 har kommunen gjort en partiell pensionsinlösen med cirka 12 mnkr inklusive löneskatt, vilket ökar personalkostnaderna. 2023 har pensionskostnaderna ökat kraftigt jämfört med 2022.

Semesterlöneskuld

	2023	2022	2021
Semesterlöneskuld (mnkr)	31,8	31,3	33,7
Förändring i procent	1,6	-7,1	6,0

Semesterlöneskulden har ökat med 0,5 mnkr, vilket motsvarar 1,6 procent. Skulden består av sparade semesterdagar, ej uttagna uppehållsdagar, intjänade feriedagar, kvarstående semesterdagar BEA samt ännu ej utbetalad ersättning för övertid. Antalet sparade dagar totalt har minskat och uppgår till 13 790 dagar jämfört med 15 516 dagar föregående bokslut. Det motsvarar 12,6 (14,4) dagar per månadsanställd. Nedgången i semesterskuld från 2021 till 2022 kan härledas till att det sista steget ner till 30 sparade dagar har tagits under året. Enligt avtalet är det från 2023 inte möjligt att spara mer än 30 dagar.

Den okompenserade övertiden har minskat något i jämförelse med föregående år.

Personalstatistik

Månadsavlönad personal

	2023	2022	2021
Medelålder	45,4	45,1	45
Genomsnittlig sysselsättningsgrad	95,7	95,1	93,7
Medellön totalt	33 781	32 498	31 867
-kvinnor	33 548	32 371	31 682
-män	34 869	33 115	32 857
Personalomsättning tillsvidare	13,2	16,6	8,9
varav pension/sjukersättning	1,7	2,9	2,2

Medelåldern har gått upp något och är nu 45,4 (45,1) år.

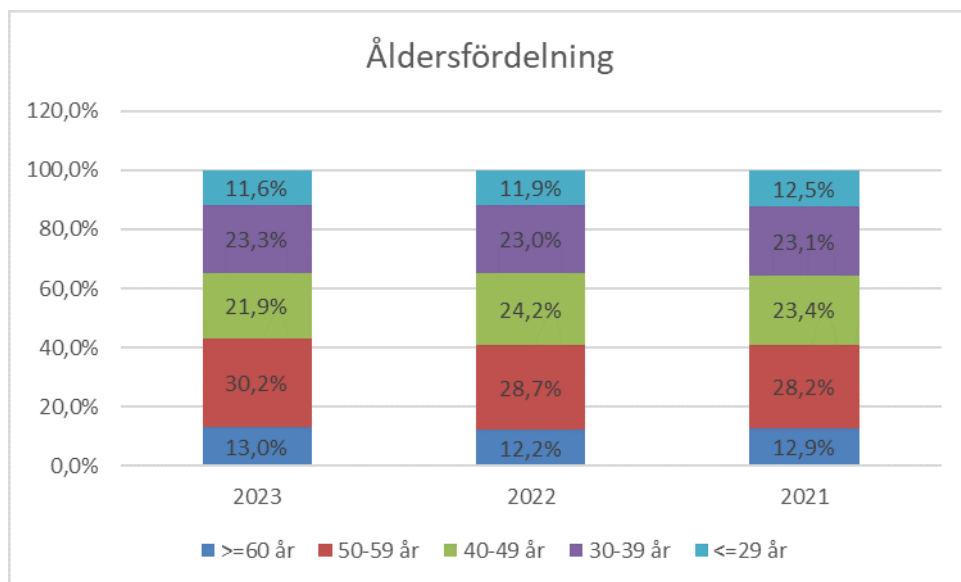
Den genomsnittliga sysselsättningsgraden har ökat och är nu 95,7% (95,1 %).

Sysselsättningsgraden har ökat bland kvinnor och är nu 95,6 % (94,6%). Männens sysselsättningsgrad är oförändrad 96,9% (97 %). 84% (72,2 %) av kvinnorna är anställda på heltid och motsvarande siffra för männen är 89% (85 %). Det är positivt att sysselsättningsgraden samt antalet heltidsanställningar ökar. Det är eftersträvarsvärt för att möta kommunens rekryteringsbehov samt går i linje SKR:s avtal med Kommunal kring att gå mot heltidsorganisation.

Löneskillnaden mellan kvinnor och män är 96,2% (97,7 %), vilket innebär att löneskillnaden är något större i jämförelse med föregående år (medellön för kvinnor/medellön för män).

Löneskillnaden beror på att männen finns inom andra yrkesområden med en annan lönebild.

Personalomsättningen har varit 13,2 % (16,7%), vilket är en minskning från föregående år. Av personalomsättningen var 1,7 % (2,9%) pensionsavgångar, vilket är en minskning i jämförelse med föregående år. Personalomsättningen har varit störst till antal i grupperna undersköterskor, stödassistenter, lärare 7-9. Den största personalomsättningen exklusive pensionsavgångar finns inom sektor Omsorg med 13,4 % (16,0 %). Kommunstyrelsens verksamheter hade en personalomsättning på 12,3% (12 %) och sektor Barn- och utbildning 8,5 % (9,7 %). Personalomsättning har minskat totalt med 3,5% inom kommunen och har gått ner mest inom sektor Omsorg och Barn- och utbildning. En del av minskningen kan förklaras med arbetet kring helhetsresan kommit längre samt att personalomsättningen gick upp efter pandemin då den var låg.

Andelen äldre arbetstagare i kommunen (60 år eller äldre och 50-59 år) har ökat med 2% jämfört med föregående år samt andelen mellan 40-49 år har minskat i samma omfattning. Andelen yngre (under 29 år) har minskat och är nu 11,6 % (11,9%).

Andelen anställda som är yngre än 50 år är 56,9 % (59,1 %), har minskat i jämförelse med föregående år.

Årsarbetare med mera

	2023	2022	2021
Antal årsarbetare per 31 december 2023, tillsvidareanställda	942	929	907
Antal personer per 31 december 2023	1 093	1 074	1 074
varav:			
-tillsvidareanställda	975	969	963
-visstidsanställda med månadslön	118	105	111
-heltid	85 %	81 %	74 %
-deltid	15 %	19 %	26 %
-kvinnor	82 %	82 %	83 %
-män	18 %	18 %	17 %

Årsarbetare är ett mått som innebär att den sammanlagda sysselsättningsgraden omräknas för alla anställda till heltid. Antalet tillsvidareanställda årsarbetare uppgår till 942 (929) vilket är en ökning med 13 årsarbetare. Även antalet anställda har ökat med 19 under året där den största delen ligger under Kommunstyrelsen samt sektor Omsorg. Andelen heltidsanställda fortsätter att öka 85% (81%) vilket är ett resultat av helhetsresan. Under året har kommunen använt timanställda motsvarande ca 55,2 (58) årsarbetare. I denna siffra ingår semestervikarier, som i enlighet med kollektivavtalet anställs med lön per arbetad timme. Minskningen av användandet av timanställda kan härledas till helhetsresan samt att det i rådande rekryteringsläge är svårt att få tag i tim- och semestervikarier.

Pensioner

Miljoner kronor	2023	2022	2021
Pensionskostnad	81,6	49,1	49,6
Pensionsåtaganden	198,7	208,9	211,9

Pensionskostnaderna inkluderar följande poster:

- Pensionsutbetalningar enligt avtal tidigare än 1998.
- Individuell del enligt avtal från och med 1998.
- Garantipension/särskild ålderspension med mera.
- Försäkringsavgifter.
- Förvaltningsavgifter.
- Skuldförändringar.
- Särskild löneskatt på pensioner.

Pensionsåtaganden består av:

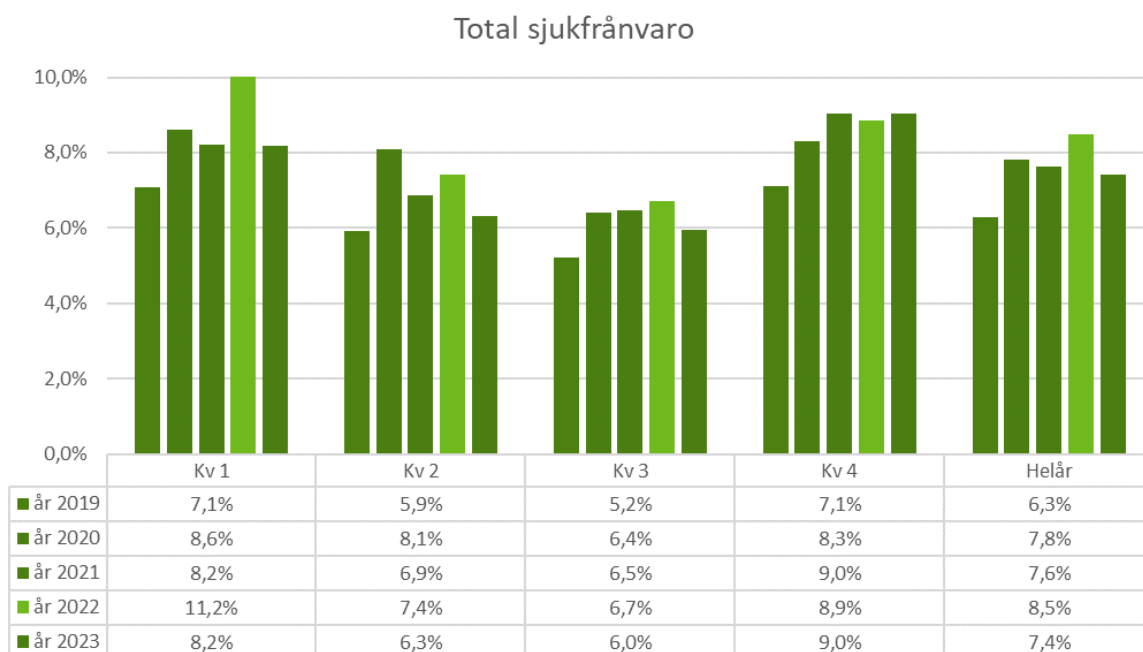
- Ansvarsförbindelse
- Pensionsavsättning

Sjukfrånvaro

Sjukfrånvaro

Pensioner	2023	2022	2021
Sjukfrånvaro, procent	7,4	8,5	7,6

Sjukfrånvaron i Götene kommun har ökat i jämförelse med föregående år.

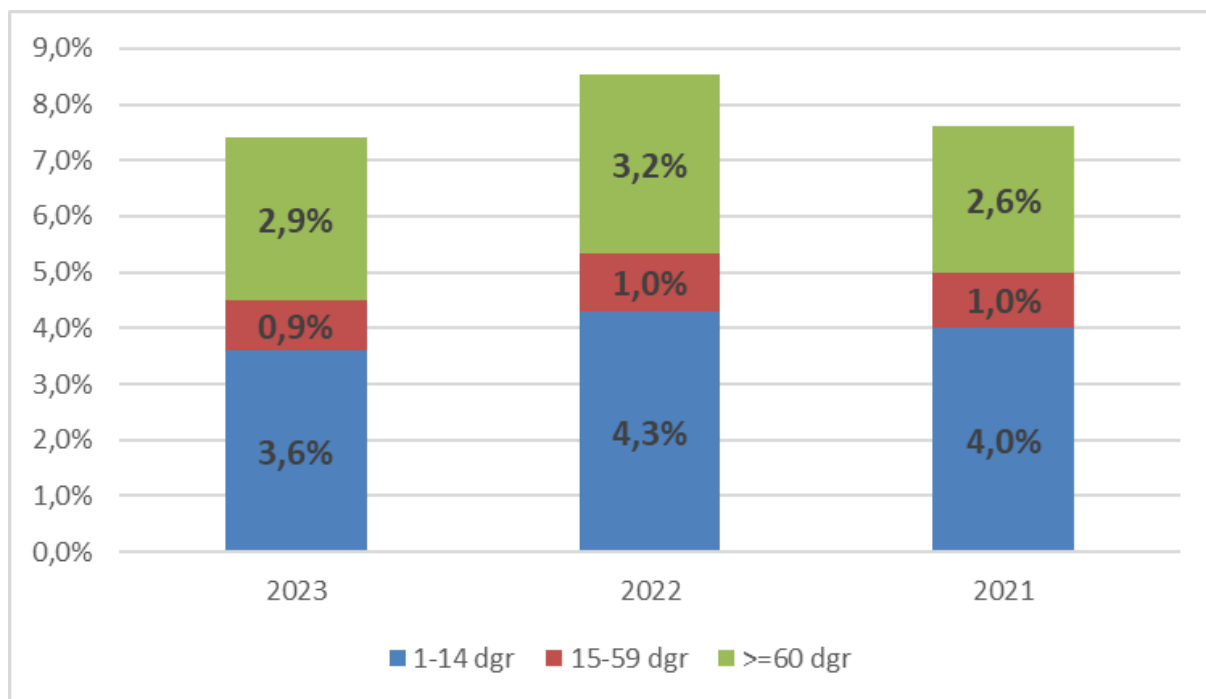
I ovanstående diagram visas sjukfrånvarons utveckling från 2019 och framåt. Under 2022 steg sjukfrånvaron men har under 2023 minskat trots att korttidsfrånvaron var hög fjärde kvartalet.

Sjukfrånvaron har minskat bland såväl kvinnor som män och var för helåret 2023 7,8 % (8,8 %) respektive 5,5 % (7,0 %). Sjukfrånvaron har minskat inom samtliga åldersintervall under

året.

Sjukfrånvaron har under 2023 minskat inom samtliga verksamheter och där den största minskningen ligger inom förskola 8,0 (10,3%) samt Kultur och fritid 3,5 (6,7).

Korttidsfrånvaron 1-14 dagar har minskat under året till 3,6% (4,3%). Även sjukfrånvaron över 60 dagar har minskat till 2,9% (3,2%). Frånvaro för vård av barn har minskat under året till 25 875 h (29 935 h) och nedgången är generell över alla verksamheter.

I ovanstående diagram visas sjukfrånvaron uppdelad efter antal dagar på sjukfrånvaron. Korttidsfrånvaron har minskat, 3,6 % (4,3%) jämfört med föregående år. Sjukfrånvaron i intervallet 15-59 dagar ligger stabilt kring 1 %. Den långa sjukfrånvaron ≥ 60 dagar har minskat och är nu 2,9% (3,2%).

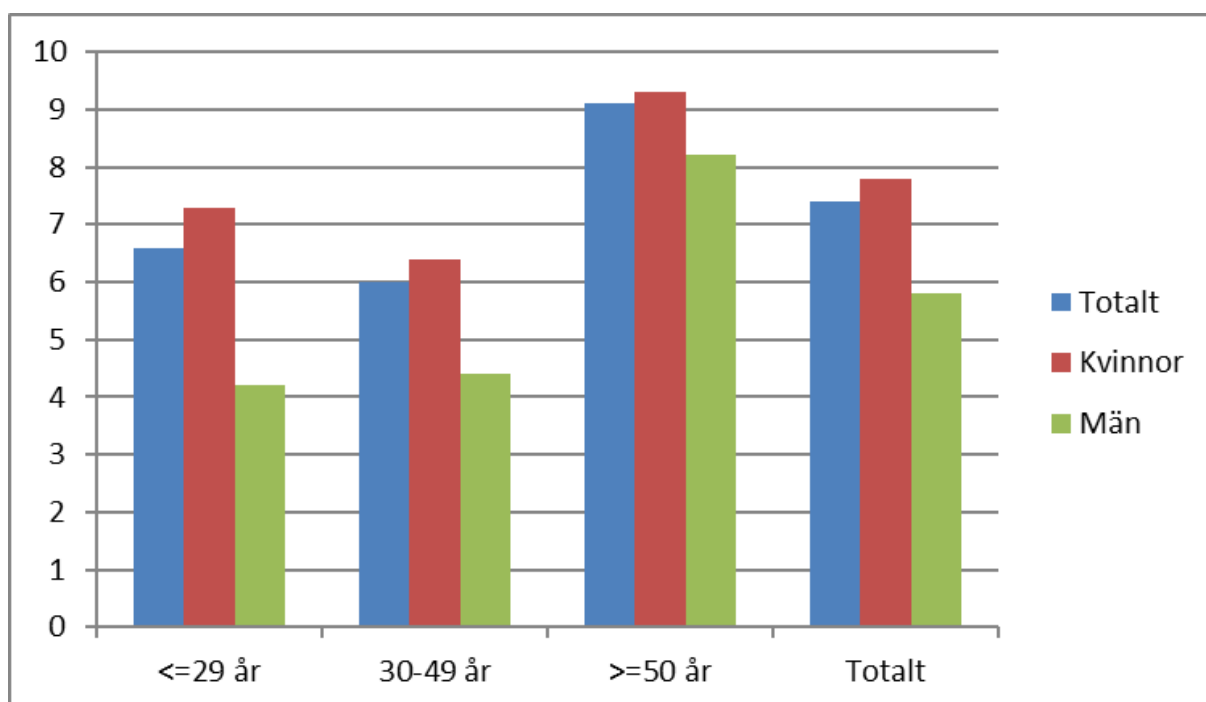
Sjukfrånvaro överstigande 59 dagar

Antalet anställda med längre sjukskrivningar är 43 (51) personer, har minskat sedan föregående år. Av dessa har antalet personer med hel sjukskrivning ökat något från 28 till 29 personer medan antalet med partiell sjukskrivning har minskat från 23 till 14 personer.

Antal personer med hel eller partiell sjukfrånvaro = 60 dagar, mätdatum 31 december respektive år	2023	2022	2021
Helt sjukskrivna inklusive rehabersättning	29	28	32
Partiellt sjukskrivna	14	23	18
Summa	43	51	50

Sjukfrånvaro per kön och ålder

Sjukfrånvaron har minskat bland både kvinnor och män och i samtliga åldersintervaller samt inom samtliga nämnder. Sjukfrånvaron sjunker från en hög nivå under coronapandemin. Minskningen beror troligen flera samverkans orsaker, att kommunen kommit längre i helhetsresan vilket troligen minskar frånvaron, ett fokus har lagts på vårt systematiska arbetsmiljöarbete under de senaste åren. Troligen påverkas också sjukfrånvaron av konjunkturläget.

3.6.3 Attraktiv arbetsgivare och personalarbete

Götene kommun vill vara en attraktiv arbetsgivare och det finns många olika delar att arbeta med för att utveckla kommunens attraktivitet som arbetsgivare.

Arbetet med projektet helhetsresan har slutförts inom sektor Omsorg och arbetet fortgår med implementering. Vi kan se ett gott resultat gällande ökat antal heltidsanställda och ökad sysselsättningsgrad. Under året har sjukfrånvaron och personalomsättningen minskat inom kommunen och för att ytterligare förbättra vårt arbetsmiljöarbete har vi börjat att använda systemstödet Stratsys. Till 2023 höjdes friskvårdsbidraget till 1500 kr för våra medarbetare och införandet av E-passi har fått genomslag. 2023 nyttjades bidraget av 829 medarbetare motsvarande siffra för 2022 var 432.

Vi har förbättrat vårt samarbete med kommunens näringsliv där vi gemensamt genomförde en rekryteringsmessa för sommarvikarier och startade en ett nätverk med HR-chefer i syfte att stärka samverkan inför framtida utmaningar kring kompetensförsörjning.

Ett aktivt arbete bedrivs kring kompetensförsörjning i samverkan i olika former med andra kommuner i Skaraborg och Skaraborgs kommunalförbund. Bland annat genom framtagande av gemensam kompetensanalys för Skaraborgs kommuner. Arbete bedrivs via Livet i Skaraborg för att stärka vår attraktionskraft och kommunerna i Skaraborg samarbetar kring deltagande i mässor.

Via omställningsfonden vidareutbildades ytterligare några barnskötare samt att det genomförs en språkutbildning för personal inom sektor Omsorg.

Äldreomsorgslyftet har fortgått 2023 och 15 medarbetare har till att genomgått utbildning till undersköterska på betald arbetstid.

3.6.4 Chefsutveckling

Kommunens chefsdagar var förlagda till Billingeus i Skövde. Det var två lyckade dagar som gav inspiration, gemenskap och med tänkvärda föreläsningar. Den första dagen föreläste Anders Hedin läkare och cancerforskare kring temat motverka stress. Intressant och inspirerande föreläsning kring metoder och verktyg baserade på mätningar på reaktioner i hjärnan. Föreläsningen har sedan genomförts för personal inom sektor Utbildning samt Kommunstyrelsens verksamheter. Dag två föreläste Anders Andersson från Aleforsstiftelsen

kring missbruk, alkohol och droger.

I samverkan Essunga, Grästorp och Vara har vi fortsatt vår samverkan kring Utvecklingsprogram för nya chefer. Utvecklingsprogrammet syftar till att introducera nya chefer och utbildningsdagar hålls kring grundläggande kunskap i personalfrågor, arbetsmiljö och rehabilitering, ekonomifrågor, kommunal förvaltning samt kommunikation och coachande samtal.

Under året har en arbetsmiljöutbildning genomförts för chefer och skyddsombud i systematiskt arbetsmiljöarbete. Chefsdelen bestod av en halvdag kring systematiskt arbetsmiljöarbete samt en halvdag kring systemstödet Stratsys som HR-enheten genomförde. Nya skyddsombud i kommunen har fått en halvdagsutbildning kring systematiskt arbetsmiljöarbete. I januari hölls även en utbildning i rehabilitering för våra chefer.

Inför lönerrevisionen har en halvdagsutbildning kring lönesättning genomförts för våra nyanställda chefer. Kommunens chefer har också fått en teamsutbildning kring systemet Winlas där medarbetares kompetens registreras och LAS-tid och företräde kontrolleras.

3.6.5 Framtiden

Kommunens stora utmaning i framtiden är hur vi skall säkra vår kompetensförsörjning. Generellt får vi en ökande andel äldre i befolkningen som ställer nya krav på vår äldreomsorg. Samtidigt som arbetskraften inte ökar i samma takt och konkurrensen från andra branscher hårdnar. I vårt närområde händer mycket bland annat stora etableringar som den nya batterifabriken och fängelset i Mariestad. Försvaret skall byggas ut vilket kommer påverka vårt närområde och det görs stora investeringar inom industrin i vår kommun.

Kommunen har också möjligheter i denna utveckling. Vi har antagit en ny Vision som kommer implementeras under 2024. Kommunensarbete med medarbetarskap och ledarskap behöver utvecklas i samklang med Visionen. Under 2024 planerar vi för ett långsiktigt arbete kring vårt ledarskap. Samt att uppdatera vår medarbetar- och ledningsstrategi i syfte att öka trivsel och tydlighet för våra medarbetare och ledare.

Under 2023 reviderades kommunens arbete kring kompetensförsörjning. Kommunen fick gått betyg för det arbete och aktiviteter som genomförs. Under året har också en kompetensanalys och plan tagits fram som skall fastslås och implementeras för att ytterligare stärka arbetet.

2024 får kommunen tilldelning av nya medel från omställningsfonden som går att använda till utbildningar och omställning. Det kommer också genomföras en ny omgång av framtida ledare 2024 vilket är en del av vårt arbete att säkra vår ledarförsörjning.

Kommunen behöver också fortsatt arbeta aktivt med samverkan med övriga kommuner i Skaraborg, Västra Skaraborg, Kommunalförbund och övriga näringsliv i kommunen för att klar utmaningarna kring kompetensförsörjningen.

Under 2023 har kommunen haft en positiv utveckling kring minskad sjukfrånvaro, minskad personalomsättning samt ökad sysselsättningsgrad. Under 2024 får vi Avonova som ny leverantör av företagshälsovård vilket kommer vara en gott stöd i kommunens fortsatta arbete kring arbetsmiljö, sjukfrånvaro samt minskad personalomsättning.

2024 fortsätter också de stora projekten kring gemensamlöneenhet inom V6 och upphandling av löne- och personalsystem. Detta är stora projekt som påverkar flera delar av vår verksamhet och som kommer kräva en del resurser.

3.7 Förväntad utveckling

Kommuner och regioner är nu inne i en fas där beslut måste fattas om hur de ska hantera en ansträngd ekonomi på kort och på lång sikt. Att väga av hur mycket verksamhet och kostnader det finns utrymme för på längre sikt är mycket svårt, men nödvändigt. Inflationens effekt på verksamhetens kostnader, inklusive pensionskostnader och stigande räntekostnader bidrar till historiskt höga underskott. 2023 räknar SKR med ett sammantaget underskott i sektorn där i stort sett alla regioner och en tredjedel av kommunerna går med underskott vid årets slut. 2024 förvärras situationen ytterligare och underskotten växer till över 30 miljarder kronor.

För Götene kommun märks lågkonjunkturen av inte minst på bostadsförsörjningssidan. Intresset från entreprenörer att bygga nya bostäder är väldigt lågt för närvarande. Götene känner också av inflationen genom att tex byggpriser har gått upp kraftigt tillsammans med tex livsmedelspriserna

Den höga inflationen har lett till kraftigt ökade pensionskostnader för år 2023 och 2024, detta gäller för samtliga kommuner i Sverige, så även för Götene kommun. I den prognos från SKR och Skandia som Götene har utgått från faller inflation kraftigt med början 2025 vilket minskade pensionskostnader 2025 och 2026. Vi har i dag ett bra utgångsläge inför framtiden men det är väldigt viktigt att vi fortsätter att behålla ett grepp om vår egen framtid.

3.8 Sammanfattande kommentar

Götene visar ett mycket bra ekonomiskt resultat för helåret 2023. Nämnderna sammantaget lämnar ett överskott. Att nämnderna håller budgeten är grunden i den kommunala ekonomin. Det goda resultatet gör också att vi klarar god ekonomisk hushållning i det finansiella perspektivet med marginal vilket också är positivt och en bra grund för framtiden. Det stärker också Götenes ekonomiska ställning. Vi går in i framtiden utan att ha någon upplåning inom kommunen. Våra kommunala bolag har däremot lånat till några av sina investeringar. Götene har heller inga gamla underskott att ta igen.

Personalnyckeltalen går åt rätt håll, sjukfrånvaron minskar bland annat. Personalomsättningen minskar också vilket också är positivt för arbetsmiljön och viktigt för kompetensförsörjningen i framtiden. Detta är kanske den viktigast framtidsfrågan av alla för att kunna upprätthålla välfärden i framtiden. I en framtid där det brist på personal inom många olika yrkesgrupper är det och kommer att vara väsentligt att vara en attraktiv arbetsgivare.

För närvarande är vår värld väldigt orolig på grund av krig och inflation bland annat. Detta påverkar oss i dag och kommer fortsätta påverka oss. Detta gör att vi måste utveckla oss och bland annat arbeta med våra strukturer som måste vara tydliga och effektiva. Vi måste fortsätta att hålla i ekonomin och idka god ekonomisk hushållning. I våra verksamheter kommer det förebyggande arbetet att bli än viktigare om vi skall klara framtidens utmaningar. En annan viktig fråga för framtiden är att vi klarar av att ta tillvara digitaliseringens möjligheter i våra verksamheter. Vad som också kommer att vara viktigt är att kunna ställa om till nya förutsättningar i vår omvärld och i vår närhet.

Investeringarna kommer att öka i framtiden med byggande av badhus och ny förskola bland annat. Detta gör att vår process kring investeringar måste bli tydligare och mer effektiv. Genomförandegraden är för låg i dag. Vi behöver få upp vår genomförande grad när det gäller investeringar och exploateringar. Den finansiella sidan är ett medel för att åstadkomma verksamhet för våra kommuninvånare för deras inbetalda skattepengar.

Med tanke på batterifabriken i Mariestad och det mål som finns i Götene om att bygga 50 nya bostäder varje år. Behöver vi se över vår exploateringsprocess så att den är tydlig och effektiv. Viktigt om vi skall kunna dra nytta av den kommande nyetableringen i Mariestad att våra interna processer fungerar väl.

Vad som också kommer att vara viktigt är att våra projekt fullföljs på ett bra sätt ett sådant är heltidsresan där fler heltidsanställda skall göra att vi kan täcka personalbehovet med ordinarie anställda och slipper ta in mycket vikarier för att det skall bli kostnadsneutralt. Här har vi en bit kvar innan detta fungerar fullt ut men viktigt att hålla ut och inte släppa taget för att detta skall lyckas kvalitetsmässigt, kulturellt och ekonomiskt.

Om vi arbetar tillsammans med medborgarnas bästa för ögonen och hela tiden håller ett grepp om ekonomin så kommer Götene klara de utmaningar som väntar i framtiden. Vi skall ha ett eget grepp om framtiden och inte behöva lita på andra.

4 Ekonomiska sammanställningar

4.1 Resultaträkning

Resultaträkningen visar det finansiella resultatet under en viss tidsperiod och förklarar hur det uppkommit.

Miljoner kronor	N ot	Kommunen		Sammanställd	
		2023	2022	2023	2022
Verksamhetens intäkter	1	196,0	181,0	364,5	322,4
Verksamhetens kostnader	2	-1 028,0	-951,0	-1 169,5	-1 060,0
<i>Jämförelsestörande post</i>	3				
Avskrivningar	4	-37,8	-36,8	-59,7	-57,7
Nedskrivningar	5				
Verksamhetens nettokostnader		-869,8	-806,8	-864,7	-795,3
Skatteintäkter	6	706,2	676,7	706,2	676,7
Generella statsbidrag o utjämning	7	207,9	215,6	207,9	215,6
Verksamhetens resultat		44,3	85,5	49,4	97,0
Finansiella intäkter	8	16,7	4,4	16,0	3,8
Finansiella kostnader	8	-11,7	-10,5	-19,3	-13,1
Resultat efter fin. Poster		49,3	79,4	46,1	87,7
Skattekostnader				0,4	
Resultat efter fin. Poster		49,3	79,4	46,5	87,7
Extraordinära intäkter/kostnader					
Årets resultat		49,3	79,4	46,5	87,7

Kommunens resultat för 2023 uppgår till 49,3 mnkr, vilket är 30,1 mnkr lägre jämfört med föregående år. I förhållande till skatter och bidrag är resultatet för 2023 5,4 procent.

Kommunens nettokostnader för 2023 är 62,9 mnkr högre jämfört med 2022, vilket är en ökning med 7,8 procent. Den post som till största del står för ökningen är personalkostnader. Orsaken till ökningen beror på årlig löneökning, ökade kostnader för pensioner samt att tjänster som varit vakanta under 2022 blivit tillsatta under 2023.

Skatteintäkter och generella statsbidrag är 21,8 mnkr högre för 2023 jämfört med 2022 vilket är en ökning med 2,4 procent. Om man sätter ökningen av skatteintäkter och bidrag i relation till ökningen av nettokostnaderna har kostnaderna ökat 5,4 procent mer.

Kommunens finansiella intäkter 2023 är 12,3 mnkr högre jämfört med 2022. Orsaken är att kommunen 2023 har utnyttjat överskottsfond för pensioner. Utnyttjandet ur en överskottsfond bokförs som en finansiell intäkt och inte som minskad pensionskostnad i resultaträkningen.

Götene kommuns samlade resultat inklusive de kommunala bolagen uppgår till 46,5 mnkr

efter eliminering av koncerninterna poster och justering för bokslutsdispositioner och tillhörande skatt.

4.2 Kassaflödesanalys

Miljoner kronor		Kommunen		Sammanställd	
	Not	2023	2022	2023	2022
DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN					
Årets resultat		49,3	79,6	45,6	87,8
Justering för av- och nedskrivningar		37,8	36,8	59,7	57,7
Justering för övriga ej likviditetspåverkande poster	9	1,3	-1,7	-1,2	2,3
<i>Medel från verksamheten före förändring av rörelsekapital</i>		<i>88,4</i>	<i>114,7</i>	<i>104,0</i>	<i>142,2</i>
Ökning (-) / minskning (+) kortfristiga fordringar		6,6	-24,3	6,6	-30,4
Ökning (-) / minskning (+) kortfristiga placeringar		-33,5		-33,5	
Ökning (-) / minskning (+) exploateringsstillgångar		0,3	-9,7	-5,5	-10,9
Ökning (+) / minskning (-) kortfristiga skulder		-2,2	-9,5	-13,5	6,1
Kassaflöde från den löpande verksamheten		59,5	80,9	58,2	107,2
INVESTERINGSVERKSAMHETEN					
Köp av materiella anläggningstillgångar	10	-49,7	-67,3	-130,3	-141,4
Försäljning av materiella anläggningstillgångar	11	0,1	4,1	0,1	8,2
Nedskrivning av immateriella anläggningstillgångar		0,0	0,0	0,0	0,0
Köp av finansiella anläggningstillgångar	12	-1,3	-1,3	-1,3	-1,3
Försäljning av finansiella anläggningstillgångar	13	0,0	0,0	0,0	0,0
Kassaflöde från investeringsverksamheten		-50,9	-64,5	-131,6	-134,5
FINANSIERINGSVERKSAMHETEN					
Nyupptagna lån		0,0	0,0	109,6	50,7
Minskning av långfristig skuld	14	-9,0	-8,7	-20,5	-26,7
Förändring av avsättning		-10,0		-10,0	
Investeringsinkomster		0,0	0,6	0,0	0,6
Förändring av förutbetalda anslutningsavgifter		-0,2	0,0	1,7	4,4
Ökning (-) / minskning (+) av långfristiga fordringar	15	0,2	2,4	-1,4	2,0
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		-18,9	-5,7	79,4	31,0
Summa kassaflöde från kommunens verksamhet		-10,3	10,7	6,0	3,7

Miljoner kronor		Kommunen		Sammanställd	
	Not	2023	2022	2023	2022
ÅRETS KASSAFLÖDE					
Likvida medel vid årets början		47,7	37,0	52,3	56,1
Likvida medel vid årets slut		37,4	47,7	58,3	59,8
Förändring likvida medel		-10,3	10,7	6,0	3,7

Kassaflödesanalysen visar att likvida medel i kommunen har minskat med 10,3 mnkr till 37,4 mnkr vid årets utgång. Kassaflödet från den löpande verksamheten är 56,1 mnkr vilket innebär en ökning av likvida medel. Kassaflödet från investeringsverksamheten är -50,9 mnkr, det vill säga ett utflöde av likvida medel för finansiering av kommunens investeringar.

För kommunen tillsammans med helägda bolag är kassaflödet 6,0 mnkr. Kassaflödet från investeringsverksamheten för kommunen tillsammans med helägda bolag är -131,6 mnkr. Under åren har de kommunala bolagen upptagit lån om 109,6 mnkr som ökar likvida medel.

4.3 Balansräkning

Balansräkningen beskriver kommunens finansiella ställning vid en viss tidpunkt. En ögonblicksbild som visar kommunens tillgångar och skulder. Balansräkningen visar hur kapital använts (tillgångar) och hur det har skaffats fram (skulder och eget kapital).

Miljoner kronor		Kommunen		Sammanställd	
	Not	2023	2022	2023	2022
TILLGÅNGAR					
Anläggningstillgångar					
<i>Materiella anläggningstillgångar</i>					
Mark, byggnader	16	677,7	664,4	951,9	887,0
Maskiner och inventarier	17	33,2	34,8	260,2	256,8
Övriga materiella anläggningstillgångar	16			2,0	
Summa materiella anläggningstillgångar		710,9	699,2	1 214,2	1 143,8
<i>Finansiella anläggningstillgångar</i>					
Värdepapper, andelar	18	40,2	38,9	16,8	15,5
Långfristiga fordringar	19	0,9	1,1	1,0	1,1
Summa finansiella anläggningstillgångar		41,1	40,0	17,8	16,6
Summa anläggningstillgångar		752,0	739,2	1 232,0	1 160,4
Bidrag till infrastruktur					
Omsättningstillgångar					
Exploateringstillgångar		23,0	23,3	49,7	44,2
Kortfristiga fordringar	20	123,0	129,6	153,1	157,9
Kortfristiga placeringar	21	106,5	73,1	106,5	73,0
Kassa och bank		37,4	47,7	68,9	59,8

Miljoner kronor		Kommunen		Sammanställd	
	Not	2023	2022	2023	2022
Summa omsättningstillgångar		289,9	273,6	378,1	334,9
SUMMA TILLGÅNGAR		1 041,9	1 012,7	1 610,1	1 495,3
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER					
Eget kapital					
Årets resultat		49,3	79,6	46,5	87,8
Varav årets avsättning till RUR		0,0	20,0	0,0	0,0
Resultatutjämningsreserv (RUR)		60,3	40,3	60,3	40,3
Balanserat resultat		485,2	425,7	558,2	490,5
Summa eget kapital	22	594,8	545,5	665,0	618,6
Pensionsavsättningar	23	18,3	17,0	18,3	17,0
Övriga avsättningar	24	25,1	35,3	42,3	53,3
Summa avsättningar		43,3	52,2	60,6	70,3
Skulder					
Långfristiga skulder	25	234,7	243,7	659,8	572,9
Kortfristiga skulder	26	169,0	171,3	224,8	233,5
Summa skulder		403,7	415,0	884,6	806,4
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER		1 041,9	1 012,7	1 610,1	1 495,3
PANTER OCH ANSVARFÖRBINDELSER					
Ställda panter					
Fastighetsinteckningar					
Ansvarsförbindelser					
Pensionsförpliktelser	27	180,4	186,7	180,4	186,7
Borgensåtaganden, beviljad	28	774,3	754,3	774,3	754,3
Borgensåtagande, nyttjad	28	646,7	554,7	646,7	554,7
Hyres- och leasingkostnader	29	6,6	2,9	14,7	

4.4 Notförteckning

Not 1 Verksamhetens intäkter

	Kommunen		Sammanställd	
	2023	2022	2023	2022
Bidrag	83,0	71,0	83,1	71,0
Taxor och avgifter	25,0	26,4	144,7	122,9
Hyror och arrenden	17,5	17,5	50,7	47,5
Försäljningsmedel	11,7	9,3	27,8	25,6
Försäljning av verksamheter och entreprenader	49,8	47,7	48,9	46,3
Försäljning av exploateringsfastigheter o anläggningstillgångar	9,0	9,1	9,0	9,1
Summa	196,0	181,0	364,2	322,4

Not 2 Verksamhetens kostnader

	Kommunen		Sammanställd	
	2023	2022	2023	2022
Kostnader för arbetskraft	629,9	556,5	660,6	578,1
Entreprenad och köp av verksamhet	167,9	162,8	167,9	159,7
Transporter och resor	20,1	20,2	20,1	21,3
Bidrag och transfereringar	10,8	21,0	10,8	27,0
Hyror	74,3	68,3	75,6	79,7
Driftkostnader	1,0	0,0	70,5	49,5
Reparation och underhåll	1,3	1,2	20,3	22,5
Energiskatt och punktskatt	0,0	0,0	0,8	0,8
Övriga kostnader	122,8	120,9	137,7	139,8
Summa	1 028,0	950,9	1 164,2	1 078,4

Not 3 Jämförelsestörande kostnader

	Kommunen		Sammanställd	
	2023	2022	2023	2022
Summa				

Not 4 Avskrivningar

	Kommunen		Sammanställd	
	2023	2022	2023	2022
Avskrivningar fastigheter och anläggningar	23,5	21,8	29,8	28,1
Avskrivningar finansiella verksamhetsfastigheter	9,2	9,2	9,2	9,2
Avskrivning maskiner och inventarier	5,2	5,8	20,7	20,4
Summa	37,8	36,8	59,7	57,7

Not 5 Nedskrivningar

	Kommunen		Sammanställd	
	2023	2022	2023	2022
Summa				

Not 6 Skatteintäkter

	Kommunen		Sammanställd	
	2023	2022	2023	2022
Kommunalskatteintäkter				
Preliminära skatteintäkter	692,3	657,2	692,3	657,2
Slutavräkning föregående år	3,4	4,2	3,4	4,2
Prognos slutavräkning innevarande år	10,4	15,3	10,4	15,3
Summa	706,2	676,7	706,2	676,7

Not 7 Kommunalekonomisk utjämning

	Kommunen		Sammanställd	
	2023	2022	2023	2022
Inkomstutjämningsbidrag	165,7	150,4	165,7	150,4
Regleringsbidrag	31,0	36,5	31,0	36,5
Fastighetsavgift	36,5	35,3	36,5	35,3
Övriga generella bidrag	5,0	8,7	5,0	8,7
Kostnadsutjämningsavgift	-18,7	-10,9	-18,7	-10,9
Avgift/bidrag till LSS-utjämning	-11,7	-4,4	-11,7	-4,4
Summa	207,9	215,6	207,9	215,6

Not 8 Finansiella intäkter och kostnader

	Kommunen		Sammanställd	
	2023	2022	2023	2022
Finansiella intäkter				
Utdelning på aktier o andelar	0,1	0,2	0,1	0,2
Räntor på utlämnade lån	0,0	0,0	0,0	0,0
Räntor på likvida tillgångar	5,0	1,1	6,0	1,2
Övriga finansiella intäkter	11,6	3,1	9,9	2,4
Summa finansiella intäkter	16,7	4,4	16,0	3,8
Finansiella kostnader				
Räntor långfristiga lån	10,0	8,0	19,1	10,7
Ränta på likvida medel	0,0	0,0	0,0	0,0
Övriga finansiella kostnader	1,7	2,5	0,2	2,3
Summa finansiella kostnader	11,7	10,5	19,3	13,0

Not 9 Justering för ej likviditetspåverkande poster

	Kommunen		Sammanställd	
	2023	2022	2023	2022
Förändring avsättning pensioner	-1,3	-1,9	-1,3	-1,9
Värdeförändring verkligt värde värdepapper Söderberg & Partner	-3,5	1,9	-3,5	1,9
Värdeförändring verkligt värde värdepapper Swedbank A				
Reavinst exkl exploatering				-0,7
Förändring investeringsinkomst tidigare år	-0,6	-0,2	-0,6	-0,2
Amortering finansiell leasing	7,9	-1,4	7,9	-1,4
Förändring avsättning medfinansiering E20	6,3		6,3	
Ändring avsättning skog	-0,2		-0,2	-0,3
Överskottsfond pensioner	-7,3		-7,3	
Kassadifferens				
Bokslutsdisposition			-4,0	5,7
Uppskjuten skatt				0,7
Justering upplupen räntekostnad			-2,5	0,1
Justering bokslutsdisposition			4,0	
Justering inbet/utbet skatt på årets resultat				-0,1
Förutbetalda anslutningsavgifter				-1,4
Summa	1,3	-1,6	-1,2	2,4

Not 10 Förvärv av materiella anläggningstillgångar

	Kommunen		Sammanställd	
	2023	2022	2023	2022
Investeringar fastigheter och anläggningar	19,4	48,7	125,8	52,9
Investeringar maskiner och inventarier	0,6	2,3	10,0	25,0
Pågående investeringar	29,6	16,2	40,9	63,5
Summa	49,6	67,2	176,6	141,4

Not 11 Försäljning av materiella anläggningstillgångar

	Kommunen		Sammanställd	
	2023	2022	2023	2022
Försäljning mark, fastigheter o anläggningar	0,1	4,0	0,1	6,5
Försäljning maskiner o inventarier	0,0	0,1	0,0	1,7
Summa	0,1	4,1	0,1	8,2

Not 12 Köp av finansiella anläggningstillgångar

	Kommunen		Sammanställd	
	2023	2022	2023	2022
Köp av grundfondskapital (andelar Kommuninvest)	1,3	1,3	1,3	1,3
Summa	1,3	1,3	1,3	1,3

Not 13 Försäljning av finansiella anläggningstillgångar

	Kommunen		Sammanställd	
	2023	2022	2023	2023
Försäljning av aktier				
Summa				

Not 14 Amortering av långfristig skuld

	Kommunen		Sammanställd	
	2023	2022	2023	2022
Amortering*	-8,0	-7,7	-14,5	-25,7
Investeringsbidrag	-1,0	-1,0	-1,0	-1,0
Summa	-9,0	-7,7	-15,5	-26,7
*Amortering avser amortering av finansiell leasingskuld.				

Not 15 Ökning/minskning av långsiktiga fordringar

	Kommunen		Sammanställd	
	2023	2022	2023	2022
Lundsbrunns Golfklubb	0,2	0,2	0,2	0,2
Medeltidens Värld				
Kommuninvest			59,6	
Övrig fordran		2,2		1,8
Värdereglering omklassat från värdereglering kundfordringar till diverse kortfristiga fordringar				
Summa	0,2	2,4	59,8	2,0

Not 16 Fastigheter och anläggningar

	Kommunen		Sammanställd	
	2023	2022	2023	2022
Tillgångarnas anskaffningsvärde	1 037,9	990,4	1 274,7	1 191,8
Tillkommande och avgående tillgångar	44,3	38,9	102,4	40,5
Pågående investeringar	9,3	16,2	11,3	61,6
Överföringar	0,0		0,0	
Årets avskrivningar	-32,6	-31,0	-38,9	-37,3
Årets nedskrivningar	0,0		0,0	
Ackumulerade avskrivningar	-381,2	-350,2	-395,5	-365,9
Ackumulerade nedskrivningar	0,0	0,0	0,0	-3,6

	Kommunen		Sammanställd	
	2023	2022	2023	2022
Summa	677,7	664,3	953,9	887,1
Genomsnittlig nyttjandeperiod fastigheter och anläggningar	24,63	28,20		30,3

Not 17 Maskiner och inventarier

	Kommunen		Sammanställd	
	2023	2022	2023	2022
Tillgångarnas anskaffningsvärde	82,0	79,3	470,3	451,1
Tillkommande och avgående tillgångar	0,6	2,2	10,0	24,1
Pågående investeringar	0,0		15,1	6,7
Överföringar	3,1	0,7	6,0	0,7
Årets avskrivningar	-5,2	-5,8	-20,7	-20,4
Årets nedskrivningar	0,0		0,0	
Ackumulerade avskrivningar	-47,3	-41,7	-220,3	-205,4
Ackumulerade nedskrivningar	0,0		0,0	
Summa	33,2	34,7	260,3	256,8
Genomsnittlig nyttjandeperiod maskiner och inventarier	11,4	10,4		19,7

Not 18 Aktier, andelar, bostadsrätter, grundfonder

	Kommunen		Sammanställd	
	2023	2022	2023	2022
Aktier				
Swedbank anskaffningsvärde	0,1	0,1	0,1	0,1
Swedbank Värdeförändring	0,1	0,1	0,1	0,1
Netwest				
Aktier SKR				
HBV				0,1
Delsumma aktier	0,2	0,2	0,3	0,3
Aktier i kommunens koncernföretag				
AB GöteneBostäder	5,0	5,0		
Götene Vatten & Värme AB	13,5	13,5		
Medeltidens Värld AB	5,0	5,0		
Destination Läckö-Kinne-kulle AB	0,2	0,2		
Delsumma aktier i kommunens koncernföretag	23,6	23,7		
Andelar				

	Kommunen		Sammanställd	
	2023	2022	2023	2022
Södra skogsägarna, Götene EDF, Medflyttarakademin	0,1	0,1	0,1	0,1
Delsumma andelar	0,1	0,1	0,1	0,1
Bostadsrätter				
Brf Götenehus nr 3	0,4	0,4	0,4	0,4
Brf Hästen	0,2	0,2	0,2	0,2
Delsumma bostadsrätter	0,6	0,6	0,6	0,6
Grundfondskapital				
Kommuninvest i Sverige AB	15,7	14,4	15,7	14,4
Delsumma grundfondskapital	15,7	14,4	15,7	14,4
Summa aktier, andelar, bostadsrätter, grundfonder	40,2	38,9	16,8	15,6

Not 19 Långfristiga fordringar

	Kommunen		Sammanställd	
	2023	2022	2023	2022
Lundsbrunns golfklubb (*)	0,9	1,1	0,9	1,1
Kommuninvest	0,0		0,0	
Övriga långfristiga fordringar	0,0		0,0	
Uppskjuten skattefordran	0,0		0,1	
Summa	0,9	1,1	1,0	1,1

Not 20 Kortfristiga fordringar

	Kommunen		Sammanställd	
	2023	2022	2023	2022
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	30,4	21,1	41,1	27,2
Kundfordringar	11,8	9,6	30,6	31,6
Skattekonto och redovisning moms	12,7	23,4	13,2	23,5
Upplupna skatteintäkter	66,4	74,3	66,4	74,3
Övriga kortfristiga fordringar	1,8	1,2	1,8	1,3
Summa	123,0	129,6	153,1	157,9

Not 21 Kortfristiga placeringar

	Kommunen		Sammanställd	
	2023	2022	2023	2022
Kortfristiga placeringar	106,5	73,1	106,5	73,0
Summa	106,5	73,1	106,5	73,0

Not 22 Eget kapital

	Kommunen		Sammanställd	
	2023	2022	2023	2022
*Ingående eget kapital	518,9	459,3	591,8	524,0
Justering av eget kapital	-33,6	-33,6	-33,6	-33,6
Resultatutjämningsreserv	60,3	40,3	60,3	40,3
Årets resultat	49,3	79,6	46,5	87,8
varav årets avsättning till resultatutjämningsreserv		20,0		20,0
Utgående eget kapital	594,8	545,5	665,0	618,5
*Ingående eget kapital exklusive RUR				

Not 23 Pensionsavsättningar

	Kommunen		Sammanställd	
	2023	2022	2023	2022
Ingående avsättning till pensioner inkl. löneskatt	17,0	15,0	17,0	15,0
Nyintjänad pension	0,4	0,8	0,4	0,8
Årets utbetalningar	-0,8	-0,3	-0,8	-0,3
Ränte- och basbeloppsuppräkning	1,3	0,3	1,3	0,3
Ändring av försäkringstekniska grunder	0	0	0	0
Övrig post	0,1	0,8	0,1	0,8
Förändring av löneskatten	0,3	0,4	0,3	0,4
Utgående pensionsskuld	18,3	17,0	18,3	17,0
Del av pensionsförpliktelse som tryggats genom försäkring	53,6	46,3	53,6	46,3
Överskottsmedel	4,7	11,8	4,7	11,8
Aktualiseringsgrad	99	99	99	99

Not 24 Övriga avsättningar

	Kommunen		Sammanställd	
	2023	2022	2023	2022
Götene Företagskooperativ	0,5	0,5	0,5	0,5
Beräknad skattekostnad på obeskattade reserver	0,0	0,0	0,0	0,0
Återställning Medeltidens Värld	0,0	0,0	2,9	0,0
Avsättning statlig infrastruktur E20 utbyggnad	23,2	33,2	23,2	33,2
Övrigt	0,0	0,0	14,3	18,0
Avsättning för återställande av skog	1,4	1,6	1,4	1,6
Summa övriga avsättning	25,1	35,3	42,3	53,3
Summa avsättningar	43,3	52,3	60,6	70,3

Not 25 Långfristiga skulder

	Kommunen		Sammanställd	
	2023	2022	2023	2022
<i>Ingående låneskuld</i>	232,2	240,0	523,2	506,1
Återläggning av årets beräknade amorteringar	0,0		8,0	8,0
Årets faktiska amorteringar	-8,0	-7,7	-19,5	-25,7
Lösen av lån	0,0		0,0	
Nya lån	0,0		109,6	44,4
Beräknad amortering och lösen av lån	0,0		-10,5	-8,0
<i>Utgående låneskuld</i>	224,3	232,3	610,8	524,8
Investeringsbidrag	10,4	11,4	10,4	11,4
Förutbetalda anslutningsavgifter	0,0	0,0	38,5	36,7
Summa långfristiga skulder	234,7	243,7	659,8	572,9

Not 26 Kortfristiga skulder

	Kommunen		Sammanställd	
	2023	2022	2023	2022
Semesterlöneskuld	31,0	30,4	32,4	31,9
Leverantörsskulder	54,9	41,4	72,0	67,4
Kortfristig del av långfristiga lån	0,0		15,2	11,1
Checkräkningskredit			2,9	
Pensionsutbetalning individuell del	15,1	16,0	15,1	16,0
Lagstadgade avgifter	11,7	21,0	12,5	21,8
Personalens källskatt	8,7	16,2	9,2	16,6
Skatteskuld	0,7	0,6	0,9	1,2
Övrigt upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	0,0		10,0	10,6
Upplupna löner	3,4	3,6	3,6	3,7

	Kommunen		Sammanställd	
	2023	2022	2023	2022
Upplupna pensionsavgifter försäkrade	2,0	1,4	2,6	1,4
Löneskatt pensionsutbetalningar individuella delen	4,1	4,2	4,1	4,2
Upplupen särskild löneskatt utbetalda pensioner				
Okompenserad övertid	0,9	0,9	0,9	0,9
Förutbetalda skatteintäkter	0,0		0,0	0,0
Upplupna räntekostnader	0,0		1,1	0,5
Pågående projekt	0,0		0,0	0,0
Förskott från kunder	0,0		4,0	3,7
Interimposter leverantörsreskontra	30,7	29,3	33,1	30,9
Interimkonto kundreskontra	5,2	5,8	5,2	5,8
Övriga kortfristiga skulder	0,6	0,5	-0,1	5,5
Summa	169,0	171,3	224,7	233,3

Not 27 Ansvarsförbindelse

	Kommunen		Sammanställd	
	2023	2022	2023	2022
Ingående ansvarsförbindelse	186,7	193,9	186,7	193,9
Pensionsutbetalningar	-10,9	-10,3	-10,9	-10,3
Nyintjänad pension	0,1	-0,7	0,1	-0,7
Ränte- och basbeloppsuppräkning	12,7	4,2	12,7	4,2
Förändring av löneskatten	-1,2	-1,4	-1,2	-1,4
Byte av tryggande	0,0	0,0	0,0	0,0
Ändring av försäkringstekniska grunder	-8,4	0,0	-8,4	0,0
Övrigt	1,4	1,0	1,4	1,0
Utgående ansvarsförbindelse	180,4	186,7	180,4	186,7

Not 28 Borgensåtaganden

	Kommunen		Sammanställd	
	2023	2022	2023	2022
Borgensåtaganden, beviljad				
Kommunalt ägda företag	460,0	440,0		
Kooperativa Hyresrättsförening Götene Äldrehem	311,6	311,6		
Övriga åtaganden	2,7	2,7		
Summa borgensåtaganden, beviljad	774,3	754,3		
Borgensåtaganden, nyttjad				
Kommunalt ägda företag	401,8	303,7		
Kooperativa Hyresgästförening Götene Äldrehem	243,4	249,5		

	Kommunen		Sammanställd	
	2023	2022	2023	2022
Övriga åtaganden	1,5	1,5		
Summa borgensåtaganden, nyttjad	646,7	554,7		

Not 29 Leasingkostnad leasingbilar

	Kommunen		Sammanställd	
	2023	2022	2023	2022
Leasingkostnad leasingbilar	224,3	2,9	1 847,9	3,1
Inom 1 år	3,0	1,8	3,4	1,9
Inom 1-5 år	3,6	1,1	4,3	1,2
Efter 5 år				

5 Redovisningsprinciper

5.1 Pensioner

Kommunens pensionsskuld redovisas enligt ”blandmodellen”, vilket innebär att all pension som intjänats före år 1998 inte tas upp som avsättning, utan redovisas inklusive löneskatt som ansvarsförbindelse inom linjen. Partiell pensionsinlösen har gjorts 2005 med 4,3 mnkr är utbetalda till KPA. 2006 har ytterligare avsättning gjorts på samma sätt med 10,2 mnkr. Även 2019 och 2020 gjordes partiell pensionsinlösen med 21,9 mnkr respektive 1,6 mnkr, båda beloppen är exklusive löneskatt.

Utbetalningar avseende pensionsförmåner som intjänats före år 1998 redovisas som kostnad i resultaträkningen.

Pensionsförmåner intjänade från och med år 1998 redovisas, inklusive löneskatt, som en kostnad i resultaträkningen och en avsättning i balansräkningen. Från 2010 innehåller avsättningen även en beräkning av pensionsskulden för förtroendevalda politiker.

Kommunen har använt sig av Skandias prognos för beräkning av pensioner.

Förpliktelser för pensionsåtaganden för anställda i kommunen är beräknade i enlighet med RKR R10. Från 2010 är pensionsförpliktelser till förtroendevalda redovisade dels som avsättning och dels som ansvarsförbindelse.

5.2 Avsättningar

Götene kommun fattade beslut 2014 om medfinansiering av utbyggnad av E20 på sträckan Vårgårda till länsgränsen mot Örebro. I bokslut 2023 uppgår avsättningen till 23,2 mnkr. Bidraget har tidigare kostnadsförts med 1,8 mnkr per år. År 2017 kostnadsfördes resterande del av medfinansieringsbidraget, vilket innebar en engångskostnad på 38,8 mnkr. Första utbetalningen på 5,7 mnkr gjordes under 2020. Under 2021, 2022 och 2023 har 12,9 mnkr, 6,2 mnkr respektive 3,7 mnkr gjorts. Tidigare år har avsättningen justerats med uppräknings för indexering. Under 2023 har kommunen fått information från Skaraborgs kommunalförbund/Trafikverket att ingen ytterligare indexering kommer ske vilket innebär att avsättningen minskats med 6,3 mnkr.

Tidigare år har kommunen haft angrepp av granbarkborre i vissa av de kommunägda skogarna. Som en del i bekämpningen har angripna granar avverkats. Detta har inneburit delvis oplanerade intäkter då vi fått ta ner och sälja träd som inte skulle avverkats om de inte varit angripna eller riskerade att bli det. Enligt skogsvårdslagen är skog en förnybar resurs som ska skötas så att den uthålligt ger en bra avkastning, samtidigt som hänsyn till natur och kulturmiljön ska ske. Det ska enligt lagen anläggas en ny skog senast under tredje året efter avverkningsåret och främjande av skogens utveckling genom röjning, gallring och eventuell stödplantering bör också ske. För att Götene kommun ska upprätthålla detta och återställa skogen efter effekterna av avverkning till följd av granbarkborreangrepp görs en avsättning årsvis för återställande av skog. Reglering av avsättningen gjordes under 2023 och avsatta medel för period 2024-2028 är 1,4 mnkr.

5.3 Skatteintäkter

Den preliminära slutavräkningen för skatteintäkter baseras på SKR:s decemberprognos i enlighet med rekommendation RKR R2.

5.4 Värdering av anläggningstillgångar

Göteborgs kommun följer inte RKR R4, där det klassas som en investering över ett halvt prisbasbelopp och de har en nyttjandeperiod över tre år.

För att en investering ska betraktas som en anläggningstillgång krävs en varaktighet på minst 3 år samt ett värde på minst ett prisbasbelopp (52,2 tkr för 2023). Inventarier som har ett lägre värde än 100 tkr samt/eller har en nyttjandeperiod/varaktighet under tre år anses vara mindre och aktiveras därmed inte som anläggningstillgång. Anläggningstillgångar värderas till anskaffningsvärde med tillägg för värdehöjande investeringar och med avdrag för planmässiga avskrivningar och eventuella nedskrivningar. Investeringsbidrag tas upp som en förutbetalad intäkt och redovisas bland långfristiga skulder och periodiserar över anläggningens nyttjandeperiod.

Avskrivningar bestäms med ledning av tillgångarnas anskaffningsvärde och beräknad nyttjandeperiod. Avskrivningar görs från den tidpunkt investeringen tas i bruk och metoden är linjär avskrivning. Fördelning av anläggningstillgångar i komponenter och som tillämpas enligt rutinen för komponentavskrivning.

Avskrivningstiderna är följande:

- Maskiner och inventarier 5-20 år
- Fordon 5-10 år
- Fastigheter 10-50 år
- Gata/Park/Natur 5-50 år
- IT/Bredband 3-20 år
- Mark och förstärkningslager i gata har ingen avskrivning.

5.5 Finansiella instrument

De finansiella instrument som värderats till verkligt värde är de publika aktier som kommunen har i sin aktieportfölj. Dessa är värderade enligt aktiernas dagskurs per 2021-12-31. Övriga instrument där verkligt värde inte kunnat framställas på ett tillförlitligt sätt har värderats till anskaffningsvärde. Aktier i kommunens koncernföretag har värderats till anskaffningsvärde.

Under 2021 placerade kommunen överlikviditet om 65,0 mnkr i en kortfristig likviditetsförvaltning. 2022 placerades ytterligare 10,0 mnkr. 2023 placerades 30 mnkr ytterligare. Placeringen är gjord i en mix av räntefonder med olika placeringsinriktning.

5.6 Finansiell leasing

Svenska kommuner och regioner använder i varierande omfattning leasing för att finansiera och få tillgång till resurser som krävs i verksamheten. Redovisning av dessa leasing- och hyresavtal påverkar i stor utsträckning kommunernas och regionernas redovisade resultat och ställning. Den normgivning som finns på området syftar till att skapa en neutral och jämförbar redovisning, oavsett hur kommuner och regioner väljer att finansiera resursanskaffningen.

Redovisning av leasingavtal är inte särskilt reglerad i Lagen om kommunal bokföring och redovisning (LKBR). Göteborgs kommun redovisar finansiell leasing enligt Rådet för kommunal redovisning:s (RKR:s) rekommendation R5.

Enligt rekommendationen ska leasetagaren redovisa objekt som innehas enligt ett finansiellt leasingavtal som anläggningstillgång i balansräkningen. Förpliktelsen att i framtiden betala leasingavgifter redovisas som en skuld i balansräkningen. Skulden amorteras linjärt över avskrivningstiden. Ett finansiellt leasingavtal medför avskrivningar och räntekostnader som ska redovisas i resultaträkningen. Tillgången ska skrivas av enligt samma princip som gäller för andra tillgångar av samma slag.

För 2023 utgör redovisning av finansiell leasing 224,3 mnkr i långfristiga skulder, 188,0 i anläggningstillgångar. Resultatpåverkan 2023 hänförd till redovisning av finansiell leasing är att årets resultat minskas med 1,2 mnkr.

5.7 Redovisning av statsbidrag

Enligt Rådet för kommunal redovisnings (RKR:s) rekommendation RKR R2 ska statsbidrag redovisas enligt det aktuella bidragets villkor och restriktioner. Om ett statsbidrag är generellt eller riktat påverkar hur det ska redovisas. Det som är avgörande för om ett statsbidrag ska klassificeras som generellt eller riktat beror på om det finns något villkor avseende krav på prestation (med risk för återbetalning om villkoren inte uppfylls).

Huvudprincipen är att en intäkt redovisas när intäktskriterierna är uppfyllda. I RKR R2 finns dock en restriktion som säger att om bidraget eller kostnadsersättningen avser två eller flera redovisningsperioder, men det inte framgår hur mycket av bidraget eller kostnadsersättningen som avser respektive period, ska bidraget periodiseras med jämn fördelning från och med den tidpunkt då bidraget enligt restriktionerna får börja intäktsredovisas till och med den tidpunkt då hela bidraget ska vara intäktsredovisat.

Götene kommun har valt att inte följa de yttrande som lämnas av Rådet för kommunal redovisning gällande statsbidrag från Migrationsverket för ersättning för etablering och introduktion för nyanlända personer i form av schablonbelopp. Schablonbeloppet betalas ut under två års tid och ska täcka exempelvis bosättning, merkostnader i förskola och skola, utbildning i svenska för invandrare samt samhällsorientering, administration, ekonomiskt bistånd, tolk samt andra kommunala insatser för att underlätta etablering. På grund av det höga mottagandet som varit har starten på etablering i många fall startat senare, med följd att etablering kommer pågå längre än två år efter uppehållstillstånd.

6 Investeringsredovisning

Respektive nämnds och bolags investeringar redovisas under kapitel nio Nämndernas Årsredovisningar samt kapitel tio Götene kommuns bolag, kommunalförbund och medlemskap.

Årets investeringsprojekt

Investeringsredovisning, miljoner kronor	Utfall 2023	Budget 2023	Avvikelse
Nämnd			
Kommunstyrelsen	8,3	92,4	84,1
Nämnd utbildning, kultur och fritid	2,6	14,1	11,5
Socialnämnd	0,0	7,7	7,7
Nämnd för service och teknik	38,8	53,7	14,9
Summa kommunen	49,7	167,9	118,2
Bolag			
Götene Vatten & Värme AB	19,4	66,5	47,1
AB GöteneBostäder	107,5	98,3	-9,2
Medeltidens Värld AB			
Summa bolag	126,9	164,8	37,9
Summa kommunen och bolag	176,6	332,7	156,1

Under 2023 investerade kommunen för 49,7 mnkr. Kommunens investeringsbudget var 167,9 mnkr (inkl. resultatöverföring på 45,7 mnkr), vilket innebär att 118,2 mnkr av budgeten inte utnyttjades. Orsaken till budgetavvikelse för kommunen är delvis investeringar som inte genomförts och att vissa investeringar blivit billigare än budgeterat, samt investeringar som inte blivit klara under 2023. Det betyder att viss ombudgetering till 2024 kommer att ske. Den enskilt största posten som bidrar till budgetavvikelsen är badhuset med en budget på 50 mnkr 2023 (del av den totala budgeten för badhusprojektet).

Den budgeterade investeringsvolymen för koncernen var 332,7 mnkr (inklusive ombudgeteringar), med ett utfall på 176,4 mnkr vilket innebär att 53,0 procent av de budgeterade investeringarna genomfördes. Det ger en investeringsnivå på cirka 3 700 kr per invånare när det gäller kommunen och 13 300 kr per invånare för koncernen.

AB GöteneBostäder har en budgeterad investeringsvolym på 98,3 mnkr och de har investerat för 107,5 mnkr. Största investeringen under året är nybyggnadsprojektet på Alsborgsgatan i centrala Götene.

Kommunen tillsammans med de kommunalt ägda bolagen investerade för totalt 176,6 mnkr under 2023.

7 Driftredovisning

Miljoner kronor	Resultat 2023	Intäkter Utfall 2023	Intäkter Budget 2023	Intäkter Utfall 2022	Kost- nader Utfall 2023	Kost- nader Budget 2023	Kost- nader Utfall 2022	Budget- avvik- else Intäkter	Budget- avvik- else kostnad- er	Budgeta- vvikelse Totalt
Kommunfullmäktige	-2,6			0,4	-2,6	-2,6	-2,9	0,0	0,0	0,0
Valnämnd	-0,1				-0,1	0,0		0,0	-0,1	-0,1
Revisionsnämnd	-1,1				-1,1	-1,2	-1,1	0,0	0,1	0,1
Överförmyndare	-1,2				-1,2	-1,2	-1,2	0,0	0,0	0,0
Kommunstyrelse	-73,0	39,0	37,8	37,2	-112,0	-121,8	-100,2	1,2	9,8	11,0
Nämnd för utbildning, kultur och fritid	-385,2	45,8	40,2	47,2	-431,0	-433,8	-406,5	5,6	2,8	8,4
Socialnämnd	-353,6	139,8	110,5	116,2	-493,4	-469,1	-448,8	29,3	-24,3	5,0
Miljö- och bygglovsnämnd	-0,3			0,0	-0,3	-0,3	-0,3	0,0	0,0	0,0
Lönenämnd	0,0			9,4	0,0	0,0	-9,4	0,0	0,0	0,0
Service och teknik	-24,8	31,4	30,1	29,0	-56,2	-52,5	-53,0	1,3	-3,7	-2,4
Samhällsskydd mellersta Skaraborg	-13,8				-13,8	-13,3	-12,9	0,0	-0,5	-0,5
Nämndsnetto	-855,7	256,0	218,6	239,5	-1 111,7	-1 095,8	-1 036,3	37,4	-15,9	21,5
Personalkostnadsökning								0,0	0,0	0,0
Pensionskostnader	-33,4			0,1	-33,5	-19,3	-22,6	0,0	-14,2	-14,2
Övrigt finansiering	11,3	9,6	1,5	19,1	1,7		-10,4	8,1	1,7	9,8
Förändring kapitalkostnader	0,0			0,0		-2,2		0,0	2,2	2,2
Justering för internränta	6,5	6,5	6,8	5,0				-0,3	0,0	-0,3
Verksamhetens nettokostnader	-871,4	272,1	226,9	263,6	-1 143,5	-1 117,3	-1 069,2	45,2	-26,2	19,0
Skatteintäkter	706,3	706,3	691,7	676,7				14,6	0,0	14,6
Generella statsbidrag o utjämning	202,8	233,2	225,0	222,2	-30,4	-29,5	-15,3	8,2	-0,9	7,3
Verksamhetens resultat	37,7	1 211,6	1 143,6	1 162,5	-1 173,9	-1 146,8	-1 084,5	68,0	-27,1	40,9
Finansnetto	11,6	16,4	8,0	4,1	-4,8	-3,6	-2,6	8,4	-1,2	7,2
Resultat efter finansiella poster	49,3	1 228,0	1 151,6	1 166,6	-1 178,7	-1 150,4	-1 087,1	76,4	-28,3	48,0
Extraordinära intäkter/kostnader										
Årets resultat	49,3	1 228,0	1 151,6	1 166,6	-1 178,7	-1 150,4	-1 087,1	76,4	-28,3	48,0

Kommunens resultat är 49,3 mnkr vilket är 5,4 procent av skatter och statsbidrag och 48,0 mnkr bättre än budgeterat.

Nämnderna visar ett gemensamt överskott med 21,5 mnkr. Kommunens tre största nämnder

kommunstyrelsen, nämnden för utbildning, kultur och fritid och socialnämnden, visar samtliga överskott med 11,0 mnkr, 8,4 mnkr respektive 5,0 mnkr. Nämnden för service och teknik och nämnden för samhällsskydd mellersta Skaraborg visar underskott med 2,4 mnkr respektive 0,5 mnkr. Valnämnden visar ett underskott med 0,1 mnkr och revisionen visar ett överskott med 0,1 mnkr.

Pensionskostnaderna* är 14,2 mnkr högre än budgeterat och visar därmed ett underskott. Under året har kommunen gjort en partiell pensionsinlösen med 12,0 mnkr inklusive löneskatt vilket påverkar pensionskostnaden. I övrigt är det framförallt kostnad för individuella pensionslösningar som varit högre än budgeterat.

Övrigt finansiering visar ett överskott med 9,8 mnkr. Överskottet beror på flera poster, de största posterna är:

- Försäljning av en exploateringsfastighet har genererat en reavinst med 8,6 mnkr under året (överskott)
- Upplösning av avsättning för medfinansiering av E20 6,3 mnkr (överskott)
- Upplupna löner 2,8 mnkr (underskott)
- Ersättning för sjuklönekostnader från försäkringskassan 0,3 mnkr (överskott)
- Återsökning av kommunmoms 0,4 mnkr (överskott)

Skatteintäkter och generella statsbidrag visar ett överskott med 21,9 mnkr.

Finansiella intäkter och kostnader visar ett överskott med 7,2 mnkr. Överskottet beror på flera poster. De största posterna är:

- Orealiserad vinst och värdering likviditetsplacering 3,9 mnkr (överskott)
- Ränta bankkonto 1,9 mnkr (överskott)
- Outnyttjad budgetpost för lånekostnader 3,0 mnkr (överskott)
- Finansiell kostnad pensioner 2,8 mnkr (underskott)
- Överskottsfond pensioner 0,8 mnkr (överskott)

8 Nämndernas Årsredovisning

8.1 Kommunfullmäktige

Ordförande: Håkan Ernklev

8.1.1 Nämndens uppdrag

Kommunfullmäktige är kommunens högsta beslutande organ och består av 41 ledamöter. Fullmäktiges möten hålls cirka nio gånger per år och de är öppna för allmänheten.

Fullmäktige beslutar i ärenden av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt för kommunen, främst:

- mål och riktlinjer för verksamheten
- budget, skatt och andra viktiga ekonomiska frågor
- nämndernas organisation och verksamhetsformer
- val av ledamöter i nämnder och styrelser

Alla ärenden som ska beslutas om i kommunfullmäktige bereds av kommunstyrelsen.

8.1.2 Ekonomiskt resultat

I tabellen nedan redovisas nämndens utfall, budget samt avvikelse för hela året.

Mnkr	Utfall 2023	Årsbudget 2023	Avvikelse Utfall mot budget
Kommunfullmäktige	-2,6	-2,6	0,0

Kommentarer till budgetavvikelse

Resultatet för kommunfullmäktige år 2023 är i balans med budgeten. Inköp av digitala verktyg för sammanträdesrum gjorts under senare del av året och förklara skillnaden mellan oktoberprognosen och årets utfall.

8.2 Valnämnd

Ordförande: Christina Friberg

8.2.1 Nämndens uppdrag

Valnämndens uppgift är att på kommunal nivå förbereda och genomföra allmänna val till riksdag, kommun och region samt val till Europaparlamentet. Valnämnden har till sitt förfogande ett kansli som under valnämndens ledning organiserar och genomför val och folkomröstningar. Kansliet utbildar röstmottagare, har hand om administrationen kring val, svarar på frågor om val med mera.

8.2.2 Ekonomisk redovisning

I tabellen nedan redovisas nämndens utfall, budget samt avvikelse för hela året.

Mnkr	Utfall 2023	Årsbudget 2023	Avvikelse Utfall mot budget
Valnämnd	0,1	0,0	-0,1

Kommentarer till budgetavvikelse

Valnämndens budget för 2023 avser kostnader för nämndens sammanträdesmöten. Årets resultat är ett mycket litet underskott som beror på högre kostnader för arvode än budgeterat.

8.3 Revision

Ordförande: Peter Legendi

8.3.1 Nämndens uppdrag

De förtroendevalda revisorerna i revision ska enligt kommunallagen pröva om verksamheten bedrivs ändamålsenligt, ekonomiskt tillfredsställande samt om räkenskaperna är rättvisande och om nämnders styrelser har tillräcklig intern kontroll.

8.3.2 Ekonomisk redovisning

I tabellen nedan redovisas nämndens utfall, budget samt avvikelse för hela året.

Mnkr	Utfall 2023	Årsbudget 2023	Avvikelse Utfall mot budget
Revision	-1,1	-1,2	0,1

Kommentarer till budgetavvikelse

Resultatet 2023 för revision är ett överskott med 0,1 mnkr som beror främst på lägre kostnader för sociala avgifter för arvode. Även lägre kostnader för kompetensutveckling bidrag till överskottet. Avvikelsen mellan prognos och utfall avser lägre kostnader för granskningar än prognostiserad.

8.4 Överförmyndare

Ordförande: Johan Månsson

8.4.1 Nämndens uppdrag

Överförmyndarens uppgift är att utöva tillsyn över förmyndare, gode män och förvaltare. Götene kommun samverkar med Lidköping, Essunga, Grästorp och Vara kommun i en gemensam överförmyndarorganisation, Överförmyndare Västra Skaraborg.

8.4.2 Ekonomisk redovisning

I tabellen nedan redovisas nämndens utfall, budget samt avvikelse för hela året.

Mnkr	Utfall 2023	Årsbudget 2023	Avvikelse Utfall mot budget
Överförmyndare	-1,2	-1,2	0,0

Kommentarer till budgetavvikelse

Resultat för överförmyndare är i balans med budgeten.

Överförmyndare hade lägre kostnader för arvode jämfört med tidigare år. Detta beror på förändringen i prisbasbeloppet. Prisbasbeloppet påverkar storleken på arvodet till ställföreträdaren som i sin tur påverkar de statliga ersättningar till huvudmännen.

8.5 Kommunstyrelse

Ordförande: Johan Månsson

8.5.1 Nämndens uppdrag

Kommunstyrelsen ska inom sitt verksamhetsområde följa vad som anges i lag eller annan författning. De ska följa det fullmäktige – i reglemente, i samband med budget eller i annat särskilt beslut – har bestämt att kommunstyrelsen ska göra, samt verka för att fastställda mål uppnås och i övrigt följa givna uppdrag och angivna riktlinjer.

8.5.2 Nämndens inriktningar

Under **Politik** redovisas kommunstyrelse med arbetsutskott, kommunalråd och oppositionsråd samt ungdomsråd.

I verksamheten **Samhällsbyggnad** ingår samhällsplanering, fysisk planering, bygglov, mark, näringslivsutveckling, marknadsföring, turism, natur/miljövård, folkhälsa samt bredband. Miljö och Hälsa med tillsyn enligt miljöbalken och livsmedelslagen hanteras av Lidköpings kommun. Från och med april 2023 ingår även samhällsbetalda resor gemensamt för Götene och Skara i sektorn samhällsbyggnad. Samhällsbetalda resor ansvarar för kollektivtrafik, färdtjänst, parkeringstillstånd samt skolskjutsplanering.

Ledning och stöd innefattar ekonomiadministration, HR, kansli, medborgarkontor, växel, kommunikation, risk & säkerhet, samt utveckling och digitalisering. Löneenheten arbetar för Skara och Götene kommun.

Under **Kommunövergripande** redovisas kostnader för kommundirektör, sektorchefer samt gemensam chefsutbildning. Även kostnader för Götene kommuns del av den gemensamma upphandlingsenheten i V6 ingår.

8.5.3 Nämndens mål

Uppföljning av nämndmålen

Ökad attraktivitet för fler medborgare och besökare (LEST)

Måluppfyllelse

■ Till större del uppfyllt

Uppföljning/Analys

Medborgarkontorets personal har under året hållit kontaktmöten med verksamheterna med olika intervall vilket leder till större kunskap om verksamheterna. Fördelen är nu att personalen kan ge en bättre och snabbare service till de besökande i medborgarkontoret.

Målet är kopplat till det strategiska målet

En kommun som är attraktiv att bo, besöka och verka i

Målet bidrar till att följande globala mål kan nås

🏡 11. Hållbara städer och samhällen

♻️ 12. Hållbar konsumtion och produktion

Indikatorer (N)	Utfall
Stärkt medborgarkontor (LEST) (Kommunstyrelse)	🟡 Delvis

Ökad attraktivitet för fler medborgare och besökare (Shb)

Måluppfyllelse

● Uppfyllt

Uppföljning/Analys

Kommunens översiktsplan har antagits under våren 2023 och är en viktig pusselbit för att möjliggöra för fler bostäder i kommunen. Kommunens bostadsförsörjningsprogram har varit utställt på samråd och arbete pågår med att färdigställa dokumentet. Planering pågår för flera nya bostadsområden bland annat Nordskog 4 och Kvarnåker i Källby, samtidigt har kommunen färdigställt infrastruktur i Nordskog 2 som har skapat möjlighet för cirka 32 nya bostäder.

Av 217 kommuner som varit med under året i Naturvårdsverkets undersökning "Sveriges friluftskommun" kom Götene kommun på en fin 8:e plats.

Målet är kopplat till det strategiska målet

En kommun som är attraktiv att bo, besöka och verka i

Målet bidrar till att följande globala mål kan nås

- 11.1. Säkra bostäder till överkomlig kostnad
- 11.7. Skapa säkra och inkluderande grönområden för alla
- 12.2. Hållbar förvaltning och användning av naturresurser
- 12.8. Öka allmänhetens kunskap om hållbara livsstilar

Indikatorer (N)	Utfall
Möjliggöra för fler bostäder i olika upplåtelseformer (Shb) (Kommunstyrelse)	◆ Delvis
Attraktiv hållbar besöksnäring (Shb) (Kommunstyrelse)	◆ Delvis
Nytt bostadsförsörjningsprogram (Shb) (Kommunstyrelse)	◆ Delvis
Nytt gröonstrukturprogram (Shb) (Kommunstyrelse)	■ Nej

Mer resurseffektiv verksamhet (LEST)

Måluppfyllelse

● Uppfyllt

Uppföljning/Analys

Digitalisering

Införande av nya e-tjänster pågår löpande. Götene kommuns medborgare har idag cirka 100 e-tjänster att tillgå i kommunens centrala plattform.

Under året har bland annat e-tjänst för beställning av intyg och årsinkomster tagits fram. Det har bidragit till ett förbättrat flöde, tillgänglighet och minskat antal samtal till löneenheten. Genom e-tjänsten så kan alla handläggare enkelt följa status på ärenden, vid frånvaro kan annan medarbetare ta över pågående ärenden och allt hanteras i turordning inom utsatt svarstid.

E-tjänst för tidrapportering för feriearbetande ungdomar blev Götene's första helt automatiserade process där roboten Görann rapportera in arbetade timmar i lönesystemet.

E-tjänst för begäran av löneuppgift, som är en vanligt förekommande, begäran samt e-tjänst

för förtroendevalda för att lämna inkomstuppgifter för underlag till ersättning för förlorad arbetsförtjänst är igång. E-tjänsten innebär en ökad effektivitet i arbetet.

Införandet av systematiskt arbetsmiljöarbete (SAM) i Stratsys är genomfört. Uppsättningen i verksamhetssystemet är klar och utbildning till kommunens samtliga chefer har genomförts. Det har funnits ett behov av att få en ökad insikt i hur det systematiska arbetsmiljöarbetet fungerar och ett behov av systemstöd för att kunna fatta välgrundade beslut.

I samband med en ökad digitalisering och informationsinsamling behöver alla arbeta med informationssäkerhet. Informationssäkerhet handlar framför allt om att hindra information från att läcka ut, förvanskas och förstöras. Det handlar också om att rätt information ska finnas tillgänglig för rätt personer, och i rätt tid. Information ska inte kunna hamna i orätta händer och missbrukas. Arbetet med inventering och klassificering av informationstillgångar är ett kontinuerligt arbete som kommer att fortgå framöver. Utbildningar finns för medarbetare, när ny personal anställs går de igenom den digitala utbildningen i informationssäkerhet. Informationssäkerhet ingår i planen för nyanställda. Under året har kommunens it-system klassats och genom ett systematiskt arbete med informationssäkerhet kan verksamheten öka kvaliteten i och förtroendet för verksamheten.

Samverkan

Samarbetet mellan V6-kommunerna fortsätter att fördjupas och utvecklas. Samarbete pågår i befintliga nätverk inom V6 och Skaraborg. Under året har samverkan kring upphandling skett av bland annat företagshälsovård och personalsystem. Att samverka kring bland annat upphandling av system är ett måste för att nå bra resultat.

1 mars 2023 gick Götene med i samarbetet gällande säkerhetsfrågor med Samhällsskydd Mellersta Skaraborg (SMS). SMS arbetar för ökad säkerhet i kommunerna Falköping, Götene, Skara och Tidaholm. Det blir allt mer fokus på säkerhetsfrågor. Tillgången till kompetenser inom SMS har lett till positiva effekter bland annat inom civil beredskap.

Arbetet med att införa en gemensam löneenhet i V6 har pågått under hela året. Beslut har fattats om att införa en gemensam löneenhet från och med 1 april 2024, Lönecenter V6. Samverkan tar tid och kräver att engagemang och att tid avsätts av alla parter.

Styrning, råd och stöd

Sektor Ledning och stöd är en stödfunktion och ska i första hand arbeta med styrning, råd och stöd till sektorerna och politiken. Detta har sektorn bland annat gjort genom att

- stödja i arbetet med att ta fram en ny vision
- arbeta för att bygga ett nytt gemensamt intranät i V6
- ta fram styrdokument, så som rutiner och riktlinjer, bland annat införande av e-handel och förslag till riktlinjer för styrdokument.
- stödja arbetet med heltid som norm genom att bland annat göra ekonomiska beräkningar, ge support i systemstöd för bemanning, ta fram statistik för uppföljning
- tagit fram en ny rutin för löneprocessen med kommun övergripande lönekriterier samt stöd material gällande medarbetare och löne- och uppföljningssamtal.
- tagit fram en webbaserad introduktion
- arbetat med att tydliggöra rutinen vid organisationsförändring
- förbättra arbetet kring uppföljning
- arbetat fram en kompetensförsörjningsplan.

Målet är kopplat till det strategiska målet

Ökad nytta för alla kommuninvånare inom befintlig ekonomi

Målet bidrar till att följande globala mål kan nås

 11. Hållbara städer och samhällen

 12. Hållbar konsumtion och produktion

Indikatorer (N)	Utfall
Ökad digitalisering med nytta för den enskilde (LEST) (Kommunstyrelse)	 Ja
Ökad samverkan (LEST) (Kommunstyrelse)	 Ja
Stärka kommunikationen och dialogen med de vi är till för (LEST) (Kommunstyrelse)	 Ja
Öka mängden standardiserade rutiner (LEST) (Kommunstyrelse)	 Ja

Näringslivsklimat bland de 30 främsta (Shb)

Måluppfyllelse

 Uppfyllt

Uppföljning/Analys

Flera aktiviteter bland annat företagsbesök, företagsluncher, arbete med Götene näringslivsförening samt en kultur i hela kommunens verksamhet som främjar gott näringslivsklimat. Detta visar sig även under 2023 i Svenskt näringslivs ranking där Götene placerar sig på plats 12.

Sektorn arbetar ständigt med att möjliggöra för fler etableringar och skapa ny verksamhetsmark, under året pågår planering av flera områden bland annat Rasta, Lundängen och Backgården.

Målet är kopplat till det strategiska målet

Ett starkt lokalt arbets- och näringsliv

Målet bidrar till att följande globala mål kan nås

 8.3. Främja politik för nya arbetstillfällen och ökad företagsamhet

Indikatorer (N)	Utfall
Näringslivsklimatet ranking (Shb) (Kommunstyrelse)	 12
Ökad attraktiv och tillgänglig mark för etableringar (Shb) (Kommunstyrelse)	 Delvis
God beredskap för nya etableringar (Shb) (Kommunstyrelse)	 Delvis

Mer resurseffektiv verksamhet (Shb)

Måluppfyllelse

 Uppfyllt

Uppföljning/Analys

Under året infördes en e-tjänst för bland annat bygglovsansökningar och

strandskyddsdispens vilket ökat den digitala servicen till medborgarna. Sektorn har även arbetat med att uppdatera information på hemsidan för att förenkla för medborgaren att hitta rätt. Under året har sektor samhällsbyggnad arbetat med två platsutvecklingsprojekt i Hällekis och Lundsbrunn. Platsutveckling är ett sätt som kommunen arbetar med att stärka dialogen med dem vi är till för. Utöver det så har sektor samhällsbyggnad utfört flera företagsbesök samt SB i byn som i år hölls i Källby.

Målet är kopplat till det strategiska målet

Ökad nytta för alla kommuninvånare inom befintlig ekonomi

Målet bidrar till att följande globala mål kan nås

- 11.1. Säkra bostäder till överkomlig kostnad
- 12.2. Hållbar förvaltning och användning av naturresurser
- 12.8. Öka allmänhetens kunskap om hållbara livsstilar

Indikatorer (N)	Utfall
Ökad digitalisering med nytta för den enskilde (Shb) (Kommunstyrelse)	♦ Delvis
Ökad samverkan (Shb) (Kommunstyrelse)	♦ Delvis
Stärka kommunikationen och dialogen med de vi är till för (Shb) (Kommunstyrelse)	♦ Delvis
Öka mängden standardiserade rutiner (Shb) (Kommunstyrelse)	♦ Delvis

Uppnå åtaganden i åtgärdsprogrammet för miljömålen - "Utmaningar för ett hållbart Västra Götaland 2022-2025"

Måluppfyllelse

▲ Till mindre del uppfyllt

Uppföljning/Analys

Det regionala åtgärdsprogrammet för miljömålen - Utmaningar för ett hållbart Västra Götaland gäller för åren 2022–2025 och berör regionala och lokala aktörer i Västra Götalands län.

På åtgärdsprogrammets hemsida finns information om hur åtgärdsprogrammet har tagits fram, vilka aktörer som berörs, information om regionala miljömål och de globala hållbarhetsmålen samt om genomförande och arbetssätt. Programmet finns på www.hallbartVG.se och går att hitta via länk på Länsstyrelsens webbplats.

Detta underlag redovisar aktuellt läge för Götene kommun och de miljöåtaganden som kommunen antagit. 2023 års resultat för dessa 27 miljöåtaganden är att

12 miljöåtaganden är genomförda

12 miljöåtaganden pågår eller är påbörjade

3 miljöåtaganden är inte påbörjade

Målet är kopplat till det strategiska målet

En klimat-och miljösmart kommun

Götenes tillväxt ska ske socialt, ekologiskt och ekonomiskt hållbart (Shb)

Måluppfyllelse

■ Till större del uppfyllt

Uppföljning/Analys

För att Götenes tillväxt ska kunna ske på ett hållbart sätt, behöver kommunen gemensamt hitta flera aktiviteter som är kommunövergripande. Flera medarbetare/politiker har fått en ökad förståelse och kompetens gällande naturnytta, klimatanpassning och ekosystemtjänster tack insatser så som till exempel kommunernas klimatlöften under 2023. Flera hållbarhetsaspekter säkerställs genom detaljplanearbetet och regleras enligt plan och bygglagen. Men parallellt med detta behövs fler insatser inom kommunens verksamhet och behöver arbetas med på ett bredare plan.

Målet är kopplat till det strategiska målet

En kommun som är attraktiv att bo, besöka och verka i

Målet bidrar till att följande globala mål kan nås

 12.2. Hållbar förvaltning och användning av naturresurser

Indikatorer (N)	Utfall
Aspekterna säkras i detaljplanearbetet (Shb) (Kommunstyrelse)	 Ja

8.5.4 Ekonomisk redovisning

Driftredovisning

I tabellen nedan redovisas kommunstyrelsens utfall, budget samt avvikelse för hela året.

Mnkr	Utfall 2023	Årsbudget 2023	Avvikelse Utfall mot budget
Politik	-3,8	-4,3	0,5
därav kommunstyrelsen	-3,8	-4,3	0,5
Samhällsbyggnad	-24,7	-28,1	3,4
därav samhällsbyggnad	-22,5	-24,6	2,1
därav övrigt samhällsbyggnad	-2,2	-3,5	1,3
Ledning och Stöd	-33,6	-37,7	4,1
därav LEST övergripande	-5,9	-6,7	0,8
därav serviceenhet	-15,1	-17,3	2,2
därav ekonomienhet	-7,5	-7,7	0,2
därav HR-enhet	-5,1	-6,0	0,9
därav bemanningsenhet	0,0	-0,1	0,1
Nämndövergripande	-10,9	-13,9	3,0
Kommunövergripande	-10,9	-13,9	3,0
Kommunstyrelsen	-73,1	-84,0	11,0

I tabellen nedan presenteras budget och utfall för helåret fördelat på intäkter och kostnader.

Mnkr	Utfall intäkt 2023	Utfall kostnad 2023	Utfall 2023	Budget intäkt 2023	Budget kostnad 2023	Budget 2023
Politik	0,0	-3,8	-3,8	0,0	-4,3	-4,3
Samhällsbyggnad	18,9	-43,6	-24,7	18,3	-46,4	-28,1
Ledning och Stöd	20,0	-53,7	-33,6	19,5	-57,2	-37,7
Nämndövergripande	0,1	-11,0	-10,9	0,1	-14,0	-13,9
Kommunstyrelsen	39,0	-112,0	-73,1	37,8	-121,8	-84,0

Analys

Förbrukningen av årets budget inom kommunstyrelsens verksamheter ligger på 87 % och resultatet är 11,0 mnkr i överskott och avviker från prognosen med 2,6 mnkr från oktoberprognosen.

Större del av överskottet avser oförbrukade budget avser tillfälliga budgetposter och lägre personalkostnader.

Kostnadstakten ökades under hösten och flera insatser än planerat kunde slutföras.

Politik

Resultatet för 2023 för **Politik** är 0,5 mnkr i överskott som avser den tillfälliga budgetposten för KS till förfogande som inte förbrukats helt.

För övrigt har politiken haft högre kostnader för arvode som avser flera timmar utbildning av nya politiker och kompenseras av lägre kostnader för kompetensutveckling samt representation.

Samhällsbyggnad

Samhällsbyggnads resultat för 2023 är ett överskott med 3,4 mnkr, vilket innebär en förbrukning av budget med 88% och avviker från prognosen med 1,6 mnkr. Avvikelsen beror bland annat på oförbrukade tillfälliga budgetposter och lägre personalkostnader.

Inom **samhällsbyggnadssektorn** är resultatet 2,1 mnkr i överskott och beror på oförbrukade tillfälliga budgetposter, lägre personalkostnader, lägre kostnader för färdtjänster samt oförbrukade budgetposter för konsulttjänster.

Högre intäkter för arrende och bredband bidrar också till överskottet. Arbetet med att se över kommunens arrendeavtal pågår, vilket kommer att underlätta budgetarbetet för de kommande åren. När det gäller bredband är det förändrade arbetsförhållande mot kommunikationsoperatör som genererar mer intäkter men också mer administration. Inventeringen av stadsnätet kommer att göras under 2024 och utifrån detta kommer en underhållsplan att tas fram.

Intäkter gällande bygglov har varit lägre än budgeterat under 2023 och beror på en relativt stor minskning av antal ärenden samt större byggnationer.

Inom turism, ekologi och miljö är kostnader högre än budgeterade. Det gäller insatser kring bland annat Stenbrottet, Lasses Grotta på Kinnekulle och arbete gällande bekämpning av invasiva arter. Återställning av skog sker utifrån planering.

Samhällsbetalda resors har också ett överskott som avser främst lägre personalkostnader då den vakanta tjänsten som kollektivtrafikstrateg blev tillsatt sent på året. Även antal färdtjänstresor har minskat och visar en mindre avvikelse jämfört med budgeten. Kostnader för busslinje 220 och 221 ligger i balans med budgeten och kostnader för närtrafik överskrider budgeten.

En av de tillfälliga budgetposter som inte förbrukats helt var avsedd för projektet Kulturmiljöinventering som startades under senare del av 2023. Projektet pågår till och med 2025 med medfinansiering av Länsstyrelsen.

När det gäller budgetposten för satsning för flera invånare (näringsliv och etablering) är projektet igång, men budgeten har inte heller förbrukats helt, dels på grund av personalbrist, dels för att projektet startats senare än tänkt.

Resultatet för **samhällsbyggnad övrigt** är 1,3 mnkr och i linje med prognosen. Detta avser budgetposter för miljö och hälsa som inte förbrukats helt. Detta beror på att ett nytt avtal för tjänster inom miljö- och hälsoskyddsområdet har börjat gälla från 1 januari 2023. Detta avtal innebär att Lidköpings kommun fakturerar motpart direkt och verksamheten blir helt taxefinansierad. Götene kommun behöver på så vis inte budgeten för myndighetsutövning utan bara för extra tjänster såsom miljöutredningar och andra konsultuppdrag inom miljö- och hälsoskyddsområdet.

Den tillfälliga budgetposten för tomhyra har inte heller förbrukats helt på grund av att omsorgen har flyttat in till gamla Avonovas lokaler i centrumhuset. Rivning av Hallonet överskrider budgeten med 0,2 mnkr.

Även kostnader för avskrivningar överskrider budgeten med 0,2 mnkr. Detta inräknades inte i prognosen då det tillkommer kompensation från kommunens centrala redovisning.

Lägre personalkostnader har varit en återkommande avvikelse vid prognos och utfall. Under 2023 tillsatts de vakanta tjänster och enheten har varit fullbemannad sedan november, vilket resulterar i att flera projekt, insatser och åtgärder hinner genomföras. Detta förklarar en del av avvikelsen mellan prognos och utfall och en annan del kan bero på att flera av insatser genomförs av Service och Teknik som kan dröja till fakturor är inkomna, vilket försvårar uppföljning av budgeten och möjlighet till beslut som kan innebära högre kostnader.

Ledning och Stöd

Ledning och Stöd (LEST) har ett resultat på 4,0 mnkr i överskott, vilket innebär en förbrukning av budgeten med 89%. Överskottet beror främst på lägre personalkostnader och påverkar resultatet med 4,5 mnkr.

Oktoberprognosen visade en avvikelse med 4,9 mnkr. Avvikelsen mellan prognos och utfall förklaras av inköp av material och inventarier för sammanträdesrum och personalrum, konsulttjänster samt tillsatta tjänster under senare del av året.

Överskottet på **LEST övergripande** beror på ej utnyttjade tillfälliga budgetposter för HR- och lönesystem och helhetsprojektet samt lägre kostnader för löneadministration. Projektet för HR-och lönesystem fick inga anbud från leverantörer under våren 2023 och projektet har startats om under andra halvåret.

Överskottet på **serviceenheten** beror på lägre personalkostnader på grund av dels tjänstledigheter dels på vakanta tjänster. En ny organisation är etablerad där enhetschefer för kansli, utveckling och kommunikation samt bemanningsenheten är på plats. Tjänsterna tillsatts under senare del av året och finansieras inom befintlig personalbudget som varit vakanta. De lägre personalkostnader kompenserar de högre systemkostnader inom kansli och kommunikation.

Inför budget 2023 fick serviceenheten en utökning i budgeten avseende informationssäkerhet, under året har arbetet genomförts av befintlig personal och från och med 2024 har en tjänst tillsatts.

Överskottet inom **ekonomienheten** beror också på lägre personalkostnader. Den nya ekonomichefen tillträdde i juni och två vakanta tjänster inom redovisning tillsatts under hösten. Enheten hade högre kostnader för konsulttjänster för arbete med introduktion av nya anställda samt framtagningen av nyckeltalsanalys för kommunens verksamheter.

Även överskottet inom **HR-enheten** avser lägre personalkostnader. Enheten har varit underbemannad under första halvåret och samtliga tjänster tillsatts under andra halvåret. Budgeten för företagshälsovård har inte heller förbrukats helt. Upphandling av tjänster pågick under våren och nytt avtal ingåtts med start februari 2024, vilket gör att insatser inte startades under hösten. Ambitionen är att arbetet med företagshälsovård ska öka framåt.

Kostnader för fackliga företrädare är fortsatt lägre än budgeterat med en ökning av förbrukningen av budgeten under 2023, detta på grund av förbättring av rapportering av timmar samt en ökning i antalet fackliga representanter.

Nämndövergripande

För **Kommunövergripande** är resultatet för 2023 ett överskott med 3,0 mnkr och avviker från oktoberprognosen med 0,2 mnkr. Överskottet beror främst på att den tillfälliga budgetposten för utredning och förprojektering av badhuset inte förbrukats helt.

För övrigt påverkas resultatet av högre kostnader för konsulttjänster för bland annat arbete gällande inriktning av tekniska ledningsgrupp och rekrytering av socialchefen. Även högre personalkostnader på grund av dubbelbemanning under senare del av året dra ner resultatet och kompenseras av lägre kostnader för upphandling.

Tillfälliga budgetposter

Miljoner kronor	Utfall 2023	Budget 2023	Avvikelse utfall mot budget
Politik	-0,6	-1,0	0,4
Kommunstyrelse till förfogande	-0,6	-1,0	0,4
Samhällsbyggnad	-3,4	-5,0	1,6
Landsbygdspeng	-0,1	-0,3	0,2
Rivning av fastighet Hallonet	-1,6	-1,5	-0,1
Tomhyror	-0,4	-0,5	0,1
Kulturmiljöinventering	0,0	-0,5	0,5
Naturvårdsinsatser och ökad biologisk mångfald	-0,2	-0,2	0,0
Satsning näringsliv samt etablering	-1,1	-2,0	0,9
Ledning och Stöd	-1,1	-1,4	0,3
Helhetsresan (personalkostnader)	-0,4	-0,5	0,1
Helhetsresan (systemkostnader)	-0,5	-0,4	-0,1
HR-/lönesystem (personalkostnader)	-0,2	-0,5	0,3
Övergripande	-0,5	-3,8	3,3
Badhus	-0,5	-3,8	3,3
Summa kommunstyrelsen	-5,6	-11,2	5,6

Förbrukningen av tillfälliga budget per augusti ligger på 50 %, vilket innebär ett överskott med 5,6 mnkr i enlighet med prognosen. Överskottet beror främst på budgetposten för förprojektering av badhuset med 3,3 mnkr och budgetposten för satsning näringsliv samt etablering med 0,9 mnkr som inte förbrukats helt under året.

Bidrag avseende **Landsbygdspeng** utdelades till bland andra Kinne-Kleva intresseförening.

Rivningen av fastigheten **Hallonet** blev klar och projektet överskred budgeten med 0,1 mnkr på grund av att byggnaden var svårare att riva än bedömts.

När det gäller **tomhyror** är det färre lokaler som var tomma under andra halvåret som tidigare nämnt.

Posten för **kulturmiljöinventeringen** har inte förbrukats under 2023. Projektet startades under senare del av 2023 och pågår till och med 2025 med medfinansiering av Länsstyrelsen.

Åtgärder vid Luffarbacken med syfte att förbättra tätortsnära skogsområde har genomförts för den tillfälliga budgetposten för **Naturvårdsinsatser och ökad biologisk mångfald**.

Projektet **HR-/lönesystemet** omstartades under hösten. Utfallet för 2023 blev 0,2 mnkr och avser kostnader för arbetet fram till våren som inte genererat något anbud och belastar kommunens drift istället för Göliskas investeringar.

Projektet **helhetsresa** avslutas i balans med budgeten. Högre kostnader för system kompenseras av lägre personalkostnader.

Budgetposten **satsning näringsliv samt etablering** har täckt kostnader för bland annat skyfallskartering, arkeologi arbete kopplat till förberedelse inför planarbete, geotekniska utredningar inför detaljplaner, handelsutredning och naturvärdesinventering. Att budgeten inte förbrukas helt beror på att aktiviteterna startades senare än planerat på grund av personalbrist. Om ett projekt kräver nyanställning/ tillfällig anställning, kan det ta upp till sex månader att få en projektledare på plats och tills projekt är igång kan det ta ytterligare några månader, vilket innebär att vissa tillfälliga budgetposter är svåra att förbruka helt på så kort period. Inför 2024 är denna post permanent i budgeten och planer för användningen av budgeten finns i tidigt skede.

Förprojektering av **badhuset** pågår och upphandlingen startades under sommaren. Kostnader för förprojektering och utredningar uppgick till 0,5 mnkr under 2023.

Investeringsredovisning

I tabellen nedan redovisas en sammanställning av kommunstyrelsens årets investeringsprojekt.

Investeringsprojekt, miljoner kronor	Utfall 2023	Budget 2023	Avvikelse utfall mot budget
Samhällsbyggnad	7,6	39,3	31,7
Ledning och Stöd	0,6	2,2	0,0
Kommunövergripande	0,0	50,9	50,9
Summa investeringar	8,3	92,4	82,6

Kommunstyrelsens investeringsbudget 2023 uppgår till 92,4 mnkr inklusive 25,8 mnkr i resultatöverföring från 2022.

Investeringar genomförda under året uppgår till 8,3 mnkr, vilket motsvarar 9 % av årets investeringsbudget.

I tabellen nedan redovisas investeringsprojekt som löper över flera år.

Investeringsredovisning (miljoner kronor)	Ack. utfall	Beslutad budget	Avvikelse utfall/ budget
SB Nordskog-Källby koppling	0,0	31,3	31,3
SB Nordskog 3C	1,9	2,5	0,6
SB Lokalgata exploatering Källby	3,0	3,0	0,0
SB Exploatering DP 74	6,7	6,5	-0,2

Investeringsredovisning (miljoner kronor)	Ack. utfall	Beslutad budget	Avvikels e utfall/ budget
SB Stjälkaskogen Etapp 1	1,7	2,0	0,3
SB Nordskog 2	3,4	3,0	-0,4
Summa investeringar	16,8	48,3	31,5

Projektet Nordskog-Källby koppling är inte startat eftersom detaljplanen är överklagat. Investeringsbudget som tidigare funnits under 2024 har flyttats till 2025 och ökats till 16,5 mnkr. Nya kalkyler tas fram inför projektstart.

För mer information se redovisning av investeringar för samhällsbyggnad.

Nämndövergripande

I tabellen nedan redovisas årets investeringsbudget och utfall för nämndövergripandes projekt.

Investeringsprojekt, miljoner kronor	Utfall 2023	Budget 2023	Avvikels e utfall mot budget
KS Investering digitalisering	0,0	0,8	0,8
KS badhus	0,0	50,0	50,0
KS Inventarier	0,1	0,1	0,1
Summa investeringar	0,1	50,9	50,9

Beslut om nybyggnation av **badhuset** togs dnr KSK 2021/205 §70 i slutet av maj 2022. Nämnden för utbildning, kultur och fritid (UKF) fick i uppdrag att ansvara för hanteringen av projektet.

I samband med att beloppsgränsen för vad som klassas som investering sänks från 100 tusen kronor till ett prisbasbelopp behövs budget för att löpande kunna byta ut **inventarier**. Budgeten förbrukades inte under 2023 och resultatöversförs till 2024.

Samhällsbyggnad

I tabellen nedan redovisas årets investeringsbudget och utfall för samtliga projekt inom Samhällsbyggnad.

Investeringsprojekt, miljoner kronor	Utfall 2023	Budget 2023	Avvikels e utfall mot budget
Infrastruktur			
SB Bredbandsnät - utrustning + nät	0,1	0,6	0,5
SB Stambygge bredband	0,0	0,0	0,0
SB Bredband omr. utbyggnad	0,0	0,0	0,0
SB GC-väg enl. utredning	0,2	0,7	0,5
SB Nordskog-Källby koppling	0,0	14,8	14,8
Bostadsförsörjning	5,0	9,4	4,5
SB Bostadsförsörjning	0,0	0,5	0,5
SB Nordskog	0,0	0,1	0,1

Investeringsprojekt, miljoner kronor	Utfall 2023	Budget 2023	Avvikelse utfall mot budget
SB Nordskog 3C	0,0	0,6	0,6
SB Lokalgata exploatering Källby	0,1	0,1	0,1
SB Exploatering DP 74	0,0	-0,2	-0,2
SB Stjälkaskogen Etapp 1	0,0	0,3	0,3
SB Bostadsprojekt 2 Nordskog 2	3,0	2,6	-0,4
SB Nordskog 4	0,0	1,0	1,0
SB Bostadsprojekt 1 Kvarnåker etapp 1	0,0	1,0	1,0
SB Bostadsprojekt 5 Mandelblomsvägen	1,2	1,0	-0,2
SB Götgatan	0,1	1,9	1,8
SB DP 74 Etapp 2	0,3	0,0	-0,3
SB Parkering Västerby	0,2	0,5	0,3
Markförsörjning/ verksamhetsmark/ övrigt	0,1	5,5	5,4
SB Markförvärv	0,1	2,5	2,4
SB Iordningsställande verksamhetsområde (RASTA)	0,0	3,0	3,0
SB Rivning	0,0	0,0	0,0
Klimat och miljö	0,0	5,1	5,1
SB Klimatanpassning markavvattning	0,0	2,0	2,0
SB Erosionsskydd Råman	0,0	0,6	0,6
SB Våtmarkssatsning Göteneån	0,0	2,0	2,0
SB Grön budget	0,0	0,5	0,5
Kommunutveckling och turism	2,3	3,2	0,9
SB Centrummiljöer utveckling	0,0	0,0	0,0
SB Lekplats i Lundsbrunn	1,8	2,0	0,2
SB Infrastruktur turism	0,0	0,7	0,7
SB Gössäter Magasin	0,5	0,5	0,0
Summa investeringar	7,6	39,3	31,7

Den helårsbudget för investeringar inom samhällsbyggnad är 39,3 mnkr inklusive 24,3 mnkr som är resultatöverföring från föregående år. Under året investerades 7,6 mnkr vilket är 19 % av budgeten.

De mest omfattande investeringarna under året var:

- Nordskog 2 med 3,0 mnkr som blev färdigbyggt under året och kvarstår arbetet med toppbeläggning som görs under kommande år.
- Lekplatsen i Lundsbrunn med 1,8 mnkr som pågår och planerar vara klar till Lundsbrunns 300års jubileum.

Infrastruktur

Investering **Bredbandsnät -utrustning och nät**. De delar som har byts ut under senaste åren har kortare livslängd och redovisas därmed som driftskostnad. Därmed avslutas projektet.

Projektet **Stambygge bredband och Bredband områdes utbyggnad** avser underhållning och byte av fiber mellan Götene och Källby. Då investeringar gällande dessa projekt inte kommer

att genomföras under kommande år, har omdisponeringar gjorts för finansiering av projektet Lekplatsen i Lundsbrunn. Arbetet gällande utredning och inventering av behovet pågår och lyfts i samband med kommande års budgetprocess.

För **GC-väg enligt utredning** blev åtgärder vid Odengatan genomförda under året. Åtgärderna handlar bland annat om ny belysning, breddning och höjning av GC samt asfaltering. I utfallet ingår intäkter i form av medfinansiering från Trafikverket med cirka 0,1 mnkr. Kvarstående budget resultatövers till 2024.

För **Nordskog-Källby koppling** är utredning och arbetet med underlag för upphandling genomfört. Nästa steg i är projektering. Planen är överklagad och beslut förväntas i början av 2024. Uppdatering av kalkylunderlag kommer att ske i samband med budgetarbete för kommande åren.

Bostadsförsörjning

Budgeten för **Bostadsförsörjning** avser medel till enskilda bostadsförsörjningsprojekt. Under året har omdisponering till investeringsprojektet Götgatan samt till investeringsprojekt Parkering Västerby genomförts. Kvarstående medel resultatövers till projekt **Nordskog 2**.

Projekt **Nordskog** är klar. Plantering av träd var planerade för kvarstående budgetmedel, men dessa kommer inte att hanteras som investering. Projektet avslutas och resultatöverföring av kvarstående medel görs till projekt **Exploatering DP 74 etapp 1**.

För projekt **Nordskog 3C** är det toppbeläggning av asfalt som kvarstår och planeras genomföras under kommande år. Toppbeläggningen beräknas kosta ca. 0,3 mnkr och kvarstående budget är 0,6 mnkr. Resultatöverföring med 0,2 mnkr görs till projekt Mandelblomsvägen och 0,3 mnkr resultatövers till 2024.

Projektet **lokalgata exploatering Källby** är klart och avslutas. En utredning gällande säkerhetsåtgärder gjordes och budgeten under året förbrukas för grusgång och belysning. Kvarstående budget resultatövers till projektet **Exploatering DP 74 etapp 1**.

Exploateringen för DP74etapp 1 är klar och överskred budgeten med 0,2 mnkr. Inga åtgärder genomfördes under 2023 och beslut om **etapp 2** togs under året. Resultatöverföring från projekten **Nordskog**, **Lokalgata exploatering Källby** och **Stjälkaskogen etapp 1** görs för att täcka budgetbehovet.

Startbeslut för **DP 74 etapp 2** togs på kommunstyrelsen i maj och upphandling av entreprenad genomfördes i slutet av året. Projektet avser säkerställa en dagvattenhantering för resterande exploateringsområde. Det är bland annat utgifter för projektering, byggledningar och utbyggnad av detaljplanen som har belastat projektet under 2023 och resultatöverföring görs till 2024.

Projektet **Stjälkaskogen Etapp 1** byggnation av gata och övrig infrastruktur är färdig. Kvarstående budget nyttjas till toppbeläggning under kommande år. Resultatöverföring till projektet **Exploatering för DP 74 etapp 1** med 0,06 mnkr och kvarstående medel resultatövers till 2024.

Byggnation av ett nytt bostadsområde **Nordskog 2** är klar och kvarstår arbete gällande toppbeläggning till kommande år. Kvarstående budget resultatövers till 2024.

Projekt **Nordskog 4** och projekt **Kvarnåker etapp 1** planeras starta under 2025. En omdisponering med 0,2 mnkr har gjorts från projektet **kvarnåker** till projektet renoveringen av **Gössäter Magasin**.

Projekt **Mandelblomsvägen** är klar inklusive toppbeläggningen och innebär att all infrastruktur är färdigbyggd och överskred budgeten med 0,2 mnkr. Utgifter för toppbeläggningen blev högre än beräknat. Åtta villatomter ligger ut till försäljning vid årets slut.

Projektet avseende ombyggnation av **Götgatan** för bland annat bättre hantering av skyfall har startats. Götene Vatten & Värme bygger om ledningsnät och samtidigt arbetar kommunen med att klimatanpassa gatumiljön. Det är främst utgifter för projektering som belastar årets budget. Ledningsarbete och gatuarbete genomförs i början av 2024 därmed skall en resultatöverföring göras.

Projektet **parkeri ng Västerby** avser lösa parkeringsbehovet i samband med byggnation av förskola och badhuset. En omDispositionering med 0,5 mnkr gjorts i oktober 2023 och det är främst projekteringskostnader som belastar årets budget. Arbetet ska synkas med byggnationen av nya förskola och kvarstående budget överförs till 2024.

Markförsörjning

När det gäller **Markförvärv**, har inköp av mark för Hällekis station och samfällda marks i Källby genomförts under året. Kvarstående medel resultatöverförs till 2024 för inköp av mark för kommande exploateringar.

Projekt **Iordningsställande verksamhetsområde (RASTA)** avser dagvattenhantering. Det avser bland annat bygget av nya ledningar, dagvattendiken m.m. Detta för att kunna leda bort vatten från området och därefter kunna exploatera området. Inga åtgärder genomfördes under året. Kvarstående medel resultatöverförs till 2024. Projektering planeras till kommande år.

Investeringsposten för **rivning** omDispositionerades till renovering av fastigheten **Gössäters magasin**. Rivningar ska i första hand belasta driften och projektet avslutas i investeringsbudgeten.

Klimat och miljö

För projektet **Klimatanpassning markavvattning** planeras dagvattenhanteringssystem i samverkan med Dafgård. Projekteringen startas under 2024, därmed behovet av resultatöverföring av kvarstående budget till kommande år.

Utredning avseende projektet **erosion i Råmån** pågår parallellt med projektet **Nordskog-Källby koppling**. Utredningen avser undersöka effekterna av vägprojektet och hur riskerna för **erosion i Råmån** kan minska. En möjlig åtgärd är att det kan byggas efter att projektet Nordskog-Källby koppling är genomförd. Därmed resultatöverförs budgeten för projektet till 2024.

Förarbete för projektet **Våtmarkssatsning Göteneån** pågår och åtgärder planeras till 2025. Resultatöverförs till 2024.

Inga åtgärder genomfördes för **Grön budget** under 2023. Åtgärdsplan arbetas fram. Det ska handla om utredningar och förberedande arbete med klimatanpassning såsom skyfallshantering. Resultatöverförs till 2024.

Kommunutveckling och turism

Projektet **Centrummiljöer utveckling** avser bland annat åtgärder vid Lundsbrunns stationsområde som har slutförts under året. Återstående budget med 1,1 mnkr omDispositionerades till **Lekplatsen i Lundsbrunn** som uppskattas kosta cirka 2,0 mnkr. Utgifter för främst markarbete belastar årets budget och kvarstående budget resultatöverförs till 2024. Lekplatsen planeras vara klar till Lundsbrunns 300 års jubileum våren 2024.

Projektet **Infrastruktur turism** avser infrastrukturella åtgärder som bidrar till en hållbar besöksmål- och destinationsutveckling. Kommande åtgärder inom projektet avser renovera och skapa utedass/ toaletter längs vandringsleder och kvarstående budget resultatöverförs till 2024.

Gössäters magasin har renoverats klart under hösten 2023 och projektet avslutas.

Ledning och Stöd

I tabellen nedan redovisas årets investeringsbudget och utfall för Ledning och Stöds projekt

Investeringsprojekt, miljoner kronor	Utfall 2023	Budget 2023	Avvikelse utfall mot budget
LS Administrativt system	0,0	0,0	0,0
LS Modernisering Centrumhus	0,2	0,1	-0,1
LS Modern ledningsplats C-hus	0,0	0,4	0,4
LS Teknisk utrustning sammanträdesrum (Avonova)	0,0	0,3	0,3
LS Centrumhus mötesrum	0,0	0,2	0,2
LS Centrumhus säkerhet	0,4	1,2	0,8
Summa investeringar	0,6	2,2	1,6

Investeringsbudget för **Administrativa system** med 1,2 mnkr kommer inte att förbrukas då investeringar gällande administrativa system görs via Göliska IT. Därav har en omDisposition gjorts utifrån beslut till projektet **Centrumhus säkerhet**. Projektet avser åtgärder gällande säkerhet inom Medborgarkontoret, Växel, Biblioteket och passagesystemet på Centrumhuset. Projekt pågår och beräknas vara klart i början av 2024. MSB är medfinansierare för projektet **Centrumhus säkerhet**.

Utgifter avseende byggnation av flera boplysningsbara kontor belastar projekt **Modernisering Centrumhus**.

Projektet **Modern Ledningsplats Centrumhus** budget med 0,4 mnkr har inte förbrukats under året. Inköp av tekniska åtgärder är genomförda och belastar kommunens drift då dessa till viss del inte uppfyller investeringskraven, dels på grund av beloppsgräns men också för livslängden av utrustningen som anses vara av kortare karaktär.

Teknisk utrustning och sammanträdesrum avser lokalerna ovanför apoteket som byggs om för att få ändamålsenliga lokaler. Ombyggnationen är klar. Utgifter har hanterats i samband med byggnationen och belastat projektet inom Service och Teknik.

Projektet **Centrumhuset mötesrum** avser uppgradering av mötesrum samt digitala utrustningar. Inventering av utrustningar och behov har gjorts. Budgeten förbrukades inte under året.

Samtliga kvarstående budgetposter föreslås resultatöverföras till projektet **Säkerhet i Centrumhuset** där arbetet pågår och uppskattas kosta ca. 2,0 mnkr.

8.5.5 Verksamhet

Viktiga händelser under året

Kommunövergripande

Arbetet med att se över samarbetsavtal gällande upphandling är klar och nya avtalet gäller från och med 1 april 2023. Arbetet med att se över V6 samverkansavtal pågår.

Arbetet med att förstärka ledningsgruppens kommunikation pågick under året. Aktiviteter inom ledningsgruppen har genomförts där framtida utmaningar har varit fokus. Korta filmer med viktig information publiceras på intranät löpande. Ny socialchef tillträdde under december.

Chefsdagar har genomförts med fokus på hantering av stress.

Sektor Samhällsbyggnad

En relativt stor minskning av antal ärenden inom bygglov leder till minskade intäkter. Samtidigt ökar antalet tillsynsärenden.

Infrastruktur och lokalgata färdigställs på Mandelblomsvägen i Hällekis vilket ger 8 nya villatomter till försäljning innan årets slut. Under året har byggnation av infrastruktur och gata skapat möjlighet för cirka 32 bostäder i Nordskog 2 i Källby.

Under året har byggnation av en ny lekplats i Lundsbrunn varit igång. Lekplatsen förväntas stå klar under våren 2024 och invigas i samband med Lundsbrunns 300års-jubileum.

Fortsatt fokus på arbete i de tätortsnära skogarna för att förebygga och minska angrepp av granbarkborre samt att höja natur- och rekreationsvärden. Arbete med att ta fram en revidering av kommunens skogsvårdsplan pågår. Insatser bland annat i anslutning till Kastanjen 1 i Götene samt Talludden i Källby.

Från och med april 2023 har ansvaret för enheten samhällsbetalda resor flyttats från sektor ledning och stöd till sektor samhällsbyggnad. Samhällsbetalda resor ansvarar för kollektivtrafik, färdtjänst, parkeringstillstånd samt skolskjutsplanering och en ny kollektivtrafikstrategi startade sin tjänst under hösten.

Tjänsten miljöstrategi är tillsatt sedan februari och arbetet med att samordna och kommunicera det strategiska miljöarbetet för en hållbar samhällsutveckling pågår.

Ett nytt avtal för tjänster inom livsmedel och miljö- och hälsoskyddsområdet har börjat gälla från 1 januari 2023 och innebär att verksamheten blir helt taxefinansierad.

Sektor Ledning och Stöd

I mars gick Götene med i samarbetet gällande säkerhetsfrågor med Samhällsskydd Mellersta Skaraborg. Från och med 1:a april har ansvaret för samhällsbetalda resor flyttats från sektor Ledning och Stöd till sektor Samhällsbyggnad. I november fattade kommunfullmäktige beslut om att gå med i en gemensam löneenhet, Lönecenter V6.

Under året har tjänsterna bemanningschef och ekonomichef tillsatts. Serviceenheten har delats i två enheter, kansli och Utveckling och kommunikation där cheftjänsterna tillträdde i augusti.

Ombyggnation av Centrumhuset (Avonova) är klart och omsorgens personal har flyttat in. Ombyggnation av personalmatsal är också klart. Gamla personalmatsalen har gjorts om till kontorsarbetsplatser.

Ombyggnation av Medborgarkontor/Växel/Bibliotek pågår och ska vara klart i mars månad 2024. Arbetet med säkerhetsfrågor i Centrumhuset pågår också.

Förtroendevalda har haft två tillfällen med interna utbildningar i början av året bland annat SKR:s utbildning "Stärk fullmäktige".

Flera projekt och upphandlingar pågår inom V6, bland annat pågår upphandling av pensionsadministration och system för HR/Lön.

Kommunen har deltagit i SCB:s medborgarundersökning 2023. Undersökningen är en attitydundersökning för att mäta hur invånarna ser på sin kommun.

Arbetet med att uppgradera våra konferenslokaler/ledningsplats är klart. Nya möbler och digital utrustning har köpts in.

Medarbetare

Tabellen visar årets medarbetarstatistik samt föregående års sjukfrånvaro.

Medarbetare	2023	2022	2021
Årsarbetare per 31 december	65	58	57
Tillsvidareanställda per 31 december (antal personer)	65	58	58
Antal anställda totalt 31 december	69	61	62
Varav heltid (%)	96 %	98 %	95 %
Varav deltid (%)	4 %	2 %	5 %
Total sjukfrånvaro (%) under året	4,0 %	6,3 %	3,4 %

Kommentarer

Ökningen av antal anställda beror på att flera vakanta tjänster är tillsatta vid årets slut. Även bemanningsenheten infördes under året vilket ökar antalet årsarbetare inom kommunstyrelsen.

Den totala sjukfrånvaron inom kommunstyrelsens verksamheter har minskat i jämförelse med föregående året och var 4,0 % (6,3 %). Minskningen av sjukfrånvaron avser både lång och korttidssjukfrånvaro.

Nyckeltal

Nyckeltal	2023	2022	2021
Antal följare på Facebook	5 911	5 500	5 200
Antal lönespecifikationer (inklusive Skara kommun och bolagen)	50 388	49 349	49 241
Antal antagna detaljplaner	7	5	6
Plats i Svenska näringslivs ranking avseende "Företagsklimat"	12	10	9
Antal ärende inom byggverksamhet	281	311	282
Andel elektroniska kundefakturor	56 %	52 %	42 %

Kommentarer

Antal följare på Facebook fortsätter att öka, vilket innebär att flera människor engagerar sig och får tillgång till kommunens information snabbare.

Löneenheten arbetar för Skara kommun, Götene kommun och Kommunens bolag. Antal lönespecifikationer har också ökat under 2023 som resultat av flera anställningar genomförda under året.

Antal antagna detaljplaner 2023 blev sju stycken, varav tre vunnit laga kraft, tre är under prövning i domstol och en är upphävd av domstol.

Antal ärende inom byggverksamhet har minskat jämfört med 2022. Det märks tydligt även i ekonomin där intäkterna blev lägre än budgeten.

Kommunen fortsätter att ha en plats i svenska näringslivs ranking avseende "Företagsklimat".

Andel elektroniska kundefakturor har ökat även under 2023, det innebär att vi skriver ut mindre i papper och hantering av fakturor görs effektivare.

8.5.6 Framtid

Kommunövergripande

Ekonomiska utvecklingen är fortsatt osäker. Svensk ekonomi drabbas hårt av den pågående inflationsbekämpningen. Kommunens resultat har varit starkt de senaste åren och prognosen är på ett fallande resultat framåt. Kommunen har börjat se över hur verksamheterna och stödfunktioner kan effektiviseras för att möta de utmaningar som kommer.

Sektor Samhällsbyggnad

Under 2023 ser vi en stor minskning av antalet bygglovsansökningar, framförallt en minskning av ärenden för nya villor, radhus och flerbostadshus. Detta spås även för 2024 och 2025 då inflation, ränteläge och ökade byggpriser har skapat en oro bland köpare och bostadsutvecklare.

Kommunen behöver trots detta fortsätta att erbjuda attraktiva lägen för nybyggnation och behöver ta fram en långsiktig leveransplan för bostäder och verksamhetsmark. För att behålla attraktionskraften som kommun är det viktigt att fortsätta att ta hand om kommunens tätortsmiljöer, parker och att skapa nya mötesplatser.

Sektor samhällsbyggnad behöver arbeta för ett brett och omfattande markinnehav vilket på sikt skapar handlingsutrymme för fortsatt samhällsutveckling.

Såväl befintlig som framtida samhällsstruktur kommer att behöva anpassas till effekterna av klimatförändringarna. De planer som görs framöver behöver utformas så att det planlagda området klarar exempelvis ett större skyfall.

Sektor Ledning och Stöd

Att möta framtidens utmaningar kräver att kommunen arbetar med utveckling, innovation och effektivitet, med andra ord, kommunen ska sträva efter att lösa framtidens utmaningar på nya och smartare sätt. För att detta ska vara möjligt, behöver kommunen finna fler områden där samarbete och samverkan kan ske. Inte enbart samarbete och samverkan med andra kommuner, utan också med kommunens bolag, näringslivet och kommuninvånarna.

Gemensam löneenhet i V6 och upphandling av HR/Lönesystem är områden som för närvarande arbetas med och utredningar om flera samarbeten och samverkan pågår kontinuerligt.

Den offentliga sektorn står inför omfattande digitalisering, både när det gäller automatisering av vissa arbetsuppgifter, men också kontakt med medborgarna. Det gäller att avväga vilka arbetsuppgifter som lämpas att automatiseras och lägga den tid som krävs. Digitalisering är både en utmaning i sig och en del av lösningarna för framtida utmaningar.

Framtida kompetensförsörjning är en central fråga för kommunen. En bemanningsenhet skapar bättre förutsättningar för att kunna möta verksamheternas kompetensbehov, men kommer inte att räcka. Ett strukturerat och långsiktigt arbete kring kompetensförsörjning måste fortsätta, och arbeta för att både attrahera nya medarbetare och behålla befintlig personal.

Det ställs allt högre krav på kommunen då det gäller trygghet och säkerhet. Förutom att hantera olika kriser behöver kommunen också vara förbered på att snabbt hantera olika situationer. Informationssäkerhet är ett område som kommunen behöver lägga ett större fokus på de kommande åren.

Användandet av Centrumhuset håller på att ses över.

8.5.7 Politiska uppdrag

Uppdrag	Status + Uppföljning/Analys
Revidera och uppdatera kommunens lekplatsstrategi och presentera förslag för var nybyggnation/renovering/utveckling ska prioriteras	🔴 Pågående Arbetet med en ny lekplatsstrategi är påbörjat och under hösten 2023 och våren 2024. En arbetsgrupp har bildats med representanter från samhällsbyggnad samt service & teknik. Ambitionen är att ta fram en nulägesbeskrivning och analys av befintliga lekplatser samt en omvärldsbevakning av andra kommuner som lyckats bra. En strategi kommer arbetas fram under våren 2024.
Inventera och presentera förslag på lämplig mark för bostadsbyggnation samt presentera förslag på reviderad bostadsförsörjningsplan med målet om 50 nya bostäder per år i Götene kommun	✅ Avslutad Arbete med bostadsförsörjningsprogram pågår. Här presenteras förslag på lämplig mark och projekt för att möjliggöra 50 bostäder per år i Götene kommun. Bostadsförsörjningsprogrammet har varit ute på remiss och eventuella revideringar görs innan programmet lyfts för politiskt beslut under våren 2024.
Utreda framtida behov av mark för näringslivsetableringar och presentera förslag på lämpliga alternativ.	✅ Avslutad I översiktsplanen, som styr kommunens markanvändning, pekas utvecklingsområden för verksamhet ut. Verksamhet i detta sammanhang handlar om olika typer av näringsverksamhet. Utöver dessa områden finns också utredningsområden utpekade, vilka på sikt kan bli aktuella för denna typ av verksamhet. Vissa av de utpekade områdena är redan detaljplanerade, andra inväntar specifika intressenter. Planerade projekt samt en handlingsplan för mark kommer att presenteras för kommunstyrelsen i november. För att stärka arbetet med kommunens markinnehav ytterligare håller ett förslag till markpolicy på att tas fram. Syftet är att tydliggöra hur det kommunala markinnehavet ska hanteras och utvecklas över tid samt hur man strategiskt ska arbeta med innehavet.
Utreda och presentera förslag på insatser för att minska den upplevda otryggheten i kommunens alla tätorter.	🔴 Pågående

Uppdrag	Status + Uppföljning/Analys
	Det brottsförebyggande arbetet pågår kontinuerligt med fokus på det förebyggande och främjande arbetet. I slutet av varje år följs arbetet upp och insatser analyseras som finns i BRÅ handlingsplan. I juli 2023 trädde en ny lag som reglerar kommuners ansvar för det brottsförebyggande arbetet i kraft. En kartläggning har gjorts. I kartläggningen samlas information om vad, hur mycket, hur ofta, på vilket sätt och under vilka förutsättningar som brottsligheten sker eller uppträder. Lägesbild är en sammanställning kartläggningens resultat. Den är en samlad bedömning om var problemen är som störst, hur situationen ser ut jämfört med referensdata och hur utvecklingen sett ut över tid. Lägesbilden fungerar sedan som underlag när kommunen väljer och planerar åtgärder. Lägesbilden beräknas vara klar i februari 2024. I åtgärdsplanen beskrivs vilka moment som åtgärden består av och hur genomförandet ska dokumenteras. Åtgärdsplanen preciserar också vem som ska göra vad utifrån tillgängliga resurser, motiv och skyldigheter EST (Effektiv Samordnad Trygghet) är en metod som bygger på kunskapsbaserad brottsprevention och går ut på att medverkande parter kontinuerligt samlar in information, skapar gemensamma lägesbilder, föreslår och bestämmer om åtgärder, informerar berörda samt genomför och utvärderar insatser. Detta arbete pågår kontinuerligt. Arbetet med att utreda SSPF är klart. SSPF står för samverkansformen skola, socialtjänst, polis, fritid och är ett brotts- och drogförebyggande arbete som utgår från samverkan kring grupper och individer. Arbetet bygger på en fast struktur, återkommande möten och gemensamma åtgärdsplaner.
Utreda möjligheten att utöka verksamheten för digitalt stöd (Digidelcenter) på medborgarkontoret/biblioteket. Se över	✓ Avslutad Tillhör nämnden för utbildning, kultur och

Uppdrag	Status + Uppföljning/Analys
möjligheten att anordna återkommande informationsinsatser, exempelvis i samarbete med myndigheter.	fritid
Utreda utökad efterhandsdebitering inom Miljö- och hälsas myndighetsutövning i de områden som det är möjligt	▶ Pågående Miljö- och Hälsa i Lidköping arbetar enligt samverkansavtal mellan Lidköping, Grästorps och Götene. Där enheten ansvarar för taxan och taxekonstruktion som sen ska användas av samtliga kommuner. I V6 finns sedan 2023 en gemensam taxa gällande miljöbalken. Representanter från miljö och byggnadsnämnden, näringslivsstrateg, chef för miljö och hälsa i Lidköping träffade bland annat representanter från LRF för att diskutera bland annat möjligheterna för utökad efterhandsdebitering samt allmän diskussion om avgifterna och vilken tillsyn som kan förväntas. Samtalet gav delvis förståelse för det upplägg som finns idag samt vilka konsekvenser som uppstår vid en ändring av taxan.
Utreda och presentera förslag på ytterligare energieffektivisering i alla kommunala verksamheter samt genomföra insatser för att höja medvetenheten kring energieffektivisering bland kommunens personal.	— Ej påbörjad Information delges till fastighetskontoret - Service & Teknik
Använda livscykelanalyser i mer än hälften av tillfällena för att minska miljöpåverkan vid nybyggnationer, större ombyggnationer och renoveringar av kommunägda lokaler och bostäder.	— Ej påbörjad Information delges till fastighetskontoret - Service & Teknik.
Ta fram en strategi för arbetet med Agenda 2030.	▶ Pågående Arbetet med Agenda 2030 har inletts med förberedande diskussioner inom organisationen med bland annat kommundirektör, utvecklings och kommunikationschef samt miljöstrateg och näringslivsstrateg. Dragning av vägval har presenterats i KSAU och arbetet pågår med att ta fram en strategi för arbetet med Agenda 2030.
Arbeta fram en koldioxidbudget.	✓ Avslutad

Uppdrag	Status + Uppföljning/Analys
	En koldioxidbudget finns framtagen för Götene kommun och finns presenterad på kommunens hemsida under fliken bygga, bo och miljö. Syftet med en koldioxidbudget är att ge en tydlig bild av hur mycket och hur snabbt vi behöver minska våra utsläpp för att begränsa den globala uppvärmningen. En koldioxidbudget kan också vara ett verktyg för att planera och följa upp klimatåtgärder på olika nivåer. Götene kommun har sedan tidigare ställt sig bakom den regionala klimatsatsningen <i>Klimat 2030</i> och där antagit tolv klimatlöften för att minska våra utsläpp. Klimatsatsningen innebär bland annat att minska utsläppen med 80 procent mellan 2010 och 2030.
En mer effektiv planering och en nedskriven plan som leder till större effekter av digitaliseringsbehoven över tid. Detta arbete ska ske för att nyttja digitaliseringen på bästa sätt i strävan att utveckla verksamheten och öka nyttan för medborgarna. Samordningsvinster och utveckling av digitalisering bör göras i samarbete med Göliska IT.	▶ Pågående Arbete pågår med att samla in och sammanställa alla sektors pågående och planerade digitaliseringsprojekt. De uppgifter som samlas in är bland annat bakgrund, nytta, prioritering och samarbetspartner (ex. V6 och Göliska IT) i projekten. När sammanställningen är gjord kommer den att presenteras och genomlysas i kommunens ledningsgrupp. Den arbetade sammanställningen kommer sedan att presenteras för sektorerna. Arbetet med självskattning (mätning) och uppföljning av den digitala mognaden med hjälp av SKR-verktyget DiMiOS pågår. Digital mognad är en organisations förmåga att tillgodogöra sig nyttorna av digitalisering. DiMiOS ger oss även möjlighet att jämföra oss med andra organisationer inom offentlig sektor samt att lära av andras digitala initiativ. Utifrån självskattningen ger verktyget sedan generella rekommendationer, baserad på aktuell forskning, på fortsatta aktiviteter. En digitaliseringsstrategi håller på att tas fram och kommer att vara klar under våren 2024.
Uppdra åt demokratiberedningen att ta fram modeller för medborgardialoger.	✔ Avslutad

Uppdrag	Status + Uppföljning/Analys
	I november 2023 återrapporterades uppdraget till kommunfullmäktige diarienummer DB 2023/1 §3. Demokratiberedningen kommer att fortsätta arbetet gällande process och rutiner för hantering av medborgardialog.

8.6 Nämnd för utbildning, kultur och fritid

Ordförande: Marcus Källander

8.6.1 Nämndens uppdrag

Nämnden för utbildning, kultur och fritid ska inom sina verksamhetsområden följa vad som anges i lag eller annan författning. De ska följa det fullmäktige – i reglemente, i samband med budget eller i särskilt beslut – har bestämt att nämnden ska fullgöra, samt verka för att fastställda mål uppnås och i övrigt följa givna uppdrag och angivna riktlinjer.

Nämnden för utbildning, kultur och fritid fullgör kommunens uppgifter inom barn och utbildning och kultur och fritid. Nämnden svarar för bland annat:

- Förskoleverksamhet
- Grundskola
- Gymnasieutbildning
- Aktivitetsansvar för unga upp till 20 år
- Vuxenutbildning
- Biblioteksverksamhet
- Kulturevenemang
- Stöd till föreningar
- Fritidsverksamhet för ungdomar
- Fritidsverksamhet för seniorer
- Kulturskola

De mest förekommande lagarna som styr nämnden för utbildning, kultur och fritids arbete är:

- Skollagen
- Bibliotekslagen

8.6.2 Nämndens inriktningar

Barn och utbildning

I **övergripande utbildning** ingår dels ledning och administration där kostnader för rektorer, förskolechefer, deras handläggare samt aktivitetsansvarig ingår. Dels ingår elevhälsan, dit hör kuratorer, skolsköterskor, psykologer, skolläkare, specialpedagoger samt familjecentralen. Under 2023 har vikariepoolen flyttats från nämndgemensamt utbildning till bemanningsenheten som finns under kommunstyrelsen.

I **Förskola** finns verksamheterna pedagogisk omsorg, förskola och allmän förskola. Förskola bedrivs i kommunens fyra tätorter på sju förskolor. Pedagogisk omsorg har bedrivits i Källby av dagbarnvårdare men har avslutats under våren 2023.

I **Grundskola** återfinns skolformerna förskoleklass, grundskola och anpassad grundskola samt fritidshem för elever upp till 12 år. Det ska i grundskolan finnas personal med sådan kompetens att elevernas behov av specialpedagogiska insatser kan tillgodoses.

Verksamhet bedrivs på sex skolor inom kommunen, varav fem skolor avser elever i åldern 6-12 år och en skola avser elever i åldern 13-16 år. Fritidshemmen är organisatoriskt integrerade med kommunens skolor för yngre elever.

Anpassad grundskoleverksamhet finns inte inom kommunen utan köps av angränsande kommun. Inom kommunen finns elever med rätt till anpassad grundskola som går integrerade i grundskolan.

Inom **Utbildning** återfinns skolformerna gymnasieskola, vuxenutbildning samt aktivitetsansvar.

I verksamheten **gymnasium** hör gymnasieskola och anpassad gymnasieskola. Alla kommuner är skyldiga att erbjuda elever som avslutat grundskolan en gymnasieutbildning.

I Skaraborg finns ett gemensamt samverkansavtal avseende gymnasieskolan. Dess syfte är att:

- eleverna får sitt förstahandsval av skola och program tillgodosett,
- eleverna fritt får välja mellan de skolor och de program som erbjuds inom samverkansområdet,
- sådana utbildningsinriktningar som bedöms vara strategiskt viktiga för regionens utveckling ska kunna stödjas och utvecklas gemensamt.

Ett antal elever väljer att gå gymnasieskolan utanför samverkansområdet utifrån sina intressen exempelvis naturbruk eller idrottsinriktning.

De elever som inte är behöriga till ett nationellt program kan gå något av de fem introduktionsprogrammen.

Inom kommunen finns ett kommunalt **aktivitetsansvar** för ungdomar upp till 20 år som inte genomför eller fullföljt en utbildning på ett nationellt gymnasieprogram eller motsvarande. Kommunen ska erbjuda de ungdomar som berörs lämpliga individuella åtgärder som i första hand ska syfta till att motivera den enskilda att påbörja eller återuppta en utbildning. Budgetansvaret ligger under skolchefen.

Under **vuxenutbildning** hör grundläggande vuxenutbildning, gymnasial vuxenutbildning, svenska för invandrare, anpassad vuxenutbildning och uppdragsutbildning.

Vuxenutbildningens uppdrag är att ge vuxna möjligheter att i enlighet med individuella önskemål komplettera sin utbildning. Vuxenutbildningens verksamhet bedrivs i samverkan med fyra andra kommuner med Lidköping som huvudman.

Varje kommun ska betala till Vuxenutbildningen Västra Skaraborg enligt en likvärdig fördelning. För de som kommunen erhåller etableringsersättning för och läser svenska för invandrare så betalas utbildningen av socialnämnden.

Kultur och fritid

Under **Kultur o fritid** bedrivs verksamheter som kulturskola, bibliotek, kultur, fritid ungdom, fritid senior och fritid förening.

Biblioteksverksamhet ansvarar för utlåning av media i olika former samt står för personal på skolbiblioteken. Det är även en mötesplats för kommuninvånare i alla åldrar, exempelvis vid författaraftnar och läsecirklar.

Biblioteket ska ligga i framkant som Götenes främsta och mest attraktiva mötesplats för alla åldrar. Det ska även vara en plats där olika kulturer och åldersgrupper möts, och där många av kommunens kulturarrangemang äger rum.

Kulturverksamhet bedrivs i form av offentlig kulturverksamhet, kultur, barnkulturverksamhet samt stöd till studieorganisationer och samlingslokaler. Allmän kultur med program för allmänheten. Samarbete inom besöksnäring, turism och kommunutveckling.

Kulturskola med syfte att ge barn/ungdomar i skolåldern möjlighet att utveckla kreativitet

och estetisk känsla. Kulturskolan erbjuder eleverna en stor bredd av kreativa uttrycksformer. Tillgänglighet och jämlikhet ska främjas i vad Kulturskolan erbjuder.

Fritid ungdom driver fritidsgårdsverksamhet i kommunens fyra tätorter, ungdomscafé, fältfritidsverksamhet på kvällar och helger samt fritidsgårdsverksamhet för ungdomar med funktionsvariationer. Bedriver även arrangemang och gruppverksamhet för ungdomar. Den primära målgruppen är ungdomar i åldern 12-16 år men vissa verksamheter och aktiviteter, som ungdomscafé och fritidsverksamhet för ungdomar med funktionsvariationer, vänder sig även till äldre ungdomar. Ungdomslotsteamet har som huvuduppdrag att skapa kontaktytor mellan politik och ungdomar.

Fritid förening ansvarar för stödet till föreningar genom bidrag och rådgivning samt ansvarar för sporthallar kvällar och helger. Föreningar kan få stöd med olika frågor inom exempelvis föreningsekonomi och föreningsrätt. Utredningar görs kring olika aktuella förenings- och fritidsfrågor.

Fritid senior flyttades tillsammans med frivilligsamordnaren från omsorgens verksamhet till kultur och fritid. Delvis ny personal har rekryterats under året och möjliggjort en bredare fritidsverksamhet med fokus på folkhälsa och mer inriktning på friluftsliv.

Under **politik** ingår arbetsutskott och nämnd samt eventuella studiebesök. Kostnader ingår även för kontaktpolitikerskap. Varje ledamot har ett ansvarsområde inom förskola och skola, de har i och med det möjlighet att besöka verksamheterna.

8.6.3 Nämndens mål

Uppföljning av nämndmålen

Barn och elever ska ges kunskaper om förutsättningarna för en god miljö och hållbar utveckling

Måluppfyllelse

■ Till större del uppfyllt

Uppföljning/Analys

I alla skolformer pågår ett ämnesövergripande arbete när det gäller hållbar utveckling. Att arbeta ämnesövergripande är en framgångsfaktor. Detta arbetssätt skapar förståelse bland barnen och eleverna. Barnen och eleverna lär sig att ett område är i relation till ett annat. Rektorer beskriver ett arbete där lärare/pedagoger arbetar med fokus på att ge barnet/eleven verktyg att göra val. Det kan handla om göra val om det egna välbefinnandet, nästa utbildningssteg, miljöval samt normer och värderingar.

Målet är kopplat till det strategiska målet

En klimat-och miljösmart kommun

Målet bidrar till att följande globala mål kan nås

🌱 3.9. Minska antalet sjukdoms- och dödsfall till följd av skadliga kemikalier och föroreningar

🌳 13.3. Öka kunskap och kapacitet för att hantera klimatförändringar

Indikatorer (N)	Utfall
Barn och elever har förståelse för och vet innebörden av en god miljö och hållbar utveckling (Nämnden för utbildning, kultur och fritid)	🟡 Delvis

Barn och elever ska ges möjlighet till att samverka med närsamhället samt känna tilltro till sin egen förmåga att göra framtida yrkesval.

Måluppfyllelse

■ Till större del uppfyllt

Uppföljning/Analys

Förskolan har under lång tid samverkat med det omgivande närings- och arbetslivet. Under pandemin hittade förskolan former för att besöka och utforska närområdet. Spektrum byggdes upp och blev ett naturligt nav i arbetet. När lokalen för Spektrum inte längre kommer vara tillgänglig har förskolan arbetat upp nya sätt att låta arbetet leva vidare. Detta kräver nya insatser och engagemang så att resultaten hålls i.

Fritidshemmet och grundskolan behöver hitta tillbaka till arbetsformer som fanns innan pandemin. SYV-planen som reviderats behöver aktualiseras så att den blir känd på alla enheter. Detta för att elever ska ha likvärdiga förutsättningar. Rektor ska skapa rutiner på sin enhet för att se till att planen följs.

Likvärdiga förutsättningar kräver också en undervisning och utbildning som är jämställd. Det ska finnas en plan på alla enheter, plan för jämställd undervisning. Denna plan är inte upprättad för alla enheter. Det är rektors ansvar att se till att planen finns.

Målet är kopplat till det strategiska målet

Ett starkt lokalt arbets- och näringsliv

Målet bidrar till att följande globala mål kan nås

16. Fredliga och inkluderande samhällen

Indikatorer (N)	Utfall
Samverkan med det omgivande samhället förekommer kontinuerligt och omvärldsfrågor ingår som en naturlig del i det pedagogiska arbetet (Nämnden för utbildning, kultur och fritid)	◆ Delvis

Barn, elever och vårdnadshavare ska känna tillit till att utbildningen håller hög kvalitet. Barn och elever ges möjlighet att utvecklas mot målen, så långt som möjligt, utifrån sina förutsättningar.

Måluppfyllelse

■ Till större del uppfyllt

Uppföljning/Analys

Arbetet löper på med Utbildningskonceptet Trygghet och studiero. Alla enheter i både förskola och grundskola inklusive fritidshem arbetar med konceptets metoder och verktyg och konceptet genomsyrar alla verksamheter. Tre enkla lekregler är implementerade. Arbetsplatsövernaskommelserna finns för alla enheter men är inte implementerade till fullo.

Skolinspektionens enkät visar att en hög andelen av eleverna trivs och upplever trygghet, 96%. Men målet är att nå ännu längre i detta arbete. Fem av sju skolor kommer delta i ett pilotprojekt som leds av Hélèn Jenvén. Projektet ska arbeta med ett "Studieroverktyg". Verktyget går ut på att kartlägga elevers och klassers arbetsinsats där

lärare ser att det finns potential till att presentera mer på lektionerna än vad som görs.

Meritvärdet för lå 22/23 var för år 9: 219,7 vilket är lägre än för riket (223,6). Flickornas meritvärde var 235,7 och pojkarnas meritvärde var 205,8. Skillnaderna mellan pojkarna och flickornas resultat är stort. Nationella proven i år 3: matematiken har endast 45% av deltagande elever klarade alla delar. I svenska var motsvarande siffra 68%. År 6: 95,4% av deltagande elever fick provbetyget E-A i Engelska och i svenska fick 94,3% provbetyget E-A och i matematik 85,7% provbetyget E-A. För år 9 fick 86,2% provbetyget E-i matematik. I svenska fick 94,4% provbetyget E-A och i engelska ~100 fick provbetyget E-A.

Språk och kunskapsutvecklande (SKUA) arbetssätt är en framgångsfaktor enligt forskning. SKUA är gynnsamt för många elever, och nödvändigt för elever som utvecklar svenskan som sitt andraspråk. För att det kunskapsrelaterade språket ska utvecklas behöver eleverna medveten vägledning och vuxna som är tydliga språkliga modeller. SKUA innebär att eleverna ges möjligheter att arbeta både med ämnet och med språket i ämnet och det gagnar alla elever oavsett språklig bakgrund. Under flera år har Elevhälsans personal tillsammans med rektorer och lärare i både förskola och grundskola inklusive fritidshem arbetat för att skapa tillgängliga lärmiljöer för barn och elever.

På alla enheter pågår ett medvetet arbete med SKUA. SKUA har blivit en arbetsmetod som genomsyrar all undervisning i förskola och grundskola.

Målet är kopplat till det strategiska målet

Ökad nytta för alla kommuninvånare inom befintlig ekonomi

Målet bidrar till att följande globala mål kan nås

- 🏠 4. God utbildning för alla
- 👩 5.1. Utrota diskriminering av kvinnor och flickor
- 🌍 10.2. Främja social, ekonomisk och politisk inkludering

Indikatorer (N)	Utfall
Barn och elever upplever trygghet och känner trivsel (Nämnden för utbildning, kultur och fritid)	🟡 Delvis
Utbildningen har tydligt kunskapsfokus där kunskap vilar på delarna fakta, förståelse, färdighet och förtroendet (Nämnden för utbildning, kultur och fritid)	🟡 Delvis

Invånare ska ges tillgång till information för att kunna agera för en god miljö och hållbar utveckling

Måluppfyllelse

● Uppfyllt

Uppföljning/Analys

Information finns på de platser sektorns verksamhet bedrivs på.

Diskussioner och praktiskt arbete pågår inom de grupper sektorn deltar i och inom sektorns egna verksamheter. Stöder "Ståda Sverige" som ett led i att supporta föreningslivet i miljöfrågan.

Målet är kopplat till det strategiska målet

En klimat-och miljösmart kommun

Målet bidrar till att följande globala mål kan nås

- 11. Hållbara städer och samhällen
- 13. Bekämpa klimatförändringarna
- 16. Fredliga och inkluderande samhällen

Indikatorer (N)	Utfall
Invånare, unga som äldre, har förståelse för och kunskaper om förutsättningarna för en god miljö och hållbar utveckling. Ge förutsättning för att lära sig om hållbar utveckling (Nämnden för utbildning, kultur och fritid)	 Ja

Samverkan med det omgivande samhället förekommer kontinuerligt och ingår som en naturlig del i verksamheterna

Måluppfyllelse

 Till större del uppfyllt

Uppföljning/Analys

Sektorn samverkar mycket med det omgivande samhället men samverkan kan alltid utökas och förnyas.

Hela sektor kultur och fritidsverksamhet bygger på samverkan med samhället i stort. Det är då sektorn blir relevant för så många som möjligt.

Målet är kopplat till det strategiska målet

Ett starkt lokalt arbets- och näringsliv

Målet bidrar till att följande globala mål kan nås

- 10. Minskad ojämlikhet
- 12. Hållbar konsumtion och produktion
- 17. Genomförande och globalt partnerskap

Indikatorer (N)	Utfall
Götenes fritid/kulturliv är byggt i samverkan mellan ideella krafter, föreningsliv, folkbildning, entreprenörer och kommunens verksamheter. (Nämnden för utbildning, kultur och fritid)	 Delvis

Barn och elever ska ges förutsättningar som främjar det livslånga lärandet

Måluppfyllelse

 Till större del uppfyllt

Uppföljning/Analys

För att lära behöver eleven känna motivation. I dagsläget upplever både rektorer och lärare att elever har svårt att motivera sig till lärande. För att motivera eleverna krävs en undervisning som utmanar och engagerar. I ett språk-och kunskapsutvecklande arbetssätt (SKUA) blir alla elever delaktiga och delaktighet skapar motivation. I alla verksamheter

pågår ett språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt med tillgängliga lärmiljöer. Rektorer, lärare/pedagoger och Elevhälsa arbetar efter mottot "Det som är nödvändigt för några, bra för många - är inte skadligt för någon".

Plan för elevinflytande och delaktighet finns för alla enheter. Den är fortfarande i olika grad implementerad. Till årets slut ska planen vara känd av all personal samt ska all personal ska arbeta efter planen.

Målet är kopplat till det strategiska målet

En kommun som är attraktiv att bo, besöka och verka i

Målet bidrar till att följande globala mål kan nås

 4.7. Utbildning för hållbar utveckling och globalt medborgarskap

Indikatorer (N)	Utfall
Barn och elever utvecklas och rustas för framtiden i en väl fungerande organisation (Nämnden för utbildning, kultur och fritid)	 Delvis
Barn och elever ges möjlighet att påverka sitt lärande genom delaktighet och inflytande (Nämnden för utbildning, kultur och fritid)	 Delvis

Alla kommuninvånare ska kunna ta del av och/eller vara en del av kommunens fritid och kulturliv; både som passiv åskådare och aktiv deltagare

Måluppfyllelse

 Till större del uppfyllt

Uppföljning/Analys

Kommuninvånare kan ta del av utbudet i någon form men för att vara relevant bör en ständig utveckling ske.

Att ständigt vara lyhörd för nya tankar och möjliggöra förändringsarbete är ett krav för att sektorn ska vara intressant även framgent.

Målet är kopplat till det strategiska målet

En kommun som är attraktiv att bo, besöka och verka i

Målet bidrar till att följande globala mål kan nås

- 3. Hälsa och välbefinnande
- 4. God utbildning för alla
- 5. Jämställdhet
- 10. Minskad ojämlikhet
- 12. Hållbar konsumtion och produktion

Indikatorer (N)	Utfall
Kultur och fritids verksamheter ska vara relevanta, angelägna och intressanta för kommuninvånarna. (Nämnden för utbildning, kultur och fritid)	 Delvis

Kommunens invånare ska känna tillit till att verksamheten håller hög kvalitet

Måluppfyllelse

■ Till större del uppfyllt

Uppföljning/Analys

Medarbetarna är utbildade inom sina respektive områden och de arrangemang som erbjuds utförs av kunniga personer inom sina verksamhetsområden. På detta sätt säkerställs att det utbud som erbjuds håller hög kvalitet

Sektor kultur och fritid skapar förutsättningar och utvecklas hela tiden. Kan göra mer på fler ställen för att bli mer relevanta på ett mer lättillgängligt sätt för alla

Målet är kopplat till det strategiska målet

Ökad nytta för alla kommuninvånare inom befintlig ekonomi

Målet bidrar till att följande globala mål kan nås

■ 3. Hälsa och välbefinnande

■ 5. Jämställdhet

■ 11. Hållbara städer och samhällen

Indikatorer (N)	Utfall
Våra verksamheter präglas av att vi håller hög kvalitet på våra arrangemang och aktiviteter samt att alla invånare känner trygghet och trivsel i våra verksamheter. (Nämnden för utbildning, kultur och fritid)	● Ja
Vi skapar förutsättningar för människor att leva ett aktivt liv med inslag av motion och fritidsaktiviteter och kultur (Nämnden för utbildning, kultur och fritid)	◆ Delvis

Vi skapar goda möjligheter för invånare och besökare i kommunens alla delar till att ha ett gott liv genom en meningsfull fritid. Barns och ungdomars fritid ska prioriteras.

Måluppfyllelse

■ Till större del uppfyllt

Uppföljning/Analys

Att se nya möjligheter för alla oavsett bakgrund och förutsättningar är ett pågående arbete. Det finns områden som kan utvecklas och sektorn kan absolut bli bättre på att föra ut budskapet om möjligheterna till fler.

Målet är kopplat till det strategiska målet

En kommun som är attraktiv att bo, besöka och verka i

Målet bidrar till att följande globala mål kan nås

■ 3. Hälsa och välbefinnande

■ 4. God utbildning för alla

■ 5. Jämställdhet

■ 10. Minskad ojämlikhet

■ 12. Hållbar konsumtion och produktion

Indikatorer (N)	Utfall
Ett rikt och varierat fritids- och kulturutbud ökar vår attraktivitet och bidrar till att människor vill bo och arbeta i Götene. (Nämnden för utbildning, kultur och fritid)	♦ Delvis

8.6.4 Ekonomisk redovisning

Driftredovisning

I tabellen nedan redovisas nämnden för utbildning, kultur och fritids utfall, budget samt avvikelse för hela året.

Mnkr	Utfall 2023	Årsbudget 2023	Avvikelse utfall mot budget
Övergripande barn och utbildning	-35,3	-37,2	1,9
därav ledning och administration	-17,0	-18,8	1,8
därav elevhälsa	-18,3	-18,4	0,1
Förskola	-78,0	-80,3	2,3
därav förskola	-78,0	-80,3	2,3
Grundskola	-176,6	-178,5	1,9
därav grundskola och fritidshem	-170,0	-170,1	0,1
därav anpassad grundskola	-6,6	-8,4	1,8
Utbildning	-70,0	-70,2	0,2
därav gymnasium	-58,6	-59,0	0,4
därav anpassad gymnasieskola	-5,2	-5,0	-0,2
därav vuxenutbildning	-6,2	-6,2	0,0
Summa barn och utbildning	-359,9	-366,2	6,3
Kultur och fritid	-24,5	-26,5	2,0
därav övergripande	-0,5	-0,4	-0,1
därav bibliotek	-4,2	-4,7	0,5
därav kulturskolan	-3,4	-3,7	0,3
därav fritid förening	-9,1	-9,2	0,1
därav fritid ungdom	-4,0	-5,1	1,1
därav fritid senior	-1,8	-2,0	0,2
därav kultur	-1,5	-1,4	-0,1
Summa kultur och fritid	-24,5	-26,5	2,0
Politik	-0,8	-0,9	0,1
därav nämnden för utbildning, kultur och fritid	-0,8	-0,9	0,1
Summa nämnden för utbildning, kultur och fritid	-385,2	-393,6	8,4

I tabellen nedan presenteras budget och utfall för helåret fördelat på intäkter och kostnader.

Mnkr	Utfall intäkt 2023	Utfall kostnad 2023	Utfall 2023	Budget intäkt 2023	Budget kostnad 2023	Budget 2023
Övergripande utbildning	1,6	-36,9	-35,3	2,5	-39,7	-37,2
Förskola	15,7	-93,7	-78,0	12,9	-93,2	-80,3
Grundskola	24,2	-200,8	-176,6	22,8	-201,3	-178,5
Utbildning	1,0	-71,0	-70,0	0,4	-70,6	-70,2
Kultur och fritid	3,3	-27,8	-24,5	1,6	-28,1	-26,5
Politik	0,0	-0,8	-0,8	0,0	-0,9	-0,9
Summa nämnd för utbildning, kultur och fritid	45,8	-431,0	-385,2	40,2	-433,8	-393,6

Analys

Nämnden för utbildning, kultur och fritid visar ett resultat på plus 8,4 mnkr jämfört med budget. Det innebär en förbrukning på 98% av budgeten.

Prognosen i oktober för nämnden utbildning, kultur och fritid var plus 2,6 mnkr.

Barn och Utbildning

Övergripande barn och utbildning visar ett överskott i resultatet på 1,9 mnkr jämfört med budget vilket är en avvikelse mot prognosen på 1,0 mnkr. Överskottet beror till största del på vakanta tjänster som verksamhetschef och intendent. Andra mindre poster påverkar också resultatet positivt. I prognosen beräknades inköp för bland annat inventarier, men dessa kostnader hanterades inom de olika enheterna.

Förskolan redovisar ett plus på 2,3 mnkr jämfört med budget vilket är 0,8 mnkr bättre än senaste prognosen. Överskottet beror på höjt bidrag från Skolverket för kvalitetshöjande åtgärder som inte använts fullt ut. Bidrar till överskottet gör också lägre personalkostnader där den största orsaken är sjukskrivning och vakanta tjänster samt uttag av semester. Inköp av inventarier och förbrukningsmaterial som räknats med i prognosen gjordes inte i samman utsträckning som planerats.

Det har varit fler barn i förskolan under året än vad prognosen var innan året började. Framförallt har det varit inflyttning i Källby. Trenden är annars att antal barn blir färre framöver och att personal och lokaler måste anpassas i framtiden för att klara budget.

Grundskolans resultat landar på plus 1,9 mnkr jämfört med budget och avviker med 1,3 mnkr från prognosen. Anpassad grundskola står för större delen av resultatet med 1,8 mnkr, vilket beror på färre antal elever samt lägre pris per elev. Skolskjutskostnader till anpassad grundskola är lägre än budgeterat då fler av eleverna samåker.

Grundskola och fritidshem står för resterande del av avvikelsen som beror på oförbrukad budget av mindre poster.

Avvikelsen mellan prognos och resultatet beror på ökade intäkter för barnomsorgsavgifter fritidshem samt att bidragsdelen ökade något mer än prognostiserat.

Antal elever i grundskolan kommer att minska framöver. Det kan vara svårt att få följsamhet i kostnaderna vid förändringarna då klassernas storlek har betydelse för hur många pedagoger som behövs.

Utbildnings resultat hamnade på plus 0,2 mnkr jämfört med budget och prognosen visade ett underskott med 0,7 mnkr.

Anpassad gymnasieskolas resultat är ett underskott med 0,2 mnkr som beror på högre

kostnader för köp av platser.

Kostnaderna för köp av gymnasieplatser är högre än budgeterat då fler elever går yrkesprogram men kompenseras av lägre kostnader för skolskjuts och tilläggsbelopp. Det är även intäkter i form av återsökning av moms som förbättrar resultatet. Fler gymnasieplatser finns på privata gymnasier som gör att summan för momsåtersökning blir högre.

Tilläggsbelopp är bidrag till elever med särskilt stöd, de flesta faktureras vid årets slut och insatserna kan förändras under terminen.

När det gäller vuxenutbildningen är resultatet i balans med budgeten.

Skillnaden mellan prognos per oktober och utfallet för utbildning är plus 1,2 mnkr. Kostnader för gymnasiet inklusive tilläggsbelopp för elever med särskilt stöd tillsammans med skolskjuts uppgick inte till det belopp som förväntades i prognosen.

Elevantalet förväntas öka framöver. Osäkerhet i kostnader finns alltid då de beror på vilka program eleverna väljer.

Kultur och Fritid

Kultur och fritids resultat är plus 2,0 mnkr jämfört med budget och avviker från prognosen med 1,4 mnkr. Största orsaken är lägre personalkostnader inom samtliga enheter. Fritid ungdom står för största delen av överskottet som beror på vakanta tjänster under stor del av året trots ökade kostnader för hyra av andra lokaler.

En omorganisation har påbörjats under 2023 och alla tjänster är inte tillsatta vid årets slut vilket har påverkat resultatet positivt.

Avvikelsen jämfört med prognosen avser främst ambitionen om att tillsätta flera tjänster innan årets slut men rekryteringen har tagit längre tid än beräknat.

Investeringsredovisning

I tabellen nedan redovisas årets investeringar för nämnden för utbildning, kultur och fritid.

Investeringsprojekt, miljoner kronor	Utfall 2023	Budget 2023	Avvikelse utfall mot budget
Inventarier barn och utbildning	0,5	0,7	0,2
Förskola Västerby	0,6	1,0	0,4
Hemkunskapssal Lundabyn	0,6	0,8	0,2
Grupprum Lundabyn	0,6	0,4	-0,2
Utegård Ljungsbackenskolan	0,0	0,5	0,5
Badhus	0,0	10,0	10,0
Teknik bibliotek	0,0	0,5	0,5
Konstgräsplan maskiner	0,2	0,2	0,0
Summa investeringar	2,5	14,1	11,6

Kommentarer till investeringar

För 2023 investerades totalt 2,5 mnkr inom nämnden för utbildning, kultur och fritid.

Investeringar gällande inventarier har gjorts inom förskola, fritidshem och grundskola med 0,5 mnkr.

Projekt förskola Västerby har startat under året och visar ett utfall med 0,6 mnkr som avser konsultkostnader.

Projekten på Lundabyn är färdigställda och budgeten täcker kostnaden för båda projekten

tillsammans med 1,2 mnkr.

Projekt Utegård Ljungsbackenskolan har påbörjats och fortsätter under 2024.

Badhus har under året upphandlats och projektering kommer att påbörjas under våren 2024.

Projektet Teknik bibliotek har inte startat då ombyggnation pågår i biblioteket.

Maskiner till konstgräsplan har införskaffats under året med 0,2 mnkr och är avslutat.

8.6.5 Verksamhet

Viktiga händelser under året

Barn och utbildning

Planeringen för Västerby förskola fortskrider enligt plan. Under året har detaljplanen trätt i kraft, under hösten påbörjades ett intensivare arbete med projektering och bygglovshandlingar färdigställdes i slutet av 2023.

Verksamhetschef på barn och utbildning tillträdde den 18 september.

Fler elever sökte yrkesprogram inför hösten 2023, vilket påverkar kostnaderna. Flera elever inom gymnasieskolan har behov av extra stöd, så kallat tilläggsbelopp.

Under hösten 2023 gjordes satsningar på inköp av inventarier och pedagogiskt material i alla verksamheter.

På Lundabyn har en hemkunskapssal samt grupprum byggts. Även trafiksituationen utanför förskolan och skolan har förbättrats. Prästgårdsskolans skolgård och fritidshem har renoverats. På Ljungsbackenskolan är projekt kring utegården påbörjad. Köket på Miklagårds förskola är renoverat.

Ny nämnd har tillträtt och i samband med detta genomfördes utbildningstillfällen.

Kultur och fritid

Utredningen kring badhuset är presenterat och kommunfullmäktiges beslut är att nybyggnation ska ske på befintlig plats och att nämnden för utbildning, kultur och fritid får i uppdrag att ansvara för hanteringen av nybyggnationen. PEAB är utsedd till byggherre.

Uppdraget att utreda Götene Parken som framtida fritidsgård samt kulturskola har getts till sektorchef.

Renovering av biblioteket har påbörjats under hösten i samband med att säkerhetsarbete utfördes i Medborgarkontoret.

Enhetschef Kultur har tillsatts utifrån ny organisation.

Galleri Hemmavé som är ett samarbetsprojekt har invigts. Ett utomhusgalleri med tre utställningsperioder.

Fritid ungdoms personal har flyttat till nya kontorslokaler utanför Centrumhuset.

Medarbetare

Tabellen visar årets medarbetarstatistik samt föregående års sjukfrånvaro.

Medarbetare	2023	2022	2021
Årsarbetare per 31 december	368	371	380
Tillsvidareanställda per 31 december (antal personer)	376	381	391
Antal anställda totalt 31 december	428	429	436
Varav heltid (%)	84	83	82
Varav deltid (%)	16	17	18
Total sjukfrånvaro (%) under året	5,5	6,7	6,1

En av orsakerna till minskat antal årsarbetare mellan 2021 till 2023 är att det statliga bidraget Mindre barngrupper försvann från och med 2022.

Antalet heltidsanställda har ökat med 2% från 2021 till 2023.

Sjukfrånvaron har sjunkit de senaste tre åren. Minskningen av sjukfrånvaron avser både lång- och korttidssjukfrånvaro.

Nyckeltal

Nyckeltal	2023	2022	2021
Förskolan			
Antal 1-5 åringar boende i kommunen	643	661	679
Antal 1-5 åringar med plats (%)	96,8	92,9	93,1
Nettokostnad per plats (tkr)	123	114	105
Grundskolan	556	586	567
Kostnad per elev exkl skolskjuts och anpassad grundskola (tkr)	105	96	93
Antal elever på fritidshem	556	586	567
Kostnad per plats i fritidshem (tkr)	30	23	22
Andel (%) elever som nått kravnivån på de nationella proven			
Åk 3 Matematik	45	90,6	82
Åk 3 Svenska	68	93,7	89
Åk 6 Matematik	85,7	86,4	
Åk 6 Svenska	91,3	88,4	
Åk 6 Engelska	93,6	85,2	
Åk 9 Matematik	86,2	85,5	
Åk 9 Svenska	94,4	96,8	
Åk 9 Engelska	~100*** (*)	91,7	

Nyckeltal	2023	2022	2021
Meritvärde åk 9	221,4	216,3	220,9
Meritvärde åk 9*)	219,7	225,1	225,1
Andel (%) behöriga till gymnasiet (yrkesförb. program)			
Götene	81,5 *)	80,2 *)	87,5 *)
Riket	83,7 *)	85,6 *)	89,3 *)
Gymnasium			
Kostnad per elev (tkr) exkl anpassad gymnasieskola	125	124	122
Antal elever boende i Götene	457	440	450
Vuxenutbildning			
SFI antal elever	50 ***)	69 **)	95 **)
VUX antal elever	130 ***)	151 **)	193 **)
Kultur och fritid			
Andel besökande flickor på fritidsgård (%)	44	44,5	37,5
Boklån inkl omlån	60 105	63 498	63 453

Fotnot: *) inklusive elever med okänd bakgrund samt nyinvandrade. Källa: Kolada

**) inskrivna personer under året

***) skattat antal samtidiga elever, max

****) antal elever med betyg F är 1-4, visas andelen för godkända med ~100

8.6.6 Framtid

Barn och utbildning

Arbete med planering av ny **förskola** i Västerbyområdet pågår. I dagsläget är tidsplanen att förskolan skall tas i bruk sommaren 2025.

Det går att se en tendens i hela skolsystemet att både språk- och matematikkunskaperna sjunker och detta kräver mer kompensatoriskt arbete i våra verksamheter varför fokus kommer riktas dit.

I både **förskolan** och **grundskolan** finns krav på legitimerade lärare som ansvarar för undervisningen. Kompetensförsörjning är fortsatt en utmaning för att såväl rekrytera som att behålla behöriga, skickliga medarbetare. I likhet med våra övriga verksamheter samt i riket är arbetet för att vara en attraktiv arbetsgivare en av våra viktigaste uppgifter.

För att kvalitetssäkra det förebyggande och hälsofrämjande elevhälsoarbetet behöver goda samarbetsformer bibehållas och utvecklas både internt och externt.

Timplanen utökas i No-ämnen, So-ämnen för åk 4-9 samt i musik för åk1-3. Detta kommer innebära behov av att utöka antalet lärartjänster.

Krympande barn-och elevantal i förskola och grundskola kommer innebära en minskad bemanning och därmed mer sårbara verksamheter. För grundskolan innebär det bland annat färre ämneskollegor och för förskolan innebär det på sikt högre antal barn per årsarbetare.

Götene kommun anlitar externa aktörer för **gymnasie-** och **vuxenutbildning** - företrädesvis våra grannkommuner. Götene kommun är därför beroende av hur verksamheterna och dess kostnader i Skaraborg utvecklas framöver. Samverkan är och förblir alltmer nödvändig.

Götenes samverkan kring dessa verksamheter ger ett brett utbud och många möjligheter till utbildning för kommunens medborgare.

Framåt i tiden kan sektor barn och utbildning komma att påverkas ekonomiskt och personellt av de förslag på förändring som skrivs fram i det så kallade Tidöavtalet (skriftligt

överenskommelse mellan regeringspartierna). I Tidöavtalet beskrivs bland annat behovet av fler speciallärare, större möjligheter till särskilda undervisningsgrupper, utökad studietid och obligatorisk läxhjälp (på lärares ordination).

Kultur och fritid

Kulturskolan och fritidsgården i Götene måste få en hållbar långsiktig lösning avseende lokaler. Lokalerna är inte fullt ut anpassade för verksamheterna. Utredningsuppdrag ska presenteras under våren.

Inom **fritidsområdet** så finns beslut på att bygga nytt badhus på befintlig plats. Beräknad projekttid är 4-5 år.

Enhetschef fritid tillträder under våren.

Utegym ska byggas i samtliga fyra tätorter under tre år.

Fritidsgård i Lundsbrunn ska åter öppnas.

Viktigt att den digitala utveckling sker inom alla delar, såsom **bibliotekets** utbud men även **kulturella** strömmade tjänster på biografen för att vara relevant i en framtid.

Arbete med nytt **bibliotekssystem** pågår i V6.

8.6.7 Politiska uppdrag

Uppdrag	Status + Uppföljning/Analys
Utreda möjligheten att utöka verksamheten för digitalt stöd (Digidelcenter) på medborgarkontoret/biblioteket. Se över möjligheten att anordna återkommande informationsinsatser, exempelvis i samarbete med myndigheter.	 Ej påbörjad Sektorchef kultur och fritid kommer påbörja utredningen under 2024.
Utreda och presentera förslag på hur kommunen kan utveckla elevhälsan och förbättra samverkan både internt och med externa aktörer.	 Avslutad Barn - och elevhälsochefen har redovisat uppdraget för nämnden för utbildning, kultur och fritid i november 2023. Kvalitetsmätningar görs i Normer och värden, NOV samt i Kunskap/omsorg, utveckling och lärande, K/OUL och utvärderingar av målen i verksamhetsplanen. Dessa visar att ett utvecklingsområde för elevhälsan är: • Förebyggande arbete för att främja elevers psykiska hälsa. Det står att läsa i hälsosamtalen, elevenkäter och i TTS kartläggningar att det finns behov av ett förebyggande arbete. I kränkingsrapporterna går även se att sociala medier bidrar till ett försämrat mående hos elever. Utifrån detta kommer Elevhälsan att utarbeta en plan och utöka arbetet under

Uppdrag	Status + Uppföljning/Analys
	läsåret med att förebygga psykisk ohälsa för elever i Götene kommuns skolor. Samverkan både internt och externt krävs för att lyckas med elevhälsans arbete. <i>Internt:</i> - Alla specialpedagoger, kuratorer, skolsköterskor och psykologer har sin placering och arbetsplats ute på skolorna för att finnas på plats och kunna möta behoven av stöd på skolorna. - Barn- och elevhälsochef deltar i alla rektorsmöten vilket främjar ett nära samarbete. - Barn- och elevhälsochef besöker regelbundet samt vid övrigt behov skolornas elevhälsoteam som leds av rektor. - Socialtjänsten kommer till rektorsgruppen regelbundet för att främja samarbete och för att informera varandra om pågående arbete samt planera gemensamma insatser. <i>Externt:</i> - För att främja samverkan möts chefer inom Socialtjänst, Barn- och ungdomspsykiatri (BUP), Habiliteringen (HAB), Ungas Psykiska Hälsa (UPH), Elevhälsan och Primärvård ca 2-3 ggr per termin i samverkansmöten som leds av socialtjänsten. - Elevhälsochefsnätverk. 2 ggr per termin träffas alla elevhälsochefer i gamla Skaraborgs län och utbyter erfarenheter samt samverkar kring olika områden där sker även en samverkan med BUP HAB och UPH på ett mer övergripande sätt. Utöver redan pågående insatser visar utredningen på ytterligare förbättringsområden: • Elevhälsan behöver än mer involveras i varje enhets systematiska kvalitetsarbete med fokus på ökad måluppfyllelse. • Verksamheten ser en ökning av barn med språkstörning varför arbetet kring detta behöver stärkas. Här behöver ökat samarbete ske med Specialpedagogiska skolmyndigheten (SPSM). • Verksamheten har identifierat elever inom anpassad grundskola där behov av fördjupat samarbete mellan skola (inklusive Tillbaka

Uppdrag	Status + Uppföljning/Analys
	Till Skolan-teamet) och socialtjänst framkommit.
Utreda och presentera förslag på hur kommunen kan utveckla ett attraktivt och flexibelt fritidsutbud för unga i alla tätorter. Exempelvis som en del i arbetet med utvecklingsplaner för våra tätorter.	▶ Pågående Utredningen är påbörjad och redovisas löpande för nämnden för utbildning, kultur och fritid. Det har pågått en diskussion angående sam användning av lokal i Lundsbrunn för att åter kunna starta upp fritidsgårdsverksamhet som legat nere under några år då man saknat en plats. Även i Hällekis tittar vi på möjligheter i Folkets hus då idrottshallen inte inbjuder till alla delar av fritidsgårdsverksamheten och då inte attraherar till exempel flickor på samma sätt. I Hällekis pågår även ett samtal med cykelintresserade om att kunna bygga någon form av pumptrackbana vid idrottsplatsen Hellehof. Även utredningsarbetena kring utegym i alla orter, Västerbyområdets attraktivitet samt området kring Parken med minigolfbana, Stjälkaskogen som pedagogisk skog och grönytor utanför Parken där man kan skapa beachvolleybollplan tangerar denna utredning förutom att i denna utredning fokuseras arbetet på barn och unga.
Utreda förutsättningarna att tillskapa fler utegym vid exempelvis elljusspårarna i alla våra tätorter. Dialog kring lokalisering och utformning kan ske med lokala föreningar	▶ Pågående Flera redovisningar angående utegym har gjorts för nämnden för utbildning, kultur och fritid under 2023. Fler delredovisningar kommer att göras under de kommande tre åren.
Öka möjligheten till kompetensutveckling och kompetensomställning för att möta teknikskiften och arbetsmarknadens förändrade behov.	✓ Avslutad Götene kommun köper vuxenutbildning, yrkeskurser m m från Campus i Lidköping. Vid behov tas hjälp via omställningsfonden samt karriärväxling. Skaraborg kommunalförbund samverkan utbildning har ett regionalt uppdrag att se över och matcha utbildningsutbud mot arbetsmarknadens behov.

Uppdrag	Status + Uppföljning/Analys
Följa upp de tidigare resurstilldelningar som gjorts för bland annat hemmasittare, utökning av elevhälsan, satsning på läsinlärning samt förstärkningen med en skolpsykolog för att kunna arbeta än mer förebyggande och hälsofrämjande.	✓ Avslutad En uppföljning och sammanställning av resurstilldelningar presenterades för nämnden för utbildning, kultur och fritid i november 2023. Följa upp de tidigare resurstilldelningar som gjorts för hemmasittare: Tillbaka till Skolan-teamet: TTS arbetar med eleven på olika arenor. TTS kartlägger i hemmet, arbetar för att vara en brygga mellan hem och skola, relationsskapande samt med hälsan. TTS arbetar också nära vårdnadshavarna. De har daglig kontakt med vårdnadshavarna, de bidrar med kunskap och strategier samt pratar om familjens mående i situationen. TTS samverkar med flera andra professioner som till exempel skola, socialtjänst Barn och ungdomspsykiatri, BUP med flera. Som samordnande funktion är TTS viktig och allt arbete bygger på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet. TTS arbetar också med att öka kunskapen kring elever med problematisk skolfrånvaro på kommunens skolor. En gång per år föreläser de på alla skolor i kommunen. Utökning av elevhälsan: utökning genomförd inom befintlig budgetram. Satsning på läsinlärning: Tidig språk- läs- och skrivutveckling – vidareutveckling av insatserna. Insatser har genomförts, men har inte varit tillräckliga. Resurser har flyttats till lägre åldrar, men kan göras i högre utsträckning. Förstärkningen av en skolpsykolog för att kunna arbeta mer förebyggande och hälsofrämjande: Skolpsykologerna i Götene kommun är tilldelad specifika skolor vilket underlättar för relationsbygget med pedagoger och elever. Det gör det också möjligt för skolpsykologen att följa elevernas utveckling över tid. Skolpsykologerna i Götene kommun har

Uppdrag	Status + Uppföljning/Analys
	som rutin att vid minst 4 gånger per läsår närvara under respektive förskoleklass skoldagar för att bygga relation och möjliggöra tidig upptäckt. De deltar även på elevhälsoteamsmöten varje vecka på sina skolor för att kunna bidra med det psykologiska perspektivet i ett tidigt skede samt för att kunna följa upp arbetet med eleverna. De har också möjlighet att lägga tid på såväl individuella insatser som mer generella och proaktiva insatser utifrån respektive skolas behov eftersom vi har ett rimligt elevantal. Det kan handla om allt från till exempel utredning, arbete i skolklasser, konsultation, föreläsningar och handledning. Då skolpsykologerna möter eleverna regelbundet och på ett för eleverna naturligt sätt kan skolpsykologerna bidra med "hands on" handledning utifrån egna erfarenheter med specifik elev eller grupp. Skolpsykologen finns nära till hands för att kunna bistå med stöd till vårdnadshavare i kontakt med vården samt har möjlighet att bidra med rådgivande och orienterande samtal. Detta bidrar till att elever vid behov av kontakt med vården i får detta större utsträckning än om vårdnadshavare ej uppmärksammas om vårdbehov. Skolpsykologen finns nära till hands för samverkan med aktörer såväl i som utanför skolan. På grund av skolpsykologens höga närvaro finns skolpsykologen även tillgänglig för arbete med elevhälsoteamets inre arbete.
Stärka kulturutbudet, gärna samverkan med andra aktörer.	▶ Pågående Ständig utveckling av kulturutbudet sker i samverkan med kultursamordnare . Samverkan har skett med bland annat Götene Bostäder AB kring utformning av utemiljön vid nya hyreshuset kvarteret Melonen.
Uppdrag att utredning kring Västerbyområdet färdigställs och undersöka hur hela området kan utvecklas. I utredningen ska berörda intressenter, såsom föreningar, ungdomar	▶ Pågående Utredningen kring Västerbyområdet pågår i samverkan mellan sektor barn och

Uppdrag	Status + Uppföljning/Analys
och närboende samt politiker och tjänstepersoner ingå. Som grund föreslås att slutrapporten från den tillfälliga beredningen, "Utveckla Västerby som fritidsområde" från 2008-03-13 används.	utbildning, sektor samhällsbyggnad och sektor kultur och fritid. Utredningen kommer att pågå under kommande år.
Uppdrag att utreda insatser för att främja psykisk hälsa och förebygga psykisk ohälsa och suicid bland barn och unga. Dokumentet "Det goda livet i Västra Götaland - Handlingsplan för psykisk hälsa" ska ligga till grund för arbetet.	✓ Avslutad En redogörelse har gjorts på gemensam nämnd UKF/SN 230322. Nämnderna har ett gemensamt budgetuppdrag: Utreda insatser för att främja psykisk hälsa och förebygga psykisk ohälsa och suicid bland barn och unga. Dokumentet "Det goda livet i Västra Götaland – Handlingsplan för psykisk hälsa" ska ligga till grund för arbetet. Under mötet presenterade sektorcheferna Hanna Olofsson och Eva Thimfors dialogunderlaget av det gemensamma arbete som sker i kommunen i underlaget: "Presentation av verksamhetens förslag på gemensamt budgetuppdrag 2023-03-22" Arbetsutskottens uppfattning är att materialet, och att de aktiviteter som planerades, var bra. Arbetsutskottens bedömning var att det gemensamma uppdraget uppfyllts genom det underlag som tagits fram och de aktiviteter som planerats. Ordförande för respektive nämnd ser gemensamt över hur budgetuppdraget ska återrapporteras till fullmäktige.

8.7 Socialnämnd

Ordförande: Anna Dalström

8.7.1 Nämndens uppdrag

Socialnämnden ska inom sitt verksamhetsområde följa vad som anges i lag eller annan författning. De ska följa det fullmäktige – i reglemente, i samband med budget eller i annat särskilt beslut – har bestämt att nämnden ska fullgöra, samt verka för att fastställda mål uppnås och i övrigt följa givna uppdrag och angivna riktlinjer.

Socialnämnden fullgör kommunens uppgifter inom socialtjänstlagen och vad i övriga lagar sägs om socialnämnd.

8.7.2 Nämndens inriktningar

Äldreomsorg omfattar gemensam verksamhet, biståndsprovade verksamheter och insatser, öppna och förebyggande verksamheter och kommunens ansvar för hälso- och sjukvård. Insatserna ges huvudsakligen enligt socialtjänstlagen (SoL) och hälso- och sjukvårdslagen (HSL).

Funktionshinderområdet omfattar biståndsprovade verksamheter och insatser, öppna och förebyggande verksamheter. Insatser inom funktionshinderområdet tillhandahålls huvudsakligen enligt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS), lagen om assistansersättning (Socialförsäkringsbalken kap.51), socialtjänstlagen (SOL) samt hälso- och sjukvårdslagen (HSL). För bostadsanpassning gäller särskild lagstiftning.

Individ- och Familjeenheten (IFE) omfattar olika former av behandlingsinsatser för barn, familjer och vuxna rörande bland annat missbruk, försörjningsstöd eller förebyggande arbete.

Arbetsmarknadsåtgärder omfattar insatser i form av individuell handlingsplan och stöd utifrån egna behoven och förutsättningar med inriktningen att gå mot arbete eller studier.

Inom **integrationsverksamheten** ingår insatser och stöd under etableringsperioden till ensamkommande barn och ungdomar.

I **Nämndövergripande** verksamheter ingår övergripande verksamheter såsom IT, medicinskt ansvarig sjuksköterska (MAS), socialt ansvarig samordnare (SAS), biståndshandläggning, anhörigsamordnare samt vikarie- och bilpool.

8.7.3 Nämndens mål

Uppföljning av nämndmålen

Brukarna känner trygghet med socialnämndens insatser

Måluppfyllelse

■ Till större del uppfyllt

Uppföljning/Analys

Sektor omsorg har arbetat aktivt med att nå upp till målet att ” Brukarna ska känna trygghet med socialnämndens insatser”. Utifrån de aktiviteter och uppföljningar som gjorts bedömer sektor omsorg att målet är till stor del uppfyllt.

Inom äldreomsorgen pågår ett ständigt och systematiskt arbete att implementera det framtagna värdegrundsarbetet. Trots värdegrundsarbetet har verksamheten inte lyckats höja resultaten på de flesta mätbara punkter i brukarundersökningen som presenterades under hösten 2023. Resultaten är i paritet med föregående år eller lite bättre men når inte de högt uppsatta målen som nämnden har. Däremot har verksamheten fått 100% nöjdhet i hur hemtjänsten upplevs i bemötande. Försämringen när det gäller trygghet förklaras av olika faktorer, en är att boendena har infört stora förändringar i personalgrupperna under 2023. Det gäller bemanning och arbetets utförande på olika avdelningar som kan ha påverkat upplevelsen av trygghet. Personal och enhetschefer uppger i uppföljning att de upplever att verksamheterna känns stabilare under hösten och att ett mer systematiskt och strategiskt arbete kan utföras än tidigare under året. Verksamheterna upplever därför att förutsättningarna är bättre för att få högre resultat i 2024 års brukarundersökningar. Ytterligare ett område som har försämrats är personalkontinuitet inom hemtjänsten. Dels beror det på att tidigare statistik inte har varit lika tillförlitlig som den som nu samlas in via planeringsverktyget, men det beror också på den ökade vårdtyngden hos brukare som

medför dubbelbemanning och många besök. Fast omsorgskontakt kommer införas under 2024 som förhoppningsvis kommer innebära att brukare i högre grad kommer få besök av samma person.

Inom IFE har handlingsplanen "Tidiga insatser för barn och unga" tagits fram i samarbete med nämnden för utbildning, kultur och fritid. I planen finns en modell för att ge alla hjälpsökande en tydlig kontaktväg i "En väg in". Målet är att ingen ska behöva hamna mellan olika hjälpinstanser. Arbetet är påbörjat men inte fullt implementerat och anhörigsamordnaren är kontaktpersonen vid En väg in och stödjer den hjälpsökande vid behov.

Målet är kopplat till det strategiska målet

En kommun som är attraktiv att bo, besöka och verka i

Målet bidrar till att följande globala mål kan nås

 3.4. Minska antalet dödsfall till följd av icke smittsamma sjukdomar och främja mental hälsa

Indikatorer (N)	Utfall
Andelen brukare i särskilt boende som känner sig trygga ska vara minst 98 % och helst öka fram till 2023. (Socialnämnd)	88 %
Antal olika personal som besöker en brukare med hemtjänst under en 14-dagarsperiod ska vara maximalt 14 personal i genomsnitt fram till 2023. (Socialnämnd)	16 stycken
Andelen brukare i särskilt boende som tycker att de får ett bra bemötande av personalen ska öka från 96 % till 100 % fram till 2023. (Socialnämnd)	95 %
Andelen brukare i hemtjänst som tycker att de får ett bra bemötande av personalen ska öka från 94 % till 98 % fram till 2023. (Socialnämnd)	100 %
Andelen funktionsnedsatta som anger att de aldrig känner sig rädda hemma i sitt boende med särskild service ska öka från 64 % till 75 % fram till 2023. (Socialnämnd)	33 %
Den som efterfrågar anhörigstöd ska få kontakt med anhörigsamordnare inom en vecka (Socialnämnd)	Ja
Andelen brukare i hemtjänst som känner sig trygga ska vara minst 90 % och helst öka fram till 2023. (Socialnämnd)	96 %

Socialnämnden motverkar utanförskap och arbetslöshet genom att arbeta utifrån ett socioekonomiskt förhållningssätt

Måluppfyllelse

 Uppfyllt

Uppföljning/Analys

Verksamheterna inom sektor omsorg har mycket aktivt arbetat med att motverka utanförskap och arbetslöshet. Målet bedöms som uppfyllt då arbetslösheten är låg och sektor omsorg arbetar aktivt med att få klienter till egen försörjning. Resultat från mätningar som redovisas i Kolada (kommun- och landstingsdatabas) har tyvärr inte kommit in inom ramen för årsredovisningen, resultaten skulle kunna påverka måluppfyllelsen.

Medarbetarna som arbetar med ekonomiskt bistånd och Arbetsmarknadsenheten har

kontinuerliga avstämningar mellan sig för att hitta nya former för att arbeta med en alltmer komplex grupp av klienter. Arbetslösheten har sjunkit till rekordlåga nivåer vilket gör att målgruppen har förändrats. AME och IFE har tagit fram ett eget arbetssätt för samverkan och arbete med klienter som kallas "Göten modellen" och som revideras kontinuerligt.

Ett beslut är taget om att inte arbeta vidare med att ta fram ett arbetsmarknadspolitiskt program. Detta för att behovet har förändrats och ett politiskt program inte längre är aktuellt då verksamheten har utvecklats/ organiserats och strukturerats upp.

Sektor omsorg har utvecklat samverkan mellan Individ- och familjeenheten och LSS/socialpsykiatri för att möta invånare med behov av hjälp kring hemlöshet, psykisk ohälsa och missbruk. Det arbetas kontinuerligt med frågorna genom en styrgrupp och en arbetsgrupp, en metod och arbetssätt som visats sig fungera bra och gett god effekt.

Ett projekt enligt modellen "Bostad först" har startats inom socialpsykiatri för att minska hemlöshet. Målet är att ge människor utan boende en chans till egen bostad.

Målet är kopplat till det strategiska målet

Ett starkt lokalt arbets- och näringsliv

Målet bidrar till att följande globala mål kan nås

- 1.4. Lika rätt till egendom, grundläggande tjänster, teknologi och ekonomiska resurser
- 2.2. Utrota alla former av felnäring
- 3.4. Minska antalet dödsfall till följd av icke smittsamma sjukdomar och främja mental hälsa
- 3.5. Förebygg och behandla drogmissbruk
- 5.2. Utrota våld mot och utnyttjande av kvinnor och flickor
- 8.5. Full sysselsättning och anständiga arbetsvillkor med lika lön för alla
- 8.6. Främja ungas anställning, utbildning och praktik
- 8.8. Skydda arbetstagares rättigheter och främja trygghet och säker arbetsmiljö för alla
- 10.2. Främja social, ekonomisk och politisk inkludering

Indikatorer (N)	Utfall
Fler samverkansmöten med näringslivet för att få ut fler i arbete och sysselsättning, representanter från AME ska delta i 100% av alla frukost- och lunchmöten med näringslivet (Socialnämnd)	● 100 %
För Trädgårdstjänst, tvätteriet och AME ska anställningstiden vara i snitt högst 2 år per anställd. (Socialnämnd)	● Ja
Alla personer som remitteras till AME ska erbjudas att medverka i någon form av arbets- eller studieorienterad insats för utveckling och välbefinnande (Socialnämnd)	● Ja
Andel långtidsarbetslösa (minst 6 mån) 16-24 år ska vara maximalt 4 % fram till 2023. (Socialnämnd)	● 2,1 %
Alla personer med funktionsnedsättning ska utefter sin individuella förmåga ges möjlighet att delta i praktik, arbete och utbildning. (Socialnämnd)	● Ja
Andel unga vuxna med ekonomiskt bistånd ska inte överskrida 8 % under 2023. (Socialnämnd)	● 4,5 %
Andel personer som någon gång under året erhållit ekonomiskt bistånd ska vara maximalt 2,7 % och helst minska fram till 2023. (Socialnämnd)	

Indikatorer (N)	Utfall
Andel barnfamiljer med långvarigt ekonomiskt bistånd ska vara maximalt 2,0 % och helst minska fram till 2023. (Socialnämnd)	 1,1 %
Antal hemlösa per 10 000 invånare ska minska från 18,1 till 11,0 fram till 2024. (Socialnämnd)	

Brukarna upplever att de har inflytande och känner sig delaktiga i de insatser som beviljats

Måluppfyllelse

 Till större del uppfyllt

Uppföljning/Analys

Verksamheterna inom Sektor omsorg har aktivt arbetat med delaktighet. Bedömningen utifrån dialogdagar, de genomförda aktiviteterna samt brukarundersökningarna i verksamheterna är att målet är till större del uppfyllt.

Inom äldreomsorg har det de senaste åren varit ett fokus på värdegrund, systematiskt arbetsmiljöarbete och genomförandeplaner. Arbetet har gett gott resultat, det märkts vid årets dialogdagar och uppföljning under hösten då alla enheterna uppger att de är klara eller nästan i fas med genomförandeplaner. Framåt gäller det nu att hålla i det goda arbetet så att effekterna blir långvariga. En satsning på arbete med kontaktmannaskap har genomförts för att skapa en bättre kontakt och dialog med brukare och anhöriga. Nu arbetar enheterna vidare med fler arbetssätt, till exempel inflyttningssamtal, vårdprevention, teamsmöten samt brukar- och anhörigråd.

Inom funktionshinderområdet har en brukarundersökning genomförts av Socialstyrelsen. Resultatet presenterades i november 2023. Det behöver noteras att det är svårt att dra slutsatser utifrån resultatet då antal brukaren inom verksamheten är få och där varje enskilt svar får stort verkan på resultatet. Det gör att resultatet är svårt att generalisera och användas övergripande. Det utesluter dock inte att verksamheterna behöver arbeta vidare med svar som är utmärkande.

IFE:s brukarundersökningen är utförd inom de olika grupperna på IFE sammantaget så efterfrågas den enskildes synpunkter på hur dennes situation kan förändras, där 96,75% anser att detta är uppnått. De olika grupperna på IFE är barn och familj, missbruk och våld i nära relation, barn och ungdomsvård-vårdnadshavare samt barn och ungdomsvård-barn/ungdom. Enskilt är siffrorna 95%- 100%. De fick bra resultat på tillgänglighet. Vilket är mycket bra!

Målet är kopplat till det strategiska målet

En kommun som är attraktiv att bo, besöka och verka i

Målet bidrar till att följande globala mål kan nås

 3.4. Minska antalet dödsfall till följd av icke smittsamma sjukdomar och främja mental hälsa

Indikatorer (N)	Utfall
Andelen brukare inom äldreomsorgen och funktionshinderområdet som varit delaktiga i sin genomförandeplan, där delaktigheten även har dokumenterats ska öka till 95 % fram till 2023. (Socialnämnd)	

Indikatorer (N)	Utfall
Andelen brukare i särskilt boende som tycker att personalen tar hänsyn till deras egna åsikter och önskemål ska öka från 88 % till minst 93 % fram till 2023. (Socialnämnd)	■
Andelen brukare i hemtjänsten som tycker att personalen tar hänsyn till deras egna åsikter och önskemål ska öka från 81 % till minst 90 % fram till 2023. (Socialnämnd)	◆
Andelen funktionsnedsatta som anger att de får bestämma om saker som är viktiga för dem hemma ska öka från 73 % till minst 80 % fram till 2023. (Socialnämnd)	◆
Andelen brukare inom individ- och familjeomsorgen som anger att socialsekreteraren efterfrågar den enskildes synpunkter på hur dennes situation skulle kunna förändras ska öka från 91 % till minst 93 % fram till 2023. (Socialnämnd)	●

Socialnämnden verkar för en begränsad klimatpåverkan

Måluppfyllelse

● Uppfyllt

Uppföljning/Analys

Redan under delåret 2023 har sektor omsorg uppnått nämndens mål för en begränsad klimatpåverkan. Verksamheterna inom Sektor omsorg har aktivt arbetat med att begränsa klimatpåverkan.

Genom mätningar och genomförda aktiviteter av uppsatta mål är bedömningen att målet är uppfyllt då de två aktiviteterna "Mäta matsvinn på särskilda boenden" har avslutats och sker nu inom ramen för ordinarie verksamhet samt "Utreda hur maten ska tillagas på särskilda boenden" har genomförts och beslut har fattas som idag efterlevs i verksamheterna. På några enheter har ett stort matsvinn upptäckts och där har en dialog med kostenheten åtgärder har gjorts utifrån dialogen exempelvis så kokar man en del av måltiden för att minska ytterligare på matsvinnet. Ytterligare åtgärder som har gjorts i verksamheterna är att:

- Verksamheterna köper in produkter via ett e-handelssystem där upphandlade produkter som klarar miljökraven rankas högst.
- Minska utsläpp i samband med bilåkandet genom möjlighet att leasas och används el-bilar. Inom verksamheterna där det är möjligt har man satsat på elcyklar. Totalt finns det 17 stycken elcyklar inom verksamheterna, vilket har minskat bilåkandet. Digitala verktyg och hjälpmedel bidrar också till att minska bilåkandet, till exempel rotobed, VR-glasögon, digital introduktion och medicinrobotar.
- Medicinskålar torkas ut istället för att diskas, för att inte medicinrester ska hamna i avloppsvattnet.
- Sopsortering i sektor omsorgs verksamheter har utvecklats och finns i samtliga verksamheter.
- Inom daglig verksamhet finns ett arbetsuppdrag att slå isär tomma hagelhylsor, sortera avfallet och åka till återvinningen med det.
- Inom IFE har det skett en ökning av digitala möten för att spara bilåkandet.

Målet är kopplat till det strategiska målet

En klimat-och miljösmart kommun

Målet bidrar till att följande globala mål kan nås

- 6.3. Förbättra vattenkvalitet och avloppsrening samt öka återanvändning
- 7.2. Öka andelen förnybar energi i världen
- 11.7. Skapa säkra och inkluderande grönområden för alla
- 12.3. Halvera matsvinnet i världen
- 12.5. Minska mängden avfall markant
- 13.3. Öka kunskap och kapacitet för att hantera klimatförändringar
- 15.5. Skydda den biologiska mångfalden och naturliga livsmiljöer
- 15.8. Förhindra invasiva främmande arter i land- och vattenekosystem

Indikatorer (N)	Utfall
Sektor omsorgs verksamheter ska vara resurssmarta genom att förebygga och minimera avfall. (Socialnämnd)	● Ja
Sektor omsorgs verksamheter ska använda giftfria, miljövänliga rengöringsprodukter. (Socialnämnd)	● Ja
Sektor omsorg ska minska transporter och resor samt resa miljövänligt. (Socialnämnd)	● Ja
Sektor omsorgs verksamheter ska i första hand köpa in svensk mat. (Socialnämnd)	● Ja
Sektor omsorg ska verka för ett rikt växt- och djurliv i våra utemiljöer genom till exempel fågelholkar, insektshotell och pollineringsfrämjande växter. (Socialnämnd)	● Ja

Alla brukare inom socialnämnden ska erbjudas en meningsfull vardag.

Måluppfyllelse

 Till större del uppfyllt

Uppföljning/Analys

Nämndsmålet ”Att alla brukare inom Socialnämnden ska erbjudas en meningsfull vardag” är till stora delar uppfyllt. Verksamheterna inom Sektor omsorg har aktivt arbetat med målet att alla brukare ska erbjudas en meningsfull vardag genom sektorns indikatorer tillgängliga mötesplatser för alla åldrar, nöjdhet med aktiviteter inom särskilt boende men även med riktade gemensamma aktiviteter gällande budget i balans och att ta fram minst ett utvecklingsområde inom enheten.

Indikatorer

Mötesplatser

Sektor omsorg har under året arbetat med olika mötesplatser och lokaler för alla åldrar och olika behov. Exempel på mötesplatser är Familjecentralen, Druvan, Fritidsgården och Gläntan. Träffpunkterna för äldre är flyttade till sektor kultur och fritid i kommunen. Här sker även samverkan mellan olika sektorer i kommunen för att nå målgrupper som behöver extra stöd exempelvis vid komplicerad skolfrånvaro, demensgenombrott, anhörighetsperspektiv och att förebygga ensamhet hos äldre.

Nöjdhet gällande aktiviteter inom äldreomsorgen

Att arbeta proaktivt med de äldre är en förutsättning för att lyckas med den demografiska

utmaningen. Götene kommun kan bli bättre på att arbeta för att de äldre ska vara friska längre så att de inte behöver nyttja äldreomsorgen för tidigt. Detta gynnar både samhället och individen. Ett steg i detta är att sektor omsorg har startat ett samarbete över sektorsgränserna för att skapa hälsosamma fritidsaktiviteter för äldre inom Götene kommun.

Brukarundersökningen inom äldreomsorgen presenterades under hösten 2023. Ett område som försämrats var nöjdheten med verksamheternas aktiviteter. Det innebär att sektor omsorg inte klarar målet att minst 70% av våra brukare ska vara nöjda med vårt aktivitetsutbud. Brukarnas nöjdhet över aktiviteterna har sjunkit från 2022 års nivå som visade 61% till 47% år 2023. I uppföljning runt aktiviteter med enhetschefer och vissa personalgrupper så har olika orsaker nämnts, som att aktiviteterna inte är rätt formulerade och riktade till de som bor på boendet, det är svårigheter att motivera boenden att vara med, för lite personal och att andra rutinbundna moment prioriteras i verksamheterna. Verksamheterna har under 2023 fått tillsätta tjänster som dagansvarig där ett av uppdragen är att planera aktiviteter. Sektorn hoppas kunna vända siffrorna till 2024 med hjälp av den informationsinhämtning och ambitionsnivå som har kommit fram i verksamheten samt de tjänster som har tillsatts.

Riktade aktivitet

Ta fram minst ett utvecklingsområde för verksamheten

För att uppnå en meningsfull vardag för sektor omsorgs brukare har enheterna inom sektorn fokuserat på olika aktiviteter och alla verksamheter har uppnått sina aktivitetsmål.

Funktionsområdet har fokuserat på uppdaterade genomförandeplaner och att följa dessa i vardagen. Beroende på utvecklingsgraden (personalomsättning och nya brukare) i verksamheten så fokuseras det på en tydliga schemastruktur med aktiviteter. Detta ingår regelbundet i systemet med verksamhetsmöte, genomförandeplan och aktivitetsbeskrivningar samt utförande med brukare. Det är ett ständigt pågående arbete med lågaffektivt bemötande och tydliggörande pedagogik inom funktionsområdet som stöds av verksamhetspedagoger och handledning såväl internt som externt. Utöver fokuset på brukaren har medarbetarna fått hjälpstrukturer för att kunna utföra arbetet på ett ändamålsenligt sätt. Ett sätt som har använts är att förlängda verksamhetsmöten under begränsade tidsperioder för att kunna arbeta med gemensamt förhållningssätt gällande kommunikation, bemötande och lågaffektivt. Alla nya medarbetare får en introduktion i metod och förhållningssätt genom att vara i en verksamhet som har väl implementerade arbetsmetoder. Inom **Individ och familjeomsorgen** har AME haft som mål att skriva in brukarna i verksamhetssystemet och att de har fått en arbetscoach vilket är uppnått under året. IFE har haft som mål att implementera SES (samarbete efter skilsmässa) och att klienterna ska ha använt systemet. Målet är uppnått genom att systemet är implementerat, personal har fått utbildning, samverkanspersoner är informerade och klienter är informerade samt systemet har provats av 20 stycken klienter i verksamheten oavsett enhet. Även projektet GVS12 (samarbete mellan 12 kommuner i Skaraborg för upphandling och införande av Life Care) är implementerat på enheten barn och familj. **Socialpsykiatrien** har fokuserat på att personalen aktivt arbetar med att klienten ska känna till sin genomförandeplan väl och öka känslan av delaktighet i utformandet av genomförandeplanen. Verksamheten har en samordnare som är anställd för projektet "Bostad först" och har som uppdrag att se över möjligheterna till en träffpunkt för målgruppen, kontakt har tagits med andra kommuner för att se över hur de arbetar . **Äldreomsorgens verksamheter** har förutom fokus på aktiviteter även riktat in sig på att förbättra trygghet, värdegrund, information till brukarna och genomförandeplaner. Individuella handlingsplaner upprättas vid behov för att ge brukarna ett gott och värdigt bemötande. Omvårdnadspersonalen har också fått arbeta med frågor som handlar om att

medvetandegöra sina egna förmågor, reflektera över sitt eget beteende och att ens eget bemötande kan vara avgörande hur en situation blir för brukaren/kollega.

Målet är kopplat till det strategiska målet

Ökad nytta för alla kommuninvånare inom befintlig ekonomi

Målet bidrar till att följande globala mål kan nås

3.4. Minska antalet dödsfall till följd av icke smittsamma sjukdomar och främja mental hälsa

8.5. Full sysselsättning och anständiga arbetsvillkor med lika lön för alla

Indikatorer (N)	Utfall
Det ska finnas tillgängliga mötesplatser för alla åldrar inom socialnämndens verksamheter (Socialnämnd)	 Ja
Andelen brukare inom särskilt boende som är nöjda med de aktiviteter som erbjuds på boendet ska öka från 60 % (2022) till minst 70 % fram till 2023. (Socialnämnd)	 47 %

Sektor omsorg är en attraktiv arbetsplats och verkar för ett hållbart arbetsliv

Måluppfyllelse

 Till större del uppfyllt

Uppföljning/Analys

Verksamheterna inom Sektor omsorg har aktivt arbetat med att förbättra arbetsmiljön och dess förutsättningar för medarbetare. En ny medarbetarenkät görs 2024 och först då vet vi svaret på en del av indikatorerna. Utifrån dialogdagarna, utvärderingar av sommaren, satsningar på helgtjänster och dagansvariga bedöms målet till större del uppfyllt.

Inom Sektor omsorg finns många verksamheter som är i gång 24 timmar om dygnet, 7 dagar i veckan. Inom de verksamheterna har det skett stora förändringar i och med att heltid ska bli det normala. Scheman och sättet man lägger schema på har förändrats. Förändringar skapar ofta oro, så även i detta fall. Nästa förändring kom under hösten 2023 då nya regler kring dygns- och veckovila trädde i kraft för alla kommuner och regioner. Att följa de nya reglerna för dygns- och veckovila kommer på lång sikt att innebära mer sammanhängande återhämtning och vila. Det kommer troligtvis att få sjuktalen att sjunka. Målet runt sjukfrånvaro är svårt att nå under 2023. Vi har fortsatt infektionssjukdomar som belastar sektorn men även kommunen i sin helhet. Det syns tydligt att korttidsfrånvaron, 1-14 dagar ökar. Sjukfrånvaron inom sektoromsorg ligger på 9,2% 2023. Vilket är en liten förbättring mot helåret 2022 då sjukfrånvaron 10,1%

Samtidigt med förändringarna har verksamheten kunnat börja med att arbeta bort de delade turerna och lyckats införa ett schema där många av medarbetarna arbetar var tredje helg i stället för varannan. Det tack vare så kallade helgtjänster där vissa medarbetare arbetar ständig helg. Detta kommer förhoppningsvis ge goda resultat i medarbetarenkäten 2024. Redan under dialogdagarna 2023 upplevdes samtalen kring arbetsplatsernas scheman betydligt positivare än året innan.

Antalet som arbetar heltid inom Sektorn har ökat från 66 % 2021 till 78 % 2022 och har ökat till 83% 2023. Att fler får arbeta heltid och att Sektor omsorg anställer på heltid ökar attraktiviteten och bidrar till ett hållbart arbetsliv på olika plan.

Personalomsättningen har sjunkit från 2022 års resultat 18,5% till 14% vid årsskiftet inom sektor omsorg. 1% av personalomsättningen är pensionsavgångar.

Cheferna inom sektor omsorg har stora personalgrupper vilket påverkar ledarskapet och möjligheten att vara en attraktiv arbetsgivare. Dagansvariga undersköterskor har införts i organisationen som ska hjälpa till att stötta cheferna. Rekrytering av två områdeschefer inom sektor omsorg pågår i syfte att i högre utsträckning kunna stötta enhetschefer och fokusera på utveckling och strategiskt arbete. rekryteringen förväntas vara färdig under våren 2024. Även detta kommer troligtvis att få positiva effekter.

Målet är kopplat till det strategiska målet

En kommun som är attraktiv att bo, besöka och verka i

Målet bidrar till att följande globala mål kan nås

- 5.5. Säkerställ fullt deltagande för kvinnor i ledarskap och beslutsfattande
- 8.5. Full sysselsättning och anständiga arbetsvillkor med lika lön för alla
- 10.2. Främja social, ekonomisk och politisk inkludering

Indikatorer (N)	Utfall
Medarbetare som sprider ett gott rykte om sin arbetsplats ska öka från -34 till minst 10 i index fram till 2024. (Socialnämnd)	
Personalomsättningen ska minska från 13 % till högst 11 % fram till 2023. (Socialnämnd)	 14 %
Medarbetare som upplever ett gott ledarskap ska öka från 2,75 till minst 3,0 fram till 2024. (Socialnämnd)	
Nöjd medarbetarindex för chefer ska öka från 61 till minst 70 fram till 2024. (Socialnämnd)	
Nöjdmedarbetarindex ska öka från 61 till minst 70 fram till 2024. (Socialnämnd)	
Sjukfrånvaron ska minska inom alla verksamheter från 8,9 % till 6 % fram till 2023. (Socialnämnd)	 9,2

Användningen av välfärdsteknik och digitalisering ska öka för brukarens självständighet och medföra effektivare arbetsmetoder

Måluppfyllelse

 Uppfyllt

Uppföljning/Analys

Välfärdsteknik

Sektor omsorg har uppnått målet. Indikatorn för målet är att öka välfärdstekniklösningar med två stycken om året, vilket har gjorts. Sektor omsorg prövar kontinuerligt nya digitala lösningar såväl verksamhets- som klient/brukarcentrerat. Alla verksamheter har använt digitala verktyg för att öka självständigheten hos brukare/klienter. För en del brukare/klienter har det funnits svårigheter att ta till sig digitala verktyg. Verksamheter gör individuell anpassningar där vissa kan använda verktygen med andra får ha "vanliga" hjälpmedel. I vissa verksamheter har wifi och svårigheter med signalstyrka (larm) påverkat implementeringen av digitala lösningar och verksamheterna negativt. Svårigheter i användandet och några medarbetares inställning av att implementera nya digitala lösningar

har också påverkat resultatet i verksamheten. Under hösten 2023 har en projektanställning som digitaliseringsutvecklare tillsatts på 50%. Fokus är att arbeta riktat mot personal och verksamhet för att utbilda och motivera. Arbetet har även inletts med att utforma ett välfärdsteknikrum. Arbetet har under 2023 haft ett högre fokus på personaleffektiviserande välfärdsteknik istället för endast kvalitetshöjande. Exempel på välfärdsteknik och digitalisering som gjorts under 2023 är :

- Medicinrobotar (nystart)
- Nya larm på särskilda boenden
- Digital beställning via e tjänster inom myndighetsutövningen men även betalningstjänster i utförarverksamheterna har implementeras
- Uppdatering av utförarsystem
- Införandet av SES
- Skärmar och färgkoder som visar moment som ska prioriteras under dagen (inom funktionshinderområdet)
- Utbildningsrum med utbildningsmaterial som docka, kameror och datastöd för att göra utbildningsfilmer har köpts in och ska utvecklas under 2024 då de flesta inventarierna och hjälpmedel ska används för att öka möjligheten att lära sig moment på en docka istället. Rummet används också när nya avancerade moment ska introduceras för vår personal som de inte har genomfört tidigare.
- Onlinebeställning av mat
- Utbildningar för personal för att klara av att hantera våra digitala lösningar
- Digital introduktion
- VR- glasögon för personal- och anhörighetsutbildning

Målet är kopplat till det strategiska målet

Ökad nytta för alla kommuninvånare inom befintlig ekonomi

Målet bidrar till att följande globala mål kan nås

 3.4. Minska antalet dödsfall till följd av icke smittsamma sjukdomar och främja mental hälsa

 5.B. Stärk kvinnors roll med hjälp av teknik

Indikatorer (N)	Utfall
Antalet nya välfärdstekniklösningar och e-tjänster ska öka med minst två per år inom områdena äldreomsorg, funktionshinder och individ- och familjeenheten fram till 2023 (Socialnämnd)	 Ja

8.7.4 Ekonomisk redovisning

Driftredovisning

I tabellen nedan redovisas Socialnämndens utfall, budget samt avvikelse för hela året.

Mnkr	Utfall 2023	Årsbudget 2023	Avvikelse Utfall mot budget
Nämndövergripande	-19,2	-22,3	3,0
<i>Nämndövergripande</i>	-19,2	-22,3	3,0
Äldreomsorg	-186,3	-191,8	5,5
<i>därav övergripande ÄO + öppen verksamhet</i>	-11,0	-21,8	10,9
<i>därav ordinärt boende</i>	-53,2	-51,0	-2,2
<i>därav legitimerad personal</i>	-28,4	-26,3	-2,1
<i>därav nattlag</i>	-19,4	-18,8	-0,5
<i>därav särskilt boende</i>	-74,4	-73,8	-0,6
Funktionshinder	-81,8	-77,8	-4,1
<i>därav övergripande funktionshinder</i>	-5,5	-5,5	0,0
<i>därav LSS-boenden</i>	-41,2	-39,1	-2,1
<i>därav personlig assistans</i>	-8,3	-5,4	-2,9
<i>därav övriga insatser inom funktionshinder</i>	-26,8	-27,7	0,9
Individ- och familjeomsorg	-60,9	-58,8	-2,0
<i>därav IFO övergripande</i>	-4,1	-4,2	0,1
<i>därav IFO barn och familj</i>	-30,6	-26,1	-4,5
<i>därav IFO vuxen</i>	-17,5	-20,4	2,9
<i>därav IFO boendelösning</i>	-8,7	-8,2	-0,5
Arbetsmarknadsenheten	-6,6	-6,8	0,3
<i>därav arbetsmarknadsenheten</i>	-6,6	-6,8	0,3
Integration	2,2	0,0	2,2
<i>därav integration</i>	2,2	0,0	2,2
Politik	-1,0	-1,1	0,0
<i>därav socialnämnden</i>	-1,0	-1,1	0,0
Summa socialnämnd	-353,6	-358,6	5,0

I tabellen nedan presenteras budget och utfall för helåret fördelat på intäkter och kostnader.

Mnkr	Utfall intäkt 2023	Utfall kostnad 2023	Utfall 2023	Budget intäkt 2023	Budget kostnad 2023	Budget 2023
Nämndövergripande	10,8	-30,1	-19,7	1,5	-23,7	-22,3
Äldreomsorg	89,0	-275,4	-186,4	78,1	-269,3	-191,8
Funktionshinder	17,3	-99,2	-81,8	13,6	-91,4	-77,8
Individ- och familjeomsorg	3,7	-64,5	-60,9	1,0	-59,8	-58,8
Arbetsmarknadsenheten	9,2	-15,8	-6,6	8,5	-15,3	-6,8
Integration	9,4	-7,2	2,2	7,8	-7,9	0,0
Politik	0,0	-1,0	-1,0	0,0	-1,1	-1,1
Summa socialnämnd	139,5	-493,5	-353,7	110,5	-468,5	-358,6

Analys

Socialnämndens resultat för 2023 landade på 353,7 mnkr jämför med budgeten på 358,6 mnkr. Det innebär ett positivt resultat på 5,0 mnkr. Prognosen i oktober för socialnämnden var ett positivt resultat på 2,2 mnkr. Stora delar av avvikelsen från prognosen i oktober beror en mindre förbrukning av de prestationsbaserade statsbidragen än förväntat.

Nämndövergripande

Utfallet för 2023 för de **nämndövergripande** verksamheterna visar ett positivt resultat på 3,0 mnkr. Detta beror till stor del på de prestationsbaserade statsbidrag som bidrar till att intäkterna för nämndövergripande blev högre än budgeterat. Prognos i oktober var ett resultat på 1,2 mnkr med en förväntan att större del av de prestationsbaserade statsbidragen skulle förbrukas för helåret 2023.

Även **Vikariepoolen** bidrar till det positiva resultatet med 0,5 mnkr. Vikariepoolen har haft lägre personalkostnader då personalkostnader under hösten legat under den nya bemanningsenheten som delvis finansierades av statsbidrag.

MAS, Anhörigsamordning och stöd, utveckling visar ett utfall i balans med budgeten.

Däremot är utfallet för IT-kostnader högre än budgeterat, **SN IT** gör ett negativt resultat på 0,2 mnkr, vilket till stor del beror på fler inköp av datorer och dockningsstationer.

Även **Biståndsenheten** visar ett negativt resultat på 0,6 mnkr som beror på högre personalkostnader, inhyrd personal i början av året och högre kostnader för hyra.

Äldreomsorg

Övergripande verksamheter och **öppen verksamhet** visar efter positivt resultat på 10,8 mnkr. Detta beror till stor del på den öppnade våningen på Kastanjegården som fanns med i budgeten men har inget utfall under 2023. Även en omorganisering bland enhetschefer gör att kostnaderna har minskat för de övergripande verksamheterna.

Hemvården landar på ett negativt resultat på 2,2 mnkr. Detta beror på ökade personalkostnader vilket beror på införandet av nya regler kring 11-timmarsdygnsvila och heltidsresan. En annan orsak till de ökade personalkostnaderna är att medarbetarna har fått erbjudande att arbeta var tredje helg. Verksamheterna har dock till viss del blivit finansierade av statsbidrag för projektet (var tredje helg) men intäkterna räcker inte för att finansiera hela underskottet.

Resultatet för den **legitimerade personalen** visade ett underskott på 2,1 mnkr. Detta beror på överanställning och högre hyreskostnader.

Den nya enheten **Nattlaget** visade ett negativt resultat på 0,5 mnkr detta beror på något högre personalkostnader än budget.

Helårsresultatet för **särskilt boende** blev ett underskott på 0,6mnkr. Detta beror också, likt hemvården, på det nya reglerna med 11-timmarssdygnsvila, heltidsresan och att personalen erbjudits att arbeta var tredje helg. Inte heller här räcker statsbidragen för att täcka de ökade kostnaderna. Arbetet med att anpassa verksamheterna för att hålla budget utan statsbidrag är igång och kommer förhoppningsvis synas i utfallet för personalkostnader under våren 2024.

Totalen för **äldreomsorgens** resultat visar ett överskott på 5,5 mnkr. Det är 1,6 mnkr högre resultat än prognostiserats per oktober, detta beror på att verksamheterna på särskilt boende och ordinärt boende till viss del blivit ersatta för projekten var tredje helg och helgtjänster av statsbidrag som tidigare legat övergripande. För att enheterna ska kunna hålla budgeten 2024 har förändringar gjorts och håller på att göras kring personalstrukturen, bland annat att fler kommer att arbeta varannan helg och erbjuda färre helgtjänster 2024 än 2023.

Funktionshinder

Övergripande verksamheter för funktionshinderområdet visar ett resultat i balans med budgeten.

LSS-boende landar på ett underskott för helåret på 2,1 mnkr. Underskottet beror en felbudgetering på Postlinjen/Terrassen som bedriver ett gruppboende men som inte har en budget för detta. Det har även varit ett stora övertidskostnader på verksamheterna.

Personlig assistans resultat vid årets slut visar ett underskott på 2,8 mnkr, detta på grund av hög personalomsättning, mycket övertid och en nytt ärende som kräver mer resurser än budgeterat. Det har även var högre personalkostnader är prognostiserats i oktober.

Övriga insatser inom funktionshinderområdets resultat för helåret 2023 visar ett överskott på 0,9 mnkr vilket främst beror på en viss underbemanning.

Totalt för **Funktionshinder** blev resultatet för helåret ett underskott på 4,1 mnkr. För 2024 har Postiljonen/Terrassen räknat med ett gruppboende i budgeten. För personlig assistans har en ny ledning tillträtt som kommer arbeta med åtgärder för få en budget i balans för 2024.

Individ- och familjeenhet, Arbetsmarknadsenhet och Integration

Resultatet för 2023 för **Individ- och familjeenheten** är ett underskott med 1,5 mnkr, vilket innebär en förbrukning av budgeten med 103%. Underskottet beror främst på höga kostnader för placeringar inom HVB och familjehem.

För **övergripande IFE** är resultatet ett överskott med 0,1 mnkr som beror på lägre personalkostnader på grund av lägre tjänstgöringsgrad.

För **IFE barn och familj** är resultatet ett underskott med 4,5 mnkr, vilket avviker från prognosen med 0,2mnkr. Underskottet beror på höga kostnader för HVB där antalet placeringar ökade sedan prognosen i oktober. Kostnader för familjehem är också högre än budgeterade och beror på högre ersättning baserade på utvärderingar utifrån de enskilda uppdragen. I resultatet ingår intäkter avseende riktade statsbidrag för subventionering av familjehem. När det gäller personalkostnader inom IFE barn och familj är avvikelser ett mindre överskott med 0,2 mnkr som resultat av lägre personalomsättning inom dessa området.

Flera av familjehemsplaceringarna avser uppväxtplaceringar och innebär att kostnaderna kommer att fortsätta vara höga under många år framöver. När det gäller HVB placeringar har antalet placeringar ökat senaste åren och 2023 ligger något högre än 2022. Kostnader för dessa placeringar varierar väldigt mycket.

**Inför budget 2023 gjordes en omfördelning av budgeten mellan HVB barn och familjehem, som innebär att 2,0 mnkr budgeterades om från HVB barn till familjehem.*

Resultatet för **IFE vuxen** är ett överskott med 2,9 mnkr, vilket är en avvikelse mot prognosen

med 0,6 mnkr. Överskottet avser lägre kostnader för försörjningsstöd och har en avvikelse med 3,6 mnkr jämfört med budgeten. Detta är resultatet av samverkan mellan AME och IFO samt lägre arbetslöshet i kommunen. Lägre personalkostnader påverkar också resultatet inom IFE vuxen positivt.

Antal placeringar inom HVB vuxna är högre jämfört med tidigare år och visar ett underskott. Kostnaderna avseende anpassad vård är fortsatt höga och förklarar större avvikelsen mellan prognosen och utfall.

Lägre personalkostnader har de senaste åren bidragit till de positiva resultat som individ- och familjeenhet har visat. Detta på grund av hög personalomsättning som resultat av bristen på socionomer i Sverige. Enheten startade året överbemannad i jämförelse med budgeten, men under senare del av året blev enheten återigen underbemannad. Dock med ett mindre överskott i budget än tidigare år.

När det gäller **boendelösningar** är resultatet ett underskott med 0,5 mnkr och innebär en förbrukning av budgeten med 106%. Underskottet beror på högre personalkostnader samt högre hyreskostnader som inte kompenseras helt av årets uppräknings.

Arbetsmarknadsenhetens (AME) resultat på ett överskott med 0,3 mnkr och motsvarar en förbrukning av budgeten med 96%. Överskottet beror främst på högre intäkter för arbetsträningar samt intäkter för andra genomförda arbete såsom bekämpning av invasiva jättebalsaminer.

Enheten har däremot haft högre kostnader för bilpoolen där bland annat försäkringskostnader har varit högre. Under året har flera bilar bytts ut mot nya och el-bilar. Under året har tillkommit kostnader för anpassning av lokalen intill tvätteriet till ett garage där arbeten gällande för byte av däck på kommunens bilar och cykelverkstad kommer att ske.

Lägre intäkter för lönebidrag påverkar resultatet negativt och är anledningen till avvikelsen mellan utfall och prognos. Enheten har arbetat aktivt i samverkan med Arbetsförmedlingen för att kunna ha ett konstant antal personer i arbetsträning framåt.

Resultatet för **Integration** är ett överskott med 2,2 mnkr och avser avvikelsen mellan schablonintäkter och lägre boendekostnader på grund av bostadsbrist. Kostnader för försörjningsstöd har minskat även inom Integration.

Från och med 1 juli 2022 har kommunen ansvar för att ordna boende åt skyddsbehövande från Ukraina, dessa ersättningar betalas in månadsvis.

Investeringsredovisning

I tabellen nedan redovisas kommunstyrelsens årets investeringsbudget och utfall samt budget och utfall för projektet totalt.

Investeringsprojekt, miljoner kronor	Utfall 2023	Budget 2023	Avvikelse utfall mot budget
Inventarier	0,0	0,2	0,2
Hemvårdlokal och hjälpmedelsförråd	0,0	7,5	7,5
Summa investeringar	0,0	7,7	7,7

Kommentarer till investeringsredovisning

Inga investeringar har genomförts under 2023 inom socialnämnden.

Investeringsbudget för inventarier har inte förbrukats under året och föreslås resultatöverföras till 2024.

Investeringen gällande hemvårdlokal och hjälpmedelsförråd kommer inte att genomföras

under kommande åren och avslutas. Investeringsposten tas i samband med investeringsbudgetprocess när behovet uppstår.

8.7.5 Verksamhet

Viktiga händelser under året

Nämndövergripande

I början av året anställdes en projektledare vars uppdrag var tudelat. Det handlade om att kvalitetssäkra rekryteringsprocessen av semestervikarier och tydliggöra processerna vid sommarmånaderna. Den andra delen handlade om att skapa förutsättningar för att göra sektor omsorg till en attraktiv arbetsgivare. Första delen finns redovisad i korta ordalag i nästa stycke. Den andra delen fick dessvärre delvis stå tillbaka då förutsättningarna för projektledaren förändrades. Det finns idag ett embryo att arbeta vidare med för att göra sektorn mer attraktiv.

En omfattande utvärdering är gjord på sommaren. Syftet var att se vad som fungerat bra och vad som kan korrigeras och utvecklas till nästa sommar. Utvärderingen visade på samma resultat som vad uppfattningen var, det vill säga sommaren 2023 fungerade betydligt bättre än året före. Utvärderingen som metod och som ett gott exempel har sedan presenterats på en webbkonferens med Socialstyrelsen som arrangör. 145 kommuner deltog. Seminariet var mycket uppskattat och särskilt kring själva metoden men även när det gäller den digitala introduktionen och funktionen dagansvariga. Sektorn har generöst delat med sig av material till de kommuner som visade intresse och ville veta mer.

Övergången kring EU-direktivet den 1 oktober och som innebar en hel del schemaförändringar har gått bra. Strax före skarpt läge kom SKR med förtydligande instruktioner som förenklade något i schemaläggningen. Första schemaperioden efter EU-direktivet trädde i kraft lades 47 timmars sammanhängande veckovila. Det har sedan ändrats till 36 timmars sammanhängande veckovila och har därmed förenklats schemaläggningen något.

I december började ny socialchef då den tidigare gick i pension.

Äldreomsorg

De digitala inköpen av matvaror från Coop i Lidköping har varit igång inom samtliga områden i ett par månader. Något kortare tid har verkställigheten av kalla matlådor till brukare i ordinärt boende med insatsen, matleverans, varit igång. Lite barnsjukdomar har det varit i uppstarten och processerna fortsätter att förfinas och utvecklas till det bättre.

En utvärdering har gjorts på de så kallade helgtjänsterna. De har till stor del finansierats med statsbidrag. Sektorn kan konstatera att såväl berörd personal som chefer och fackliga är mycket nöjda med denna funktion. I utvärderingen framkommer det att flera av de som svarat var på väg att sluta arbeta inom äldreomsorg men denna möjlighet till tjänst gjorde att de stannade. Det har även inneburit att ett antal kunnat erbjudas var tredje helg. Vid en översyn av schemaläggning, nyttan med tjänsterna samt ur ett ekonomiskt perspektiv kommer antalet helgtjänster att ses över.

Under våren samlades all nattpersonal under en egen organisation med en gemensam enhetschef. Syftet är att kvalitetssäkra nattorganisationen och arbeta på ett gemensamt arbetssätt.

Dagansvariga undersköterskor har införts inom såväl särskilt boende som hemtjänst. Syftet är att avlasta enhetschefer, fungera som en väg in för brukare, anhöriga, övrig personal och vara ett stöd för ny personal.

Resultatet av brukarundersökningarna för äldreomsorgen har redovisats i nämnden. Hemvården uppvisar mycket bra resultat och har förbättrat sina resultat jämfört med de senaste åren. Bland annat har alla brukare (100 %) som svarat, angivit att de får ett gott bemötande av personalen inom hemvården, oavsett område. Frågan har gått ut till personalen vad de gjort för att få ett så bra resultat. Syftet är att ta med lärdom till andra verksamheter. Det är lite tuffare på särskilt boende. Där har inte verksamheten totalt återhämtat sig efter pandemin. Det finns dock skillnader på de särskilda boendena. Det som förenar boendena är det låga resultatet på erbjudna aktiviteter, åtgärder för att vidareutveckla detta har påbörjats. Se nedanstående stycke.

Två projektledare har varit anställda med hjälp av statliga bidrag. Den ena har undersökt den upplevda ensamheten på särskilda boenden i kommunen. Det har gjorts genom intervjuer med boenden, personal och enhetschefer. I detta sammanhang har frågor kring erbjudna aktiviteter på särskilt boende lyfts och hur det kan utvecklas vidare. Det andra projektet har handlat om hälsosamtal för de som bor i ordinärt boende (bor hemma) där även ensamhetsproblematiken lyfts. Rapporterna för de båda projekten är klara och kommer redovisas för socialnämnden i januari.

Under hösten har sex undersköterskor genomgått yrkessvenska för de som inte har svenska som modersmål. Denna utbildning har genomförts utöver den språkförstärkta undersköterskeutbildning som sker genom äldreomsorgslyftet.

Under hösten projektanställdes en digitaliseringsutvecklare under ett år. Syftet är att kompetensutveckla personal inom vård och omsorg avseende digitalisering samt visa upp de digitala möjligheter som finns inom verksamheterna.

Beläggningen på särskilt boende och på korttiden har ökat och vad gäller behovet av särskilda boendeplatser finns det fortsatt en kö på runt tio brukare med beslut. Ett av skälen till detta är att sjukhusen minskat sängplatser och då ökar behovet i kommunerna istället. Kopplingen mellan korttidsplatser och behovet av lägenheter på särskilt boende har blivit tydlig under året och det medför att rutinen för beviljande av korttid ska ses över.

Funktionshinder

Processen kring att ta fram fler platser för de brukare som fått beslut på bostad med särskild service fortsätter. En samverkan mellan service & teknik, samhällsbyggnad och sektor omsorg pågår för att starta projekteringen.

Enheten är fullbemannad avseende enhetschefer inom funktionshinderområdet. Läget var ansträngt innan alla var på plats och i väntan på ny chef togs en konsult in de sista månaderna på året.

En del som påverkar belastningen är omsättningen och nyrekrytering av personal inom personlig assistans. Nya ärenden och utökning av ärenden gör att det krävs fler personal.

Det blir allt mer tydligt att ärenden som bistånd utrett och fattat beslut om och som sedan ska verkställas inom funktionshinderområdet är allt mer komplexa. Verksamhetens personal saknar kompetens för att möta dessa utmaningar och därför måste satsningar på kompetensutveckling göras.

Under hösten startade planering för en mindre gemensam nattorganisation mellan verksamheter som har "vaken" natt. Organisationen verkställdes under senare delen av året. Syftet är att minska sårbarheten i verksamheterna och att öka effektiviteten.

Även några verksamheter inom funktionshinderområdet har anställt dagansvariga på prov för att se om de kan få samma effekt som inom äldreomsorgen.

Under stora delar av året har en plats har sålts på Mandolinen.

Projektet *Bostad först* har under året kommit igång på allvar. Ett par lägenheter finns idag

inom ramen för projektet. Bostad först innebär att kommuner går ifrån den traditionella synen på nolltolerans och vårdtrappa för att istället sänka trösklarna och tillgodose grundläggande behov av boende i kombination med frivilligbehandling. I god tid innan projekttidens slut ska ett beslut tas om projektet ska övergå till ordinarie verksamhet. Regeringen har meddelat att det kommer att finnas statsbidrag att söka årligen till och med 2026.

Individ- och familjeenhet, Arbetsmarknadsenhet och Integration

Individ- och familjeenheten

Bristen på socionomer fortsätter i hela landet. En kort period i början av året var individ- och familjeenheten fullbemannad, men utmaningar gällande personalomsättningen fortsätter. Inom individ- och familjeenheten går fem medarbetare på föräldraledighet och det är svårt att hitta ersättare. Det innebär att belastningen på de kvarvarande socialsekreterarna är mycket hög. En konsult anställdes de sista månaderna på året men har av olika anledningar avslutats.

Prognosen för ekonomiskt bistånd fortsätter åt rätt håll. Enligt myndigheten Verket betalar invånarna i Götene kommun 31 kr/person till de som erhåller ekonomiskt bistånd. Detta kan jämföras med Lidköping där motsvarande siffra ligger på 81 kr/invånare. Detta beror dels på den fortsatt låga arbetslöshetsnivån inom kommunen, men också på samarbetet mellan individ- och familjeenheten och arbetsmarknadsenheten.

Såväl resultatet som svarsfrekvensen på brukarundersökningar inom individ- och familjeenhetens samtliga områden var även detta år hög.

Arbetsmarknadsenheten

Ombyggnation på Brandstationen i Götene där tvätteriet är förlagt är färdig. AME använder de utökade lokalerna för att på ett korrekt och arbetsmiljömässigt sätt kunna hantera bilparken som de ansvarar för. Det handlar bland annat om biltvätt och däckhantering.

I oktober lades det sociala kooperativet Nils Tolsgården ned efter ett par år med sviktande deltagarunderlag. Liksom för AME har Nils Tolsgården påverkats av Arbetsförmedlingens reformering. Placeringar från såväl Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan som kommunen har minskat avsevärt. Det gjorde att kooperativet tog beslut om att lägga ned verksamheten och i oktober hade verksamheten försäljning av inventarier, maskiner och andra föremål.

Integration

Inom integration återstod sex anvisningar som inte kom under 2023 (två från Ukraina och fyra kvotflyktingar). Under 2024 ska Götene ta emot fyra kvotflyktingar och 11 personer från Ukrainare, enligt Länsstyrelsens tilldelade kommunal. Det innebär att Götene totalt kan komma att ta emot 21 personer under 2024.

Medarbetare

Tabellen visar årets medarbetarstatistik samt föregående års sjukfrånvaro.

Medarbetare	2023	2022	2021
Årsarbetare per 31 december	509	500	470
Tillsvidareanställda per 31 december (antal personer)	534	530	514
Antal anställda totalt 31 december	596	584	576
Varav heltid (%)	83 %	78 %	66 %
Varav deltid (%)	17 %	22 %	34 %
Total sjukfrånvaro (%) under året	9,2 %	10,1 %	9,2 %

Antal tillsvidareanställda, andelen heltidstjänster samt även sysselsättningsgraden har ökat

sedan 2021 som ett positivt resultat av helhetsprojektet. Ökningen av antal anställda beror bland annat på införandet av helgtjänster och nya regler kring dygnsvilan. Personalomsättningen har minskat och rekryteringsläge är något bättre än föregående år.

Sjukfrånvaron har minskat under 2023 och ligger i nivån med 2021. Minskningen av sjukfrånvaron avser båda lång och korttidssjukfrånvaro.

Användningen av friskvårdsbidraget har ökat från 0,2 mnkr till 0,5 mnkr från 2022 till 2023, vilket kan ha haft en viss påverkan i minskningen av sjukfrånvaron.

Nyckeltal

Nyckeltal	2023	2022	2021
Hälso och sjukvård			
Betalningsansvar till sjukvården för utskrivningsklara (antal dagar)	16	0	0
Hemtjänst, i ordinärt boende (oktober)			
Antal personer den 1 oktober	468	432	408
Antal omsorgstimmar (SOL)/oktober	9 061	8 540	9 044
Särskilt boende antal platser			
Demensboende	32	32	32
Äldreboende	105	105	104
Nettokostnad, tkr per plats			
Demensboende	675	585	554
Äldreboende	688	620	601
Korttiden, platser			
Korttid, antal platser	7	9	12
Beläggning, plats dygn/dag	7	5	5
Individuella LSS/SoL-insatser			
Personlig assistans			
Nettokostnad	8 303	5 932	6 237
Antal personer	13	12	15
Gruppboendestäder LSS, antal platser			
Gruppboendestad/Stödboende	22	23	19
Gruppboendestad, spec. inriktning	6	6	6
Nettokostnad per plats (tkr)			
Gruppboendestad/Stödboende	1 257	794	763
Gruppboendestad, spec. inriktning	1 310	1 300	1 285
Skogsvägens korttid/fritids			
Antal barn/ungdomar	16	15	14
Nettokostnad per barn	421	431,8	441
Individ- och familjeenhet			
Familjehem, barn och unga			
Nettokostnad (tkr)	8 018	7 968	5 263
Antal vård dygn	5 376	5 446	7 334

Nyckeltal	2023	2022	2021
*Kostnad/vårddygn (kr)	1 491	1 463	718
HVB, barn och unga			
Nettokostnad (tkr)	10 859	6 532	4 338
Antal vårddygn	1 926	1 752	1 678
Kostnad/vårddygn (kr)	5 638	3 728	2 585
Boendestöd unga vuxna			
Nettokostnad (kr)	3 414	3 494	3 052
Antal med insats	4	4	4
HVB, vuxna missbruk			
Nettokostnad (tkr)	3 751	3 198	2 591
Antal vårddygn	1 008	1 024	1 204
Kostnad vårddygn	3 722	3 123	2 152
Försörjningsstöd			
Nettokostnad (tkr)	5 440	7 590	9 790
Antal bidragshushåll	117	162	204
Genomsnittligt bidrag/bidragshushåll	46 495	46 851	47 990

Kommentarer till nyckeltal

Antalet dagar med betalningsansvar till sjukvården för utskrivningsklara patienter har ökat, det bero på att det varit fullbelagt på korttidsboendet och på våra särskilda boenden.

Ökningen av nettokostnaden per plats på demens- och äldreboenden beror på det högre personalkostnaderna som beskrivits tidigare i årsredovisningen.

Personlig assistans kostnad har också ökat senaste året, dels för att vi fått in fler brukare men även svårigheter med att anpassa personal för att hålla ner personalkostnaderna.

Nettokostnad per plats för gruppboende/stödboende har också ökat, detta för att Barnboendet som är personkrävande per plats jämför med de andra boendena har inte varit med i denna kategori tidigare.

Kostnaden per vårddygn på familjehem har ökat även för 2023 trots minskningen i antalet vårddygns. Ökningen beror dels på en prisökningen som påverkas av inflationen och dels på lägre ersättning från staten. Även kostnaden per vårddygn på HVB, barn och ungdom har ökat även under 2023. Prognosen visar att de höga kostnaden kommer att bestå.

När det gäller försörjningsstöd har antal bidragshushåll minskat med ytterligare 28% och det har även påverkat nettokostnaden för försörjningsstöd som minskat från 7,6 mnkr år 2022 till 5,4 mnkr år 2023. Även genomsnittligt bidrag per bidragshushåll har minskat i jämförelse med tidigare år och bero på intensivare arbete för utbetalning av rätt ersättning.

8.7.6 Framtid

Nämndövergripande

Sektor omsorg står inför stora utmaningar framåt. Behovet av personal är idag redan stort och det kommer fortsättningsvis att öka. Kommunen har idag svårigheter att rekrytera chefer, socionomer, legitimerad personal och framför allt undersköterskor. I och med demografiförändringarna med färre medborgare i arbetsför ålder kommer kommunen behöva titta på hur verksamheten kan bedrivas på ett sätt som innebär mindre behov av bemanning.

En del av detta handlar om digitalisering och integration av nyanlända.

Ekonomiska utvecklingen 2024-2025 är osäker. Hur inflationen kommer att se ut är avhängigt bland annat tillgången på energi och hur avtalsrörelserna går. De kostnader som påverkas av inflationen utgör en mindre del av socialnämndens budget då majoriteten av kostnaderna rör personal men ändå tillräckligt för att det ska påverka verksamhetsbudgeten. Personalkostnader påverkas inte löpande under året på samma sätt som övriga inköp, men det innebär att nettolöner för enskilda blir lägre, vilket kan påverka personalomsättningen.

Antalet invånare i olika åldrar påverkar olika verksamheters kostnadsutveckling. I Götene kommun justeras budgeten för planeringsperioden utifrån befolkningsprognos och inom äldreomsorg antas förändringen ha effekt till 75,0%. Sektor omsorg får alltså inte kompensation för 100,0% av befolkningsförändringen.

Under de senaste åren efter pandemin har staten tillfört projektmedel i olika former till social verksamhet. Dessa medel skapar en stor osäkerhet och svårigheter att långsiktigt planera verksamheten. Indikationerna är att projektmedlen kommer att minska inför 2024 och kommande år. Det kommer i en förlängning innebära en betydligt mer ansträngd budget för socialnämnden.

Äldreomsorg

Kompetensförsörjningen är den allra största utmaningen inom äldreomsorgen. Det handlar inte bara om att behålla och rekrytera personal utan också om att ändra och anpassa arbetssätt då det fortsatt kommer vara svårt med tillgången till personal. Sektor omsorg har tittat på personalbehov framåt. Inom särskilt boende ökar bemanningen i takt med att antal lägenheter utökas. Idag räknar vi på fyra timmar per brukare och dag men i och med helhet som norm och insatser för att öka attraktiviteten som arbetsgivare kommer budgeteringsprincipen för personal att ses över. Med dagens personalbudgetering skulle bemanningen öka med ungefär 16 medarbetare ytterligare per år till 2033, med den största ökningen år 2028 då Kastanjegårdens våning två beräknas öppna. Detta under förutsättning att inte arbetssätt förändras och effektiviserande välfärdsteknik används i högre utsträckning. Det är även avhängt hur regionen hanterar sina sängplatser och medför en ökad belastning på kommunerna.

När det gäller personal inom ordinärt boende kommer inte behovet av personal öka på samma sätt. Hemvården är det område som det är svårast att rekrytera personal till då många saknar körkort. Vidare har det antagits att snitttiden för antal beviljade timmar ligger kvar på samma nivå som nu, cirka 42 timmar per brukare. Beräkningarna gäller om inte arbetssätten förändras och effektiviserande välfärdsteknik används i högre utsträckning.

Vårdtyngden ökar inom äldreomsorgen då vi lever längre och bor kvar längre i det ordinära boendet vilket leder till fler beviljade timmar i hemvården. Även vårdtyngden inom hemvård ökar, vilket inte alltid återspeglas i antalet vårdtimmar, men ökat behov som leder till dubbelbemanning märks i personalbudgeten. När brukare bor hemma längre innebär det även att de som flyttar in på våra särskilda boenden gör det senare och med ett större behov av både omsorg och vård.

Volymen inom särskilt boende (SÄBO) har också börjat öka och prognosen är att våningen på Kastanjegården som varit stängt kommer att öppnas runt år 2028. Behovet av särskilt boende kommer vara som högst 2032 - 2033 men kommer att kunna tillgodoses med hjälp av plan 2 på Kastanjegården och genom att använda de lokaler som hemvården i Götene idag tagit i anspråk på Helenagården. En förutsättning för detta antagande är att färre och färre flyttar in på särskilt boende.

Den nya socialtjänstlag och den eventuella äldreomsorgslagen är på väg och kommer innehålla en större betoning på förebyggande arbete i verksamheterna vilket i sin tur kommer

att kräva en omställning eller utökning i verksamheten. Likaså kraven på fast omsorgskontakt i hemvården som kommer att starta i februari 2024.

Övergången till *Färdplan - Nära vård* kommer ställa stora krav på samarbete med 1:a linjens sjukvård, som är primärvården. Risken är att den regionala sjukvården förskjuts och övergår till ett kommunalt ansvar. Detta kräver en utökad samverkan med tydliga ansvarsområden och ett fungerande informations- och kommunikationsflöde. Som tidigare beskrivits kommer även sjukhusens hantering av sängplatser få konsekvenser för hur den kommunala verksamheten påverkas, inte minst på särskilt boende.

För att kunna möta framtidens - och till viss del nutidens - utmaningar behöver ett antal åtgärder utredas och eventuellt beslutas om:

- Översyn av hemvårdsområden för optimal styrning och planering.
- Justering av schabloner inom hemvård.
- Brytpunkt för hur många hemvårdstimmar som kan ingå i ett biståndsbeslut innan det är aktuellt med biståndsbeslut om särskilt boende istället.
- Förändrad arbetsfördelning där undersköterskor ansvarar för omvårdnadsuppgifter och annan personalkategori för servicetjänster.
- Vilka yrkestitlar ska finnas inom äldreomsorgen, vilka uppdrag ska de innebära och inom vilken lönesättning? Till exempel specialistundersköterska, samordnande undersköterska, vårdbiträde.
- Utökad verksamhet med hälsofrämjande- och förebyggande arbete, med de utmaningar det innebär när det redan är svårt att rekrytera kompetent personal.

Funktionshinder

Kompetensförsörjningen är lika svår om inte svårare inom funktionshinderområdet i jämförelse med äldreomsorgen. Flera och mer komplexa behov hos brukarna ställer också högre krav på specialistkunskap och tätare bemanning. Andelen medborgare med behov av insatser inom LSS ökar. Samtliga insatser i Sverige som vårdar brukare inom LSS larmar om en högre grad av komplexitet hos fler fall av brukare, där det är svårt för en vårdgivare (så som kommunen) att tillgodose brukarens helhetsbehov. I allt fler fall finns behov av lösningar utöver den ordinarie kommunala verksamheten.

Det finns ett ökat behov av bostad med särskild service i Götene kommun, det är redan idag ett behov som inte kan tillgodoses med befintliga verksamheter. Prognosen för framtida behov visar att kommunen har behov av mellan 10 - 15 platser fram till och med år 2030. Utöver detta kan det tillkomma in- och utflyttning från andra kommuner.

Funktionshinderområdet har under de senaste åren sett ett ökat behov av daglig verksamhet. Det blir allt mer tydligt att det inte bara är brukare inom LSS som har behov av daglig verksamhet utan en hel del brukare ansöker via Socialtjänstlagen och får beslut utifrån sina behov. Det gör att behovet av arbetsplatser ökar och för att kunna verkställa besluten krävs fler handledare på arbetsplatserna.

Med ökade behov och stigande ålder hos brukarna blir även vårdtyngden högre inom funktionshinderområdet och kommunens boenden med särskilt service. I takt med att andelen äldre med intellektuell funktionsnedsättning växer, ökar också behovet av kunskap hos såväl målgruppen som hos kommunen. I dagsläget saknas ofta både kunskaper och åtgärder när det gäller aktiviteter och boende för äldre personer med intellektuell funktionsnedsättning. De senaste åren har inte budgeten för boenden räckt till för att täcka alla omsorgsbehov, så som exempelvis vakna nätter i stället för journätter och bemanning dagtid då inte brukarna går till daglig verksamhet. Dessa omsorgsbehov kommer att fortsätta finnas kvar även de kommande åren.

De yngre brukarna som är i behov av boenden har allt fler och komplexa diagnoser vilket gör

det svårt att hitta lösningar inom kommunens egna verksamheter. Kostnaden för externa placeringar inom funktionshinderområdet är fortsatt höga och behovet, framför allt för barn och ungdomar, ser inte ut att minska.

Individ- och familjeenhet, Arbetsmarknadsenhet och Integration

Individ-och familjeomsorg

Det är fortsatt svårt att rekrytera socionomer och individ- och familjeenheten kämpar stundtals med personalomsättning som innebär tid för rekrytering och introduktion. Detta påverkar också möjligheten att arbeta långsiktigt med utvecklingsarbete. Den nya socialtjänstlagen kommer att påverka även individ- och familjeenhetens förebyggande arbete och kräva omställning i arbetssätt och rutiner. Det kan även påverka personalbehovet.

Det har blivit allt mer påtagligt att såväl vuxna som barn har en ökad psykisk ohälsa. Missbruket har ökat och våld i nära relationer ökar och går ner i åldrarna. Ärenden blir mer komplexa och många har samsjuklighet vilket kräver mer samverkan med andra instanser inom kommun och region. En ökad samverkan med olika instanser är en förutsättning för ett förebyggande arbete.

Den ökande psykiska ohälsan märks genom ett större behov av stöd inom kommunens socialpsykiatri, arbetsmarknadsenhet och individ- och familjeenhet. Missbruket har ökat även i Götene kommun, och då märks ofta blandmissbruk av många olika preparat. Antalet placeringar har ökat under de senaste åren och trenden kommer att bestå så länge det finns en ökning av missbruk.

Under de tio senaste åren har antalet orosanmälningar om barn mer än fördubblats. Det har också skett en ökning i antal placeringar i familjehem och flera av de placeringar som just nu är aktuella gäller barn i låg ålder, vilket brukar innebära att det är placeringar av lång varaktighet. Detta påverkar bemanningsbehovet på individ- och familjeenheten samt kostnaden för familjehemsplaceringar.

För kommunens stödboende Heldegatan och Nygården finns ett behov av att bredda verksamheten för att tillgodose målgruppernas behov. Heldegatan har inlett samarbete med skolan för att stötta gruppen ungdomar med hög skolfrånvaro. För Nygården handlar det om att titta på lösningar för sysselsättning dagtid. Även stödet inom socialpsykiatri märker av förändrade målgrupper och dagverksamheten Druvan tittar på möjligheter att möta såväl befintlig målgrupp som en yngre målgrupp med andra önskemål och behov.

Arbetsmarknadsenheten

Svensk ekonomi bedöms gå in i en lågkonjunktur under 2023 med ökad arbetslöshet som följd. Samtidigt väntas bristen på kompetens vara fortsatt hög. I detta finns det fortsatta svårigheten i samverkan med Arbetsförmedlingen, då den lokala närvaron numera är nästan obefintlig. Större ansvar har hamnat på AME för att hjälpa arbetssökande vidare och som inte klarar Arbetsförmedlingens kravbild.

Under lång tid har Götene kommun haft en låg arbetslöshet. Det som befinner sig i en arbetslöshet har ofta svårigheter som gör att de står utanför arbetsmarknaden och kräver betydligt mer komplexa insatser för att bli anställningsbara. Arbetsmarknadsenheten behöver i högre utsträckning än tidigare anpassa sitt arbete efter den nya målgruppen som står längre från arbetsmarknaden.

Integration

Dagens integrationspolitik är oförutsägbart och innebär svårigheter att planera och ha någon form av framförhållning till. Det är svårt att bedöma behovet av bostäder och storlek på bostäderna då ingen information finns i förväg om det är ensamhushåll eller familjer som anvisas till kommunen.

8.7.7 Politiska uppdrag

Uppdrag	Status + Uppföljning/Analys
Ta fram en arbetsmodell vid ansökning av försörjningsstöd där AME är första instans och därefter tar IFO vid.	✓ Avslutad En arbetsmodellen är framtagen, används och de mätbara resultaten visar på att modellen fungerar väl. Arbetsmarknadsenheten har dock inte resurserna för att bedöma de ansökningar som kommer in gällande försörjningsstöd utan dessa utreds först på Individ- och familjeenheten och skickas, i de fall det är lämpligt, vidare till Arbetsmarknadsenheten.
Uppdrag att utreda insatser för att främja psykisk hälsa och förebygga psykisk ohälsa och suicid bland barn och unga. Dokumentet "Det goda livet i Västra Götaland - Handlingsplan för psykisk hälsa" ska ligga till grund för arbetet.	✓ Avslutad En tvärssektoriell arbetsgrupp är startad med fokus på att synliggöra, motverka och förebygga den psykiska ohälsan. Gruppen arbetar med att ge våra invånare bättre förutsättningar för att våga fråga och prata om psykisk ohälsa. Vikt kommer att läggas på att få ut budskapet på bredfront riktat till många olika målgrupper. Gruppen arbetar även för att Götene kommun ska kunna erbjuda efterlevnadstöd till den som mist någon i sin närhet genom suicid, för detta söks samarbete över kommungränsen för att hitta en samarbetspartner.

8.8 Nämnd för service och teknik

Ordförande: Mikael Ringqvist (Skara)

8.8.1 Nämndens uppdrag

Skara och Götene kommuners gemensamma nämnd har till uppdrag att på ett kvalitativt och effektivt sätt ta till vara på och utveckla gemensamma resurser inom verksamheterna gata/park, fastighetsservice och kost. Nämndens uppdrag är att ge kommunernas verksamheter och deras medborgare professionell, ändamålsenlig och kostnadseffektiv service.

8.8.2 Ekonomisk redovisning

I tabellen nedan redovisas nämndens utfall, budget samt avvikelse för hela året.

Mnkr	Utfall 2023	Årsbudget 2023	Avvikelse Utfall mot budget
Nämnden för service och teknik	25,1	22,4	-2,7

Kommentarer till budgetavvikelse

Gata/Park - 2,5 mnkr

Gata/Park Götene har ett underskott om 2,5 mnkr. Enskilt största förklaringen är att vinterväghållningen kostade 4,7 mnkr 2023, vilket kan jämföras med budgeterade 2,7 mnkr och utfallet 2022 som var 2,6 mnkr. Negativa avvikelser återfinns också för kapitalkostnader, parkaktiviteter samt ökade pensionskostnader som belastar Service och teknik i Götene. Gatubelysningen har en positiv avvikelse om 0,4 mnkr vilket förklaras av statligt elstöd om 0,2 mnkr och elkostnader som blev lägre än budgeterat.

Fastighetsservice – 0,0 mnkr

- Fastighet – 0,5 mnkr

Fastighetsförvaltningen i Götene har ett underskott om 0,5 mnkr. I budgeten för fastighet prognostiserades det att elpriset skulle bli trettio procent högre än 2022, vilket motsvarade cirka 1, mnkr. För att få en budget i balans för fastighetsförvaltningen blev åtgärden att inte genomföra något planerat underhåll 2023. När elkostnaderna inte blev så höga som förväntat möjliggjorde det att genomföra planerat underhåll för 1,1 mnkr.

Det statliga elstödet uppgick till 1,6 mnkr för fastighetsavdelningen i Götene vilket medförde en positiv avvikelse på motsvarande. Elstödet balanserar högre kostnader för mindre reparationer och underhåll i fastigheter. Akut underhåll budgeterades till 1,6 mnkr och fick ett utfall på 1,5mnkr.

Det samlade underskottet på 0,5 mnkr relaterar främst till ökade pensionskostnader som belastar Service och teknik i Götene.

- Lokalvård + 0,4 mnkr

Lokalvården i Götene har fått in något mer intäkter än planerat (+0,3 mnkr), främst med anledning av en för lågt lagd budget för lokalvård vid Kultur och fritid i Götene samt en del extrastad. Även lönekostnaderna har ett överskott (+0,1 mnkr), jämfört med budget.

Kost + 0,1 mnkr

Något färre portioner till Barn och Unga vägs upp av en större mängd fler portioner till särskilda boenden inom Omsorgen. Försäljning av en transportbil har också bidragit till att intäkterna totalt ger ett överskott på + 1,3 mnkr. Med anledning av det ökade antalet portioner och fortsatt höga priser för livsmedel slutar dock livsmedelskostnaden med ett underskott på - 1,0 mnkr. Personalkostnaderna slutar strax över budget med ett underskott på -0,1 mnkr.

Investeringsredovisning

Investeringsprojekt, miljoner kronor	Utfall 2023	Budget 2023	Avvikelse utfall mot budget
Energieffektivisering	4,0	2,4	-1,6
Energieffektivisering	4,0	1,4	-2,6
Uppgradering gatubelysning	0	1,0	1,0
Gata/Park	3,4	4,4	1,0
Komponenter Gata/Park	2,6	3,1	0,5
Tillgänglighetsanpassning, gatumiljö	0,4	0,6	0,2
Gata/Park-projekt	0,2	0,2	0,0
Fler träd i tätortsnära miljöer	0,2	0,5	0,3
Fastighet	31,5	46,9	15,4
Säkra fastigheter	0,3	0,3	0,0
Centrumhus ombyggnation VGR	0,1	0,2	0,1
Centrumhus ombyggnation (Avonovas lokaler) inkl. inventarier	8,6	6,9	-1,7
Centrumhus ventilation	2,2	2,0	-0,2
Prästgårdsskolan fritidsdel	0,1	0,2	0,1
Prästgårdsskolan utemiljö	2,2	6,7	4,5
Solceller	0,9	1,0	0,1
Hissrenovering centrumhuset	2,6	4,4	1,8
Brandstation nya portar & fasadbeklädnad	1,5	3,0	1,5
Skola- förskola utemiljö	0,3	2,0	1,7
Personalrum centrumhus	3,1	3,5	0,4
Laddstolpar centrumhus	0,4	0,5	0,1
Cykelgarage centrumhus	0,2	0,4	0,2
Värmeanläggning Lundabyn/Lundagården	0	5,2	5,2
Komponenter fastighet	9,0	10,6	1,6
Summa investeringar	38,9	53,7	14,8

Energieffektivisering

Energieffektivisering

Avser energieffektiviseringar i fastigheter. 2022 påbörjades byte av ventilationsaggregat på Lundagårdens trygghetsboende och är nu klart. Bidrag beviljat med 1 100 tkr. Projektet blev dyrare än budgeterat på grund av ökade materialkostnader och mer omfattande arbete än förväntat. Projektets totalutgift är inklusive beviljat bidrag.

Uppgradering gatubelysning

Helt klart med utbyte av befintliga armaturer till LED-armaturer i hela Götene kommun vilket medför att inga ytterligare medel behövs.

Gata/Park

Komponenter gata/park

144 tkr överfördes från 2022. Avser toppbeläggningar och utförs löpande under året. 2024 finns det 3 000 tkr budgeten. 2025 höjs budgeten till 5 000 tkr och detta för att kunna bibehålla vägstandarden.

Tillgänglighetsanpassning, gatumiljö

441 tkr överfördes från 2022. Åtgärder utmed Norra Skaravägen pågår.

Gata/parkprojekt

200 tkr i årliga investeringsmedel. Busskuddar på Lidköpingsvägen klart. Busskuddar samt refug och pollare på Sjökvärnsvägen i Källby klart.

Fler träd i tätortsnära miljöer

466 tkr överfördes från 2022. Medborgarförslag. Nyplantering av träd i Källby och Götene. Endast etablering 2024.

Fastighet

Säkra fastigheter

Exempelvis brandlarm och passagesystem inom kommunens fastigheter. 2023 bland annat passersystem Centrumhuset och Källby gård.

Centrumhus ombyggnation VGR

Klart. Kostnadsökningar som varit högre än kalkylerat samt tillkommande arbetsbeställningar av VGR medför att projektet blev 7 500 tkr högre än den ursprungliga budgeten.

Centrumhus ombyggnation (Avonovas lokaler) inkl. inventarier

Klart. 1 700 tkr högre än budgeterat på grund av oförutsedd bjälklagsförstärkning.

Centrumhus ventilation

Klart.

Prästgårdsskolan fritidsdel

Klart. Omfattande renovering i Prästgårdsskolans fritidsdel. Mer omfattande arbete med ventilation och brandsäkerhet samt relining av avloppsledningar förklarar den negativa avvikelser.

Prästgårdsskolan utemiljö

Pågår och förväntas vara klart hösten 2024.

Solceller

Klart med solceller på Lundabyn och Lundagården.

Hissrenovering Centrumhuset

Pågår. Avser hissrenovering och brandskyddsarbete. Förväntas vara helt klart hösten 2024.

Brandstation nya portar & fasadbeklädnad

Pågår och förväntas vara klart februari 2024.

Skola-förskola utemiljö

Utemiljö på förskolan i Lundsbrunn. Pågår men klart hösten 2024.

Personalrum centrumhus

Byggnation av ett nytt lunchrum i Centrumhuset klart. Ventilationsarbete återstår och beräknas vara klart våren 2024.

Laddstolpar centrumhus

Klart. Uppsättning av laddstolpar för kommunens tjänstebilar på parkeringen vid Doktorsvägen.

Cykelgarage centrumhus

Klart.

Värmeanläggning Lundabyn/Lundagården

Planering pågår och påbörjas 2024. Ytterligare 3 100 tkr tillförs projektet 2024 då en fördjupad förstudie visat att ursprunglig budget på 5 200 tkr inte räcker.

Komponenter fastighet

Årliga medel för reinvesteringar i kommunens fastigheter. 2023 bland annat takrenovering på Prästgårdsskolan, utemiljö Hällekis skolan och belysningsutbyte på Lundagården.

8.8.3 Verksamhet

Viktiga händelser under året

- Lokalvård - Under året har lokalvården fortsatt arbetet i Skara och Götene med att minska kemikalier, installerat ett nytt filtersystem för tvättmaskin samt personalen har deltagit i utbildningar.
- Fastighet och projekt - bland annat harinvesteringsprojekt omsorgens lokaler på plan 2 i Centrumhuset har färdigställts under året. Centrumhuset har även fått ett nytt personalrum.
- Gata/Park - Fortsatt ökat tryck med besökare på kommunens allmänna platser såsom vandringsleder, motionsspår och badplatser har lett till ökat behov av renhållning.
- Gata/Park - Samarbetet med Länsstyrelsen och Next Skövde gällande vandringsleder har intensifierats under året och innebär att möjligheterna till standardhöjning av vandringsleder har ökat.

8.8.4 Framtid

Ett osäkert världsläge skapar nya utmaningar för förvaltningen med ökade kostnader, förhöjd beredskap och snabba omställningar, inte minst inom klimat- och miljöområdet.

Samtidigt finns ett ökat behov av att arbeta med livslångt lärande, ett ökat behov att kompetensutveckla medarbetare för att kunna arbeta längre upp i åldrar men också möta nya krav i arbetslivet och det kommande stora kompetensförsörjningsbehovet inom offentlig sektor.

Medborgare driver digital och teknisk utveckling, framtiden kommer kräva att förvaltningen utför sina uppdrag med samma kvalitet med förmodat mindre medel. Det i kombination med nya livsmönster påverkar kraven på utbud och nyttjande och tillgänglighet samt driver på förvaltnings arbete med digitala lösningar. Digitaliseringen kommer behöva ses än mer som ett komplement till den mänskliga arbetskraftsreserven men också för att förenkla och skapa

effektivisering i verksamheterna. Nya digital synpunktshantering samt ett flertal nya e-tjänster för förvaltningens tjänster har startas upp och kommer fortsätta att utvecklas. Förvaltningen kommer framöver att behöva arbeta än mer med risk- och sårbarhetsanalyser för att möta upp snabba förändringar till följd av dels klimatpåverkan men också osäkerheter i omvärlden där inte mins energieffektivisering i kommunens fastigheter behöver prioriteras. Genom effektivare energianvändning minskas såväl energirelaterad miljöbelastning som kommunernas löpande kostnader för energi.

8.9 Nämnd för samhällsskydd mellersta Skaraborg

Ordförande: Maria Bruckshaw (KD)

8.9.1 Nämndens uppdrag

Nämnden för samhällsskydd mellersta Skaraborg (SMS) har samhällsskyddsansvaret för Falköping, Götene, Skara och Tidaholms kommuner. Verksamheten har som uppgift att avhjälpa och förebygga olyckor som inverkar på Liv, Hälsa, Egendom och Miljö. Nämnden ansvarar också för Falköpings kommuns verkstadsfunktion.

Uppgifterna följer av Lagen om skydd mot olyckor (LSO) och Förordning om Skydd mot Olyckor (FSO) med tillhörande föreskrifter. Nämndens ansvar omfattar också Lagen om Brandfarliga och Explosiva varor (LBE) med tillhörande förordning och föreskrifter. Rengörings- och Sotningsverksamheten och dess brandskyddstillsyn där kommunerna utgör tillsynsmyndighet och i vissa fall tillståndsmyndighet enligt samma lagstiftningar.

8.9.2 Nämndens mål

Skapa förutsättning för socialt hållbara kommuner

- **Delmål 1.** Antalet brottsförebyggande insatser i linje med arbetet för ett socialt hållbart samhälle ska öka.
- **Delmål 2.** Allmänhetens förmåga att förhindra och hantera oönskade händelser ska ökas
- **Delmål 3.** Förebyggande insatser för barn och unga skall genomföras i syfte att minimera riskerna att hamna i utanförskap

Bedömning: Måluppfyllelsen är god.

Skapa förutsättningar för attraktivare kommuner

Då delmål under övriga målområden strävar mot ett tryggt samhälle har bedömningen gjorts att ytterligare mål inte behövs varför inga delmål finns under detta mål.

Skapa förutsättningar för ett näringsliv som utvecklas

- **Delmål 1.** Öka antalet tillsyner

Bedömning: Måluppfyllelsen är god.

kommunens organisation ska vara utvecklande och förnyande med en tillitsbaserad styrning

- **Delmål 1.** 95 % av insatserna som lyder under LSO ska ske inom 20 minuter
- **Delmål 2.** KSC ska utvecklas för att kunna ge ett stöd och vara en servicefunktion dygnet runt med hela hotskalan för de fyra kommunerna
- **Delmål 3.** Bedriva effektiv verksamhet inom kommunens verkstad med mål att kostnadstäckning når 100 % (exkl lokalkostnader)

Bedömning: Måluppfyllelsen är god för delmål 1 och 2 men når inte god för delmål 3.

8.9.3 Ekonomisk redovisning

I tabellen nedan redovisas nämndens utfall, budget samt avvikelse för hela året.

Mnkr	Utfall 2023	Årsbudget 2023	Avvikelse Utfall mot budget
Nämnden för Samhällsskydd Mellersta Skaraborg	-13,8	-13,3	-0,6

Kommentarer till budgetavvikelse

Avvikelsen mot budgeten är ett underskott med 0,6 mnkr. Avvikelsen överensstämmer inte med Samhällsskydd Mellersta Skaraborgs ekonomiska underlag, vilket innebär att Götene kommun har en underfinansierad budget.

Underskottet beror främst på högre personalkostnader. Under året tecknades ett nytt tjänstepensionsavtal som ökat kostnaderna för framför allt räddningstjänsten.

8.9.4 Verksamhet

Viktiga händelser under året

Räddningsledningssystem

Sedan den 1/1 2023 ingår SMS med sitt räddningsledningssystem i en räddningsregion med ytterligare tre räddningsledningssystem inom Västra Götaland. Räddningsregion Västra Götaland (RRVG). Syftet är att RRVG ska skapa redundans och robusthet i ledningssystemen där ledningssystemen tillsammans kan klara många små samtida insatser och stora långvariga insatser så som skogsbränderna under 2018.

Dynamiska resurshantering

SMS har gått in i Dynamisk resurshantering (DRH) i SOS utlarmningssystem och samverkar med Mullsjö, Habo och Jönköpings räddningstjänster sedan den 8 maj. Detta innebär att den hjälpbehövande alltid ska garanteras att den snabbaste och närmsta resursen alltid larmas till olycksplatsen. Allt för att medborgarna ska få så snabb och säker hjälp som möjligt.

Säkerhet och beredskap

SMS gavs i mars 2023 uppdraget från Götene kommun i enlighet med de tre andra att utföra säkerhetssamordning för kommunen. Det innebär att alla medlemskommuner nu har en gemensam säkerhetssamordning och beredskapssamordning. SMS har efter överenskommelser med kommunerna givits ansvar att samordna det brottsförebyggande arbetet för samtliga medlemskommuner.

8.9.5 Framtid

Inför 2024 förväntas personalkostnaderna öka mer än budgeterat på grund av nya arbetstidsregler. Stor risk finns för underskott år 2024 då det finns begränsade möjligheter att fördela budgetmedel från andra verksamheter inom nämndens område.

I och med Rysslands invasion av Ukraina har ett antal projekt inletts och beslut fattats för att öka motståndskraften i samhället. En del har en mycket konkret effekt såsom planering av totalförvar, indelning av civilförsvarsområden och återaktivering av civilplikt. Medlemskommunerna har genomfört en risk- och sårbarhetsanalys som kommer vara en viktig inriktning för det fortsatta arbetet med både civilt förvar och motståndskraft i samhället.

Säkerhet och beredskap bevakar hur Sveriges inträde NATO kommer att påverka kommunernas arbete med civilt förvar. Ytterligare satsningar inom området

brottsförebyggande behöver ske med hänsyn till den förväntade utvecklingen i Skaraborg, tex batterifabriken i Mariestad men även inom området välfärdsbrottslighet.

****Mer information finns på Samhällsskydd mellersta Skaraborgs verksamhetsredovisning 2023.***

8.10 Lönenämnd

Ordförande: Johan Månsson

8.10.1 Nämndens uppdrag

Lönenämnden tillhandahåller löne- och pensionsadministration med tillhörande systemförvaltning för Götene kommun, och Skara kommun, samt för Götene Vatten & Värme, Samordningsförbundet Skaraborg, Centrumbostäder, Göliska IT, Västergötlands Museum och Skara energi.

8.10.2 Ekonomisk redovisning

Driftredovisning

I tabellen nedan redovisas Lönenämndens utfall, budget samt avvikelse för hela året.

Mnkr	Utfall 2023	Årsbudget 2023	Avvikelse Utfall mot budget
Lönenämnd	0,0	0,0	0,0
Summa lönenämnd	0,0	0,0	0,0

I tabellen nedan presenteras budget och utfall för helåret fördelat på intäkter och kostnader.

Mnkr	Utfall intäkt 2023	Utfall kostnad 2023	Utfall 2023	Budget intäkt 2023	Budget kostnad 2023	Budget 2023
Lönenämnd	8,6	-8,6	0,0	8,6	-8,6	0,0
Summa lönenämnd	8,6	-8,6	0,0	8,6	-8,6	0,0

Kommentarer till budgetavvikelse

Lönenämndens utfall innan avräkningen är en liten avvikelse som beror på att under året skapades flera lönespecifikationer än budgeterad.

Verksamheten finansieras enligt självfinansieringsprincip och budgeteras utifrån antal lönespecifikationer. Vid bokslut görs en avräkning där avvikelsen för administrationskostnader fördelas mellan Götene kommun och Skara kommun med 41 % respektive 59 %. Fördelningen baseras på antal invånare i respektive kommun. Prognosen för lönenämnden är en budget i balans.

8.10.3 Verksamhet

Viktiga händelser under året

Beslut om sammanslagning av löneenheter inom V6 togs o oktober 2023. Sammanslagningen gäller från och med april med Lidköping som huvudman. Ekonomicheferna inom V6 har fått i uppdrag att ta fram en fördelning som kommer att gälla från och med 2025.

Gemensam V6 upphandling av HR-system pågår. Upphandlingen som startades under våren genererade inget anbud. Organisationen för projektet är fastställd sedan tidigare och en genomlysning av upphandlingsdokumenten har gjorts under hösten. Systemet planeras vara i drift under år 2025.

Nyckeltal

Nyckeltal	2023	2022	2021
Götene kommun inklusive bolagen	17 760	17 680	18 230
Skara kommun inklusive bolagen	32 628	31 669	31 693
Antal lönespecifikationer	50 388	49 349	49 923

8.11 Miljö- och bygglovsnämnd

Ordförande: Monica Holm

8.11.1 Nämndens uppdrag

Miljö- och bygglovsnämnden ansvarar för kommunens myndighetsutövning när det gäller byggnadersfrågor och för miljö- och hälsoskydd. Miljö- och bygglovsnämnden har budget för nämndens sammanträden. Övriga verksamhetskostnader ingår i Kommunstyrelsens budgetansvar.

8.11.2 Ekonomisk redovisning

I tabellen nedan redovisas nämndens utfall, budget samt avvikelse för hela året.

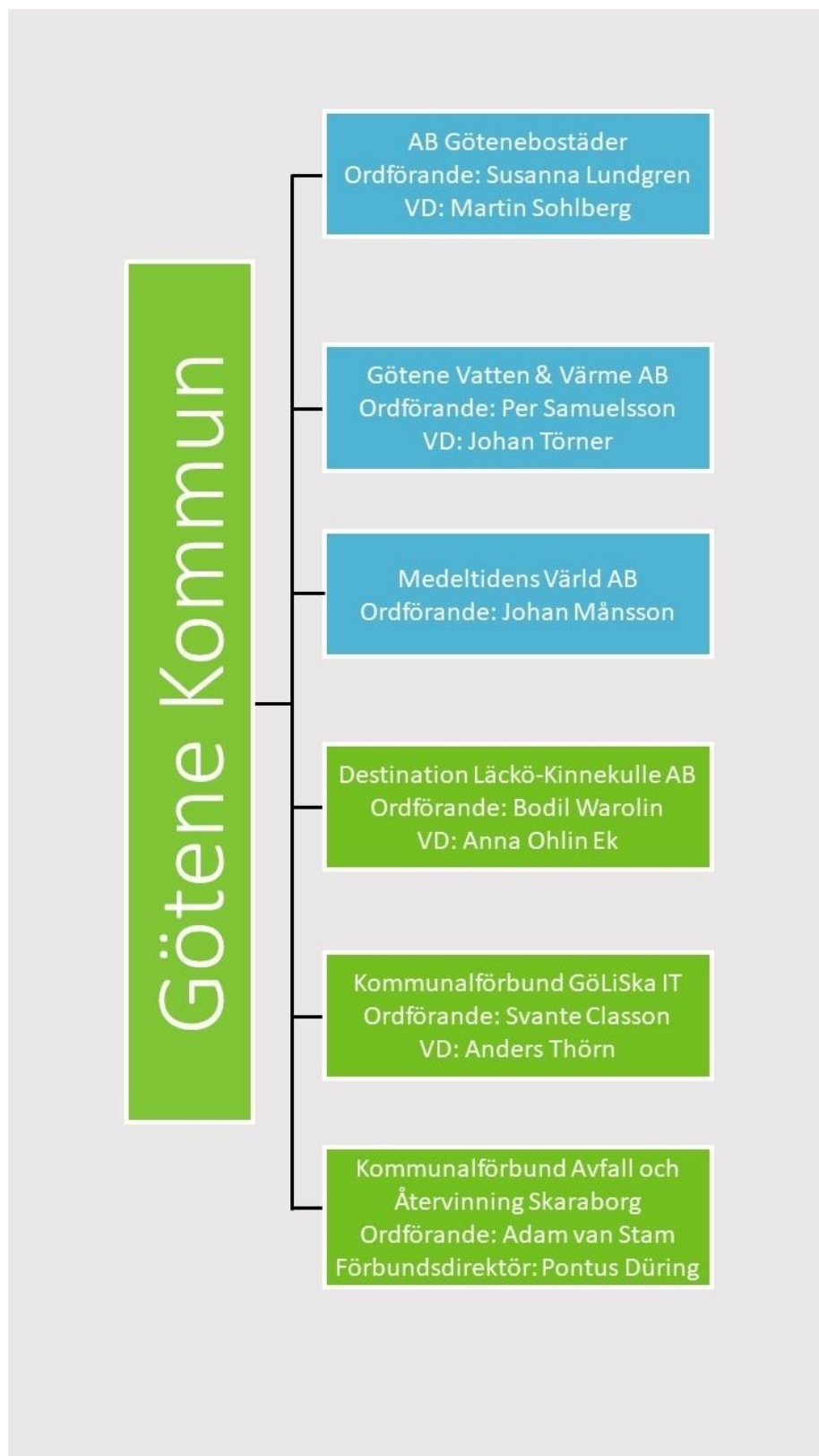
Mnkr	Utfall 2023	Årsbudget 2023	Avvikelse Utfall mot budget
Miljö-och bygglovsnämnd	0,3	0,3	0,0

Kommentarer till budgetavvikelse

Resultatet för Miljö-och bygglovsnämndens är i balans med budgeten.

9 Götene kommuns bolag, kommunalförbund och medlemskap

9.1 Översikt organisation Götene kommuns bolag och kommunalförbund

9.1.1 AB GöteneBostäder (556089-4197)

Bolaget är helägt av kommunen. Bolaget ska långsiktigt äga och förvalta bostäder och lokaler enligt affärsmässiga principer och erbjuda kunderna ett tryggt boende med hög kvalitet.

Omsättning för 2023 är 37,3 mnkr. Antal medelanställda under året är 10 stycken.

9.1.2 Götene Vatten & Värme AB (556383-3143)

Bolaget är helägt av kommunen. Götene Vatten och Värme AB ska med hög leveranssäkerhet, hög servicegrad, låga marknadsanpassade priser och stor miljöhänsyn, producera och tillhandahålla fjärrvärme, vatten & avlopp.

Omsättning för 2023 är 137,0 mnkr. Antal medelanställda under året är 30 st.

9.1.3 Medeltidens Värld AB (556739-2468)

Bolaget är helägt av kommunen. Syftet är att bolagets verksamhet ska avvecklas. Avveckling av anläggningen har fortsatt under året.

Ingen omsättning för 2023 och inga anställda finns i bolaget.

9.1.4 Destination Läckö-Kinneulle AB (556440-4332)

Bolaget ägs av Götene kommun 25 procent och Lidköpings kommun 75 procent.

Kommunernas avsikt är att långsiktigt vara företräd på turism- och besöksnäringsmarknaden genom Destination Läckö-Kinneulle AB och tillsammans med berörda intressenter aktivt arbeta för att det skapas hållbar och långsiktig tillväxt inom besöksnäringen. Bolaget fullgör också en viktig funktion i kommunernas totala utveckling.

Omsättning för 2023 är 15,2 mnkr. Medeltalet anställda under året är 8.

9.1.5 Göliska IT (Kommunalförbund)

Göliska kommunalförbund ägs av kommunerna Götene, Lidköping, Skara, Essunga, Grästorp och Vara. Götene kommuns andel för 2023 är 13,2 procent.

Syftet med verksamheten är att bygga, upprätthålla driften av och utveckla en IT-baserad kommunikations-, system- och användarmiljö, som stödjer medlemmarnas strategier för intern och extern information och kommunikation samt de kommunala verksamheternas produktion av medborgarnytta.

Omsättning för 2023 är 80,5 mnkr. Medeltalet anställda under året är 66 st.

9.1.6 Avfall och Återvinning Skaraborg

Avfall & Återvinning Skaraborg är ett kommunalförbund med ansvar för insamling och behandling av hushållsavfall samt information, regelskrivning och planering av hushållsavfallets omhändertagande.

Omsättning för 2023 är 215,7 mnkr.

9.2 AB GöteneBostäder

Ordförande: Susanna Lundgren

VD: Martin Sohlberg

Ägare: Götene kommun

9.2.1 Verksamhetsområde

Äga och förvalta fastigheter med bostäder och lokaler.

9.2.2 Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning

Inflationstrycket verkar i slutet av året ha börjat dämpas men dess effekt, ökande styrräntor, har alltmer påverkat bolagets ekonomi. Inte minst med tanke på de stora investeringar som gjorts i bolaget, framförallt då nyproduktionen. I slutet av året talar de ekonomiska prognoserna försiktigt om minskande inflation och en räntebana som verkar nått toppen. Samtidigt har stora kostnadshöjningar aviserats lokalt när det gäller taxor och avgifter. Och vid sidan av det pågående kriget i Ukraina har konflikten i mellanöstern blossat upp igen. Detta skulle kunna påverka världsekonomin under flera år framöver.

9.2.3 Händelser av väsentlig betydelse

- Under 2023 fick GöteneBostäder delvis en ny styrelse samt ny ordförande och vice ordförande.
- I juni 2023 togs beslut om en övergång från redovisningssystemet K2 till K3 från och med 2024.
- Det sedan 2022 pågående nybyggnadsprojektet färdigställdes hösten 2023. 56 nya lägenheter har därmed byggts i två punkthus genom förtätning på fastigheten Melonen 6 i centrala Götene.

9.2.4 Ekonomiska sammanställningar

Resultaträkning

Miljoner kronor	2023	2022	2021
Intäkter	40,0	36,9	37,1
Kostnader	-29,1	-29,9	-29,1
varav personalkostnader	-6,8	-6,2	-5,0
Avskrivningar	-5,6	-5,3	-5,1
Rörelseresultat	5,3	1,7	2,9
Finansiella intäkter	0,4	0,1	0,1
Finansiella kostnader	-5,6	-1,6	-1,5
Resultat efter finansiella poster	0,1	0,2	1,5
Bokslutsdispositioner	0,4	0,0	-0,2
Skatt	-0,3	0,0	-0,4
Årets resultat	0,2	0,2	0,9

Balansräkning

Miljoner kronor	2023	2022	2021
Tillgångar			
Anläggningstillgångar	253,0	197,2	152,2
Bidrag till infrastruktur			
Omsättningstillgångar	1,0	5,4	8,0
Summa tillgångar	254,0	202,6	160,2
Eget kapital och skulder			
Eget kapital	17,4	17,1	16,9
Obeskattade reserver		0,4	0,4
Skulder	236,6	185,1	142,9
Summa eget kapital och skulder	254,0	202,6	160,2
Ansvarsförbindelse			
Pensionsförpliktelse			

9.2.5 Ekonomisk analys

Under 2023 blir AB GöteneBostäders avkastning 1,3 procentenheter av bolagets egna kapital vilket är lägre än ägardirektivets långsiktiga målsättning om 5 procentenheter. Inflationen samt ett antal nödvändiga med oplanerade underhållsåtgärder är det främsta skälet till att budgeterat resultat ej kunnat uppnås. De tidigare avsatta periodiseringsfonderna om totalt 0,4 mnkr har nyttjats under 2023.

Under året har 59,6 mnkr nyupplånats med anledning av nybyggnadsprojektet på Alsborgsgatan. Därutöver har befintliga lån upphandlats på nytt av ett belopp på 91,9 mnkr. Samtidigt har 2,5 mnkr amorterats under året på befintliga lån. Under 2023 utbetalades statligt elstöd om 0,5 mnkr till bolaget för perioden oktober 2021 till september 2022. Av detta fördelas 0,1 mnkr under 2023 och 2024 till de av bolagets kunder där elen ingår i hyran eller som betalar för värme via bolagets värmepumpar.

Nybyggnadsprojektet färdigställdes och hade inflyttning 2023. Dock sker viss slutfakturering samt den förväntade utbetalningen av det statliga investeringsstödet för detta projekt först 2024.

9.2.6 Investeringar

Årets investeringsprojekt

Miljoner kronor	Utfall 2023	Budget 2023	Avvikelse
Ombyggnad lgh Liljan	1,1	1,8	0,7
Skärmtak Hjalmen 7	0,9	0,6	-0,3
Lås-, passersystem Melonen 6	0,9	1,8	0,9
Utemiljö/garage Melonen 6	2,8	5	2,2
Värmeanläggning Melonen 6	2,2	0	-2,2
Redskapsbärare	1,1	1,1	0
Nybyggnation Melonen 6	98,5	88	-10,5
Summa	7,9	9,2	1,3

På Liljan 1 har totalrenovering utförts i tre lägenheter och påbörjats i ytterligare steg. Sådan renovering består dels av sedvanligt underhåll dels också som standardhöjande åtgärder varav det sistnämnda betraktas som investering.

Hjalmen 7 har fått ytterligare två cykeltak, på Vikingagatan 17 och 23. En gammal redskapsbärare har bytts ut mot en ny med sandspridare och plogblad. En mindre inventarieinvestering har också gjorts i form av nya stolar i bolagets konferensrum.

9.2.7 Medarbetare

Under nio veckor på sommarlovet var det sex ungdomar från kommunen som sommarjobbade hos GöteneBostäder.

Sjukfrånvaron har under 2023 varit 1,65 procent (4,91 procent 2022). All personal erbjuds en timmes friskvård i veckan samt kontinuerlig uppföljning av hälsan vid företagshälsovården. Under året har personalen i genomsnitt utfört 17 timmar per anställd i fysiskt aktivitet.

Medelantalet anställda har under året varit 10 stycken (10 stycken 2022).

9.2.8 Målfyllelse

- Bolaget har bedrivit sin verksamhet på ett sådant sätt att kostnaderna för verksamheten täcks genom bolagets intäkter.
- Bolagets soliditet har minskat från 8,6 procent till 6,9 procent till följd av byggprojektet på Melonen 6. Bolaget kan därmed under 2023 inte bidra till kommunfullmäktiges beslut om God ekonomisk hushållning vilket tidigare anmälts till ägaren.
- Bolaget har under 2023 ej uppnått ägarens långsiktiga avkastningskrav om 5 procentenheter av eget kapital, avkastningen blev 1,3 procentenheter. Genomsnittet de senaste 5 åren är 3,1 procentenheter.
- Bolaget uppfyller kraven för att dela ut det belopp som tillåts enligt lagen om allmännyttiga kommunala bostadsaktiebolag och har samtidigt minst i motsvarande grad gjort insatser som kommer allmänheten till del.
- Bolagets positiva resultat efter utdelning återinvesteras i verksamheten.
- Bolaget har under året betalat en borgensavgift enligt reglerna i kommunens finanspolicy.
- Bolaget medverkar till att de av kommunfullmäktige antagna strategiska målen uppfylls:
 - Ökad nytta för alla kommuninvånare inom befintlig ekonomi
 - Mål: Bolaget ska stå på egna ben ekonomiskt och erbjuda lägenheter som motsvarar efterfrågan.
 - Uppfyllnad 2023: Bolaget har redovisat ett positivt resultat och har under året tillfört 56 stycken nyproducerade hyreslägenheter på Alsborgsgatan, fastigheten Melonen 6 i Götene tätort. Samtliga nyproducerade lägenheter är uthyrda och vakanserna i bolagets övriga lägenhetsbestånd har tillfälligt påverkats endast marginellt till följd av byggprojektet.
 - En kommun som attraktiv att bo, besöka och verka i
 - Mål: Bolaget ska arbeta aktivt med kunddialog för att hålla fastigheterna i attraktivt skick och medverka i stadsutvecklingen där sådan sker i anslutning till bolagets fastigheter.
 - Uppfyllnad 2023: Det systematiska arbetet med handlingsplanen från 2022 års kundenkät fortsätter i syfte att ytterligare öka attraktionskraften för bolagets lägenheter. Nästa enkät genomförs 2024. En aktiv dialog pågår också med hyresgästföreningen liksom medverkan i deras aktiviteter. Genom den nya utemiljön på Melonen 6 har en ny "utställningshall under stjärnorna" skapats i samarbete med bland annat Götene kommun och Kultursystem Kinnekulle samt med delfinansiering från Sparbanksstiftelsen Skaraborg. Verksamheten har fått namnet Galleri Hemmavé och kommer under de närmaste åren erbjuda tre årliga utställningar för allmänheten. Detta ökar

attraktionskraften såväl i Götene centrum som för hela kommunen.

- En klimat- och miljösmart kommun
 - Mål: Bolaget ska genom medverkan i Allmännyttans Klimatinitiativ arbeta aktivt med att förebygga energiförluster, minska sin totala energianvändning 2007-2030 med 30 procent och senast 2030 vara fossilfria avseende energianvändning.
 - Uppfyllnad 2023: Sedan många år tillbaka är all den el bolaget köper förnyelsebar. Dessutom har den egna solcellsproduktionen ökat med cirka 50 procent under 2023. Utvecklingen av den digitala styrningen av energianvändningen i befintliga fastigheter har fortsatt med sänkt energiförbrukning som följd. Samtliga fyra servicefordon samt två av tre redskapsbärare drivs nu med el eller HVO100. Fler eldrivna redskap samt robotgräsklippare hjälper ytterligare till att minska klimattrycket. Det byggprojekt bolaget slutförde 2023 är på många sätt helt unikt ur ett hållbarhetsperspektiv. Att som GöteneBostäder genomföra detta projekt i nära samarbete med Unesco Biosfärområde Vänerskärgrården med Kinnekulle, är vi helt ensamma om. Likaså att i modern tid bygga bostadshus helt utan cellplast i klimatskalet. Att energiförbrukningen i de nya husen ligger så lågt som strax över 50 procent av byggkraven är vi mycket stolta över.
- Ett starkt lokalt arbets- och näringsliv
 - Mål: Bolaget ska vara aktivt i lokaletableringar, ta emot PRAO och andra praktikanter, handla lokalt när så är motiverat och möjligt samt för egen del vara en attraktiv arbetsgivare.
 - Uppfyllnad 2023: Bolagets samtliga lokaler är uthyrda. Vidare erbjuder bolaget plats för och tar emot såväl PRAO-elever, sommarpraktiserande skolungdomar förmedlade via kommunen och praktikanter från AME. Bolaget arbetar också aktivt för att stärka den egna attraktiviteten som arbetsgivare.

9.2.9 Översikt för verksamhetens utveckling

	2023	2022	2021
Nettoomsättning, miljoner kronor	37,3	34,3	33,1
Kassalikviditet, procent	7,9	32,3	81,3
Soliditet, procent	6,9	8,6	10,8
Balansräkningens omslutning, miljoner kronor	253,9	202,6	160,2
Antalet anställda	10	10	8

9.2.10 Framtid

I ett fortsatt allvarligt världsläge, som fortsätter skilja sig starkt mot det vi länge upplevde fram till för bara några år sedan, kan GöteneBostäder konstatera att såväl 2024 som de därefter närmast följande åren innebär fortsatta utmaningar. Än större vikt läggs vid att prioritera rätt och fördela befintliga resurser på bästa möjliga sätt efter givna omständigheter. Efter att 2023 ha genomfört inflyttning i ett mycket lyckat byggprojekt på Alsborgsgatan i Götene kommer de återstående åren under innevarande decennium få fokusera till mycket stor del på renovering av bolagets miljonprogram. Parallellt med detta pågår planering för framtida nyproduktion.

Flera framtida industriella investeringar i Götene och angränsande kommuner ser ut att kunna skapa goda möjligheter för befolkningsutveckling i vårt närområde under de kommande 10-15 åren. Även om renoveringen av befintliga bostäder är prioriterad vill GöteneBostäder kunna

bidra även när det gäller fortsatt nyproduktion. Bolaget har därför initierat en utredning av möjliga förtätningsprojekt på befintliga fastigheter.

9.3 Götene Vatten & Värme AB

Ordförande: Per Samuelsson

VD: Johan Törner

Ägare: Götene kommun

9.3.1 Verksamhetsområde

- Fjärrvärme
- Vatten & avlopp

9.3.2 Händelser av väsentlig betydelse

- Arbetet med utbyggnaden av VA på Kinnekulle pausades under hösten då Götene kommun i november överklagade föreläggandet om att skapa ett verksamhetsområde för vatten och avlopp på delar av Kinnekulle.
- Avtal om leverans av hetvatten till Gasums nya biogasanläggning skrevs under sommaren och projektering av denna anläggning påbörjades under hösten.
- Under hösten startades ett projekt tillsammans med Arla och Semper kring Götene reningsverks framtid. Uppgiften har varit att ta fram en hållbar gemensam lösning både på kort och lång sikt för att möjliggöra utveckling av Götene kommun för både kommuninvånare och näringsliv.

9.3.3 Ekonomiska sammanställningar

Resultaträkning

Miljoner kronor	2023	2022	2021
Intäkter	137,0	121,0	123,5
Kostnader	-120,9	-94,8	-99,1
varav personalkostnader	-23,8	-23,3	-23,9
Avskrivningar	-16,3	-15,6	-15,9
Rörelseresultat	-0,2	10,6	8,5
Finansiella intäkter	0,5	0,0	0,0
Finansiella kostnader	-3,9	-1,8	-1,5
Resultat efter finansiella poster	-3,6	8,8	7,0
Bokslutsdispositioner	3,6	-5,6	-6,9
Skatt	0,0	-0,7	0,6
Årets resultat	0,0	2,5	0,7

Resultat per verksamhetsgren

Miljoner kronor	2023	2022	2021
Fjärrvärme	-6,5	7,9	4,6
Vatten & avlopp	2,9	0,9	-1,5
Renhållning	--	--	0,7
Resultat efter finansiella poster	-3,6	8,8	7,0

Balansräkning

Miljoner kronor	2023	2022	2021
Tillgångar			
Anläggningstillgångar	250,6	247,4	243,2
Bidrag till infrastruktur			
Omsättningstillgångar	81,3	50,1	35,7
Summa tillgångar	331,9	297,5	278,9
Eget kapital och skulder			
Eget kapital	20,6	20,6	18,1
Obeskattade reserver	65,2	68,8	63,1
Skulder	246,1	208,1	197,7
Summa eget kapital och skulder	331,9	297,5	278,9
Ansvarsförbindelse			
Pensionsförpliktelse			

9.3.4 Ekonomisk analys

Årets nettoomsättning redovisas till 123,9 mkr (108,4 mkr föregående år), en ökning med 14% jämfört med 2022. Ökningen beror främst på stigande försäljningspriser, främst drivna av ökade kostnader på biobränsle. Höjningen av taxan för vatten & avlopp från 1 juli har också bidragit till den ökade nettoomsättningen.

Vi har liksom förra året tilldelats 11 774 gratis utsläppsrätter. Utsläppsrätterna erhöles den 25 februari 2023 och värderades till nettoförsäljningsvärde, drygt 1 000 kr/st. Tilldelningen resulterade i en intäkt på 12,1 mkr. Vid årets utgång uppgår bolagets innehav till 38 300 utsläppsrätter. Under januari och februari 2024 har marknads-värdet på utsläppsrätter fallit med ca 30 %, från 850 kr (77 €) till 618 kr/st (55 €). Värdet på bolagets utsläpps-rätter har därför skrivits ner med 5,0 mkr. Nedskrivningen har bokförts som kostnad i resultaträkningen. Resultat efter finansiella poster redovisas till -3,6 mkr (8,8 mkr).

9.3.5 Investeringar

Under 2023 har investeringarna uppgått till 19,4 mkr (24,0 mkr 2022), varav VA 16,2 mkr, Västerbyverket 3,0 mkr och Hällekis värmecentral 0,2 mkr. En ny råvattenledning har anlagts mellan Götene vattenverk och infiltrations-området 5,9 mkr (pågår), byte av vattenledning och vattenserviser Götgatan i Götene 2,2 mkr, vatten- och spillvattenledningar Vitsippsvägen i Hällekis 2,2 mkr samt inköp av digitala vattenmätare 2,3 mkr.

Miljoner kronor	Utfall 2023	Budget 2023	Avvikelse
Fjärrvärme	3,2	26,2	23,0
Vatten & avlopp	16,2	40,3	24,1
Summa	19,4	66,5	47,1

9.3.6 Översikt för verksamhetens utveckling

	2023	2022	2021
Nettoomsättning, miljoner kronor	123,9	108,4	117,4
Kassalikviditet, procent			
Soliditet, procent	21,8	25,3	24,5
Balansräkningens omslutning, miljoner kronor	331,8	297,5	278,9
Antalet anställda	30	29	31
*) Verksamheten Renhållning överlämnades till Avfall & Återvinning Skaraborg den 1 januari 2022. Beloppet inkluderar Renhållning med 13,7 mkr (2021) och 13,4 mkr (2020).			

9.3.7 Medarbetare

Antalet anställda under året i medeltal har varit 30 personer (29 personer 2022), 5 kvinnor och

25 män. Vi har under året anställt flera nya medarbetare vilket har gett oss värdefull kompetens in i bolaget.

9.3.8 Måloppfyllelse

Mål	Kommentar
Kommunfullmäktiges övergripande mål	GVV tar en aktiv roll i den samhällsplanering som drivs av Götene kommun genom att delta på samverkans-möten mellan förvaltningar, vara en del i ledningen av kommunen som hanterar exploatering samt med-verkar i de av Götene kommun arrangerade näringslivsträffarna.
Bolagets uppgift	
Utforma förslag till taxor inom sina verksamhets-områden.	Ny VA-taxa, baserad på Svenskt Vattens förslag P120, trädde i kraft den 1 juli.
Aktivt arbeta för att lokala, regionala, nationella och EUs klimat- och miljömål uppnås.	GVV har tillsammans med kommunen tagit fram en ny vattentjänstplan. Årlig uppdatering av krishanteringsplan är genomförd.
Aktivt informera allmänheten, företag, skolor, bostadsföretag m. fl. om klimat- och miljöfrågor relaterade till bolagets egen verksamhet.	Analys av och plan för underhåll och utbyte av ledningar och annan teknisk utrustning genomförs årligen.
Långsiktigt säkerställa tillräcklig leverans av högkvalitativt dricksvatten.	
Ekonomiska mål	
Bolaget ska bedriva sin verksamhet så att kostnaderna för verksamheten täcks genom taxor.	Verksamheten har finansierats via taxor. Inga skattepengar har erhållits från Götene kommun.
Soliditeten i bolaget bör vara minst 15 %, eller långsiktigt 20 %. Bolaget arbetar långsiktigt för konsolidering i syfte att minska kommunens risktagande som ägare.	Soliditeten 2023 uppgår till 21,8 % (2022: 25,3 %) Soliditeten har varit över 20 % de senaste fem åren. Avkastningen på eget kapital 2023 uppgår till -4,9 % (2022: 11,7 %).
Bolagets långsiktiga avkastning bör vara 5% på eget kapital.	
Positiva resultat utöver utdelning ska åter-investeras, alternativt minska låneskulden, för att därigenom uppnå soliditetsmålet.	

9.3.9 Förväntad framtida utveckling

Den pågående energiomställningen till grön energi öppnar upp flera möjliga affärsområden både inom VA sidan men framför allt inom energisidan.

I denna omställning kommer vi behöva tillgång till spetskompetens inom flera specialområden såsom energi-teknik, dagvattenhantering och process och miljöutveckling. För ett mindre bolag innebär det att samarbete och innovation tillsammans med näringslivet lokalt i kommunen likväl som samverkan mellan andra energi och vattenbolag över kommungränserna på olika sätt är av central betydelse.

Ett orosmoln är hur bränslepriset på biobränsle kommer att utveckla sig framöver och om de volymer som branschen behöver kommer att kunna plockas fram till priser som fortsatt innebär att fjärrvärmen kan vara konkurrenskraftig gentemot andra energislag. Den ständigt pågående diskussionen på EU-nivå kring huruvida klassningen av Grot (Grenar, rötter, toppar) som hållbar energikälla eller inte är även det en osäkerhetsfaktor som behöver bevakas. Om klassningen skulle ändras skulle det få stora konsekvenser för fjärrvärmen då kostnaden för bränsle då kraftigt skulle öka.

9.4 Medeltidens Värld AB

Ordförande: Johan Månsson

VD:

Ägare: Götene kommun

9.4.1 Verksamhetsområde

Fastighetsförvaltning och därmed förenlig verksamhet samt att arrendera ut verksamheten.

9.4.2 Händelser av väsentlig betydelse

Parken har varit stängd under 2023, liksom under perioden 2012-2022.

Arbetet med att återställa marken återstår. Under 2023 har inga åtgärder genomförts och avsättningen för

återställande av marken är oförändrad jämfört med utgången av 2022 och uppgår till 2,8 mnkr per 31 december 2023.

Bolaget har under 2023 erhållit en ränteintäkt på bankkontot som uppgår till 0,2 mnkr.

Det är denna ränteintäkt som medfört att bolaget gjort ett positivt resultat 2023.

Avsättning till periodiseringsfond är gjord med 0,05 mnkr. Det troliga är att bolaget i framtiden kommer göra negativa resultat.

9.4.3 Ekonomiska sammanställningar

Resultaträkning

Miljoner kronor	2023	2022	2021
Intäkter	0,0	0,0	0,0
Kostnader	-0,1	-0,1	0,0
varav personalkostnader			
Avskrivningar			
Rörelseresultat	-0,1	-0,1	0,0
Finansiella intäkter	0,2	0,0	0,1
Finansiella kostnader	0,0		
Resultat efter finansiella poster	0,2	0,0	0,1
Bokslutsdispositioner	-0,1	0,0	0,0
Skatt	0,0		0,0
Årets resultat	0,1	0,0	0,1

Balansräkning

Miljoner kronor	2023	2022	2021
Tillgångar			
Anläggningstillgångar		0,0	0,0
Bidrag till infrastruktur			
Omsättningstillgångar	7,8	7,6	7,9
Summa tillgångar	7,8	7,6	7,9
Eget kapital och skulder			
Eget kapital	4,8	4,7	4,7
Obeskattade reserver	0,1		0,0
Skulder	2,9	2,8	3,1
Summa eget kapital och skulder	7,8	7,6	7,9
Ansvarsförbindelse			
Pensionsförpliktelse			

9.4.4 Ekonomisk analys

Bolaget har erhållit en ränteintäkter under 2023 med 237 tkr.

Bokslutsdisposition har bokats upp med 46 tkr.

I övrigt består bolagets kostnader av driftkostnader för el och vatten.

9.5 Destination Läckö-Kinneulle AB

Ordförande: Bodil Warolin

VD: Anna Ohlin Ek

Ägare: Götene kommun 25 procent, Lidköpings kommun 75 procent

9.5.1 Verksamhetsområde

Bolagets verksamhet är att stödja affärs- och kompetensutveckling för befintliga och nya aktörer inom besöksnäringen, stödja och medverka i utveckling av nya och befintliga besöksmål, destinationsmarknadsföring och mottagningsservice.

Destination Läckö-Kinneulle AB ansvarsområden är

- Stöd i affärs- och kompetensutveckling för befintliga och nya aktörer
- Stöd för utveckling av nya och befintliga besöksmål i destinationen.
- Ansvara för samordningen och aktivt medverka i utveckling av och stödja skapandet av nya evenemang
- Destinationsmarknadsföring
- Besöksservice
- Vara en ledande samverkanspart inom regional besöksnäringens utveckling i Västra Skaraborg och Skaraborg.

9.5.2 Händelser av väsentlig betydelse

Bolaget har under året haft ett uppdrag från styrelsen att utreda Framtidens besöksservice med målsättning att nå så många besökare som möjligt, där de får den information de eftersöker, när och där de söker efter information. Besökarnas behov av fysisk besöksservice har analyserats och en handlingsplan är framtagen och Del 1 är genomförd under 2023 och del 2 beslutad för 2024. Besöksservicen är åretrunttillgänglig genom mail, chatt och telefon med bolagets medarbetare samt genom 22 Info Points där besökarna kan få muntlig information från receptionspersonal på plats.

De digitala kanalerna är de främsta verktyget inom besöksservice och destinationsmarknadsföring och där fortsätter bolaget att utveckla användarvänligheten vilket under året gett ett resultat med 370 000 unikaanvändare av webben, och drygt 1 000 000 sidvisningar, vilket ligger i topp i Västsverige.

Inom Turism och besöksmålsutveckling projektleder bolaget:

- Förstudie för Naturum Kinnekulle som samfinansieras med Sparbanken Skaraborg och Götene kommun.
- Förstudie Gruvan i Kinne-Kleva- kan ett nytt besöksmål utvecklas? Finansieras av

Leader Nordvästra Skaraborg

- Hållbara transporter för landsbygdens besökare med målsättning att utveckla en affärsmodell för Sista-Milen-Bilen. Finansieras genom Leader Nordvästra Skaraborg
- Samverkanspart i förstudie för utveckling av cykelled till Läckö, tillsammans med Lidköpings kommun och Läckö vänner.

I samverkan med Turistrådet Västsverige har bolaget under året arbetat för att öka besöksnäringens Affärsutveckling genom samarbete med researrangörer, bl.a. har utbildning, studiebesök och visningsresor genomförts.

2023 års evenemangutbud är ett resultat av föregående års strategiska arbete med analys och utformning av ny struktur och arbetssätt för att bredda och utveckla Lidköpings evenemangsportfölj med platsvarumärkesstärkande evenemang. Detta genom att skapa samverkan med och förutsättningar för externa arrangörer. Detta arbete har under 2023 resulterat i bland annat Melodifestivalen deltävling 3, Barnkalasfestivalen, Klossfestivalen, International food festival, test av kommersiellt evenemang i Stadsträdgården med två slutsålda föreställningar med Johan Glans, RIX fm festival, The Obstacle run, Höstlovsvecka med Gastar och Sjöbusar och Jul i Lidköping med den nya ljusinstallationen Julresan.

Inom uppdraget från Skaraborgs kommunalförbund: Visit Skaraborg 2.0 har arbetet utvecklats under året till att jobba närmre tillsammans med Business region Skaraborg och Livet i Skaraborg med avstamp i ”Omställning Skaraborg”.

Bolaget arbetar även nära de kommunala sektorerna inom näringsliv, samhälle, kommunikation och kultur & fritid, bland annat inom ramen för handlingsplan för näringsliv, platsvarumärkesprocesser, evenemang och kommunikation mm.

Bolaget har under året Initierat ett samarbete med Götene och Lidköpings kommuner för att tillsammans ta fram en gemensam Destinationsstrategi framåt.

Efter fjolårets rekordår bibehålls en hög nivå av gästnätter även under 2023. Vi ser också att de utländska gästnätterna nu helt återhämtat sig efter pandemin där norska och tyska besökare ligger i topp.

9.5.3 Ekonomiska sammanställningar

Resultaträkning

Miljoner kronor	2023	2022	2021
Intäkter	15,2	14,2	10,1
Kostnader	-15,4	-13,9	-10,0
varav personalkostnader	-5,6	-5,5	-4,9
Avskrivningar			
Rörelseresultat	-0,2	0,3	0,1
Finansiella intäkter	0,1		
Finansiella kostnader			
Resultat efter finansiella poster	-0,1	0,3	0,1
Bokslutsdispositioner	0,1	-0,1	0,0
Skatt			
Årets resultat	0,0	0,2	0,1

Balansräkning

Miljoner kronor	2023	2022	2021
Tillgångar			
Anläggningstillgångar	0,1	0,0	0,1
Bidrag till infrastruktur			
Omsättningstillgångar	4,3	4,7	3,0
Summa tillgångar	4,4	4,7	3,1
Eget kapital och skulder			
Eget kapital	1,3	1,3	1,1
Obeskattade reserver	0,0	0,2	0,1
Skulder	3,0	3,3	1,9
Summa eget kapital och skulder	4,3	4,8	3,1
Ansvarsförbindelse			
Pensionsförpliktelse			

9.5.4 Ekonomisk analys

Destination Läckö-Kinneulle AB gör ett negativt resultat för 2023 med - 32 tkr. Verksamheten flyttade under året till nya lokaler och hade under en längre period dubbla lokalkostnader då turistbyrån var kvar i de gamla lokalerna. Detta har gjort att kontorsomkostnaderna ligger högre under 2023 jämfört med 2022 men kostnaderna var helt enligt plan.

Nya evenemang som har värvats under året har påverkat omsättningen positivt.

9.5.5 Medarbetare

Destinationsbolaget har under 2023 haft 8 helårsanställda, varav en tjänst inom ramen för utvecklings och samverkansprojekt. Verksamheten stärktes upp under sommaren med två turistinformatörer.

Verksamheten har under året flyttat från Rådhuset till Bahnhof Cowork Lidköping vilket gett en bättre arbetsmiljö. Samtidigt pågår enligt uppdrag att utveckla framtidens besöksservice vilket fortlöper under 2024.

9.5.6 Måluppfyllelse

Destination Läckö-Kinneulle arbetar efter beslutat affärsplan 2023 som genomsyras av strategier för hållbar utveckling av besöksnäringen där de prioriterade fokusområdena natur, kultur och mat sätter ramarna för de unika turistiska värden som stärker områdets reseanledningar och är styrande för de insatser som görs inom verksamhetsinriktningarna. affärs & kompetensutveckling, turism och besöksmålsutveckling, evenemangsutveckling och destinationsmarknadsföring och besöksservice bidrar alla till att nå målbilden, Destination Läckö-Kinneulle skapar attraktivitet, stolthet och långsiktig konkurrenskraft genom att möjliggöra hållbara val och erbjuda Sveriges mest genuina mat-, natur-, och kulturupplevelser, året runt.

Destination Läckö-Kinneulles verksamhet bidrar till alla Götene kommuns strategiska mål, då alla insatser som görs inom utveckling av turism- och besöksnäring är ett medel och katalysator som skapar ökad attraktivitet och utbud även för kommuninvånarna genom höjd upplevelse av livskvalitet och service, som i sin tur i förlängningen skapar fler arbetstillfällen och attraherar nyinflyttning och skapar en attraktiv kommun att bo, besöka och verka i.

9.5.7 Översikt för verksamhetens utveckling

Nyckeltal

	2023	2022	2021
Nettoomsättning, miljoner kronor	15,2	14,2	10,1
Kassalikviditet, procent	142,0	142,0	162,0
Soliditet, procent	30,3	30,0	39,2
Balansräkningens omslutning, miljoner kronor	4,3	4,8	3,1
Antalet anställda	8,0	8,0	8,0

- Destinationsbolaget arbetar efter nyantagen affärsplan 2024
- Bolaget förväntas fortsatt vara en drivande part i utvecklingen av samverkan regionalt inom ramen för uppdraget Visit Skaraborg 2.0.
- Genomföra handlingsplan del 2 i ”Framtidens besöksservice” med fortsatt fokus vad det gäller omställning till ett mer hållbart resande, stor teknisk utveckling och nya behov hos besökarna.
- Vara en av flera drivande parter i den lokala platsutvecklingen för att skapa långsiktig hållbar utveckling och förbättrad livskvalitet för både besökare och invånare.
- Starta en process för samverkan mellan Götene och Lidköpings kommuner för att ta fram en gemensam Destinationsstrategi.

9.6 Göliska IT (Kommunalförbund)

Ordförande: Svante Classon, Grästorps kommun

Förbundsdirektör: Anders Thörn

Ägare: Göliska IT är ett kommunalförbund vars medlemmar (förbundskommuner) utgörs av kommunerna Götene, Lidköping, Skara, Essunga, Grästorp och Vara. Götene kommuns medlemsandel uppgår 2023 till 13,2 %.

9.6.1 Verksamhetsområde

- Försäljning av IT-relaterade tjänster till förbundskommunerna och dess kommunala bolag.
- Försäljning av drift- och supporttjänster till Fastbit AB och stadsnäten i Götene, Lidköping, Skara och Vara.
- Försäljning av övriga specialisttjänster/-funktioner till förbundskommunerna och dess kommunala bolag.

9.6.2 Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning

Resultaträkningen summerar för andra året i följd till ett underskott. 2023 års underskott förklaras av oväntat höga pensionskostnader samt omfattande medlemsuttag.

9.6.3 Händelser av väsentlig betydelse

- Stöttat kommunerna med tekniskt och ekonomiskt underlag inför beslut om ett utökat molnbaserat arbetssätt.
- Slutfört projektet med nytt omsorgssystem för samtliga medlemskommuner.
- Bytt till ett mer kostnadseffektivt manageringssystem för kommunernas samtliga mobila enheter.

9.6.4 Ekonomiska sammanställningar

Resultaträkning

Miljoner kronor	2023	2022	2021
Intäkter	80,5	73,1	69,9
Kostnader	-69,9	-62,9	-59,6
varav personalkostnader	-47,4	-42,9	-40,4
Avskrivningar	-12,0	-10,4	-8,6
Rörelseresultat	-1,4	-0,2	1,7
Finansiella intäkter	0,0	0,0	0,0
Finansiella kostnader	-0,3	-0,1	-0,1
Resultat efter finansiella poster	-1,7	-0,3	1,6
Bokslutsdispositioner	-1,2	-1,4	-1,1
Skatt	0,0	0,0	0,0
Årets resultat	-2,9	-1,7	0,5

Balansräkning

Miljoner kronor	2023	2022	2021
Tillgångar			
Anläggningstillgångar	54,1	47,5	42,2
Bidrag till infrastruktur	0,0	0,0	0,0
Omsättningstillgångar	25,8	27,2	39,2
Summa tillgångar	79,9	74,7	81,4
Eget kapital och skulder			
Eget kapital	7,8	10,8	12,4
Avsättningar för pensioner med mera	0,0	0,0	0,0
Skulder	72,1	63,9	69,0
Summa eget kapital och skulder	79,9	74,7	81,4
Ansvarsförbindelse			
Pensionsförpliktelse			

9.6.5 Ekonomisk analys

Verksamhetens intäkter har ökat med 7,4 mkr jämfört med 2022. Följande är de viktigaste förklaringarna till denna ökning:

- Sedan 1 januari 2023 betalar kunderna för den säkerhetshöjande redundanta datahallen, SiteB. Intäktsökningen uppgår till 1,3 mkr.
- Göliska IT har från och med 2023 en etablerad Cyber Security-tekniker samt ett avancerat loggsystem för ökad säkerhet. Intäktsökningen uppgår till 1,1 mkr.
- Sedan kvartal ett 2023 hanterar Göliska IT de kommunanställdas molnlicenser som en IT-tjänst via resultaträkningen (tidigare ren vidarefakturerings till kommunerna/bolagen). Intäktsökningen uppgår till 1,4 mkr.
- Kommunerna har under 2023 återbetalat 4,7 mkr avseende Göliska IT:s investeringar i olika verksamhetssystem. Dessa intäkter möts av en exakt lika stor avskrivningskostnad. Intäktsökningen mot 2022 uppgår till 1,0 mkr.
- Antalet accesspunkter till V6-kommunernas trådlösa nätverk har ökat. Intäktsökningen uppgår till 0,8 mkr.

Årets resultat är negativt med nära 3 mkr. Det beror främst på kostnaderna för den förmånsbestämda ålderspensionen som skenat till följd av inflationsläget. Kostnaderna för detta översteg budget med 1,7 mkr. Utöver pensionerna har medlemskommunernas nyttjande av utvecklingsmedel bidragit till underskottet med 1,2 mkr.

9.6.6 Investeringar

Miljoner kronor	Utfall 2023	Budget 2023	Avvikelse
Immateriella tillgångar	8,9	11,0	2,1
Kommunikation	6,9	5,3	-1,6
IT-infrastruktur	4,1	4,5	0,4
Övriga investeringar	0,2	0,3	0,1
Summa	20,1	21,1	1,0

Kommentar investeringar

Utfallet understiger budget med 1,0 mkr. Avvikelsen är främst hänförlig till de svårbudgeterade investeringarna i V6-gemensamma verksamhetssystem (immateriella tillgångar). Dessa projekt sträcker sig normalt över flera år och utfallet för sådana investeringar ett enskilt år är beroende av svårbedömda händelser.

Kommunikationskategorin avser främst accesspunkter till det trådlösa nätverket i förbundskommunerna samt switchar till det trådburna nätverket. Budgetavvikelsen är ansevärd och uppgår till 29 %. Det är två orsaker till denna avvikelse.

- En stor andel av de nätverksprodukter som beställdes inom 2022 års investeringsbudget var mer än ett år försenade och levererades först under 2023 tillsammans med 2023 års investeringsbudget.
- Antalet inköpta accesspunkter under 2023 har varit högre än vad som budgeterats. Anledningen är kommunerna önskat bygga ut den trådlösa infrastrukturen i de särskilda boendena kraftigt under 2023.

9.6.7 Medarbetare

Personalomsättningen har under 2023 likt 2022 varit hög med Göliska IT-mått.

Återrekryteringarna har dock gått väldigt bra då vi är en attraktiv arbetsgivare och en stor spelare i vår bransch både inom Skaraborg och inom regionen. Det finns alltid möjligheter till att specialisera sig och över tid komma in i andra arbetsområden om man har ambitionen att utvecklas och komma vidare inom IT-yrket.

Antalet anställda per sista december 2023 (exkl. tjänstlediga) uppgår till 66 personer, vilket är en minskning med en person jämfört med samma tidpunkt 2022.

9.6.8 Måluppfyllelse

Göliska IT:s förbundsledning sätter och följer upp flera olika mål – både finansiella mål och verksamhetsmål. Utfallet för 2023 är att de båda finansiella målen uppfylldes och fyra av fem verksamhetsmål uppfylldes.

9.6.9 Översikt för verksamhetens utveckling

	2023	2022	2021
Nettoomsättning, miljoner kronor	80,5	73,1	69,9
Kassalikviditet, procent	105	98	96
Soliditet, procent	10	14	15
Balansräkningens omslutning, miljoner kronor	79,9	74,7	81,4
Antalet anställda	66	67	63

Framtiden ser ljus ut för vårt samarbete inom V6! Med rätt stöd av Göliska IT kommer verksamhetsutvecklingen med stöd av digitalisering vara en viktig faktor och möjliggörare för kommunerna de närmaste åren. Vi ser ett ökat inflöde av önskemål från våra kunder inte bara inom drift- och supportuppdraget utan också vad gäller nya lösningar och funktioner som skall effektivisera deras verksamheter.

9.7 Avfall & Återvinning Skaraborg

Ordförande: Adam van Stam (S), Skövde

Förbundsdirektör: Pontus Düring

9.7.1 Verksamhetsområde

Kommunalförbundets ändamål är att ansvara för det kommunala ansvaret enligt Miljöbalkens 15 kap 20-21 §§. Kommunalförbundet ska skapa en långsiktigt hållbar organisation för insamling och hantering enligt det kommunala ansvaret.

Kommunalförbundet ska i samarbete med medlemskommunerna aktivt verka för hållbar utveckling och bidra till samhälls-, miljö- och kundnytta inom sin verksamhet.

Kommunalförbundet ska i sin verksamhet och i samverkan med medlemskommunerna utgå från EU:s avfallstrappa och nationella, regionala och lokala miljömål.

9.7.2 Händelser av väsentlig betydelse

År 2023 har präglats av förberedelser inför det utökade uppdrag som trädde i kraft 1 januari 2024, med insamlingsansvar för förpackningar samt obligatorisk insamling av matavfall. Från 1 januari 2024 är kommunerna Essunga, Grästorp och Götene först ut inom förbundet med matavfallsinsamling för alla småhusfastigheter. Förbundet har beviljats dispens för att kunna införa obligatorisk matavfallsinsamling i alla kommunerna successivt och strukturerat, i en takt som möjliggör återanvändande av kärl.

Under april startade utsortering av grovplast* vid ÅVC:erna Falevi i Falköping, Heljeved i Vara samt Krusegården i Essunga. På det sättet kan grovplasten materialåtervinnas för att bli nya plastprodukter, i stället för att gå till förbränning. Totalt har 91 ton sorterats ut under året och under år 2024 ansluter ytterligare ÅVC:er till denna sortering.

Ohlssons åkeri i Landskrona tog över insamlingsentreprenaden i västra området, med Falköping och Skara från 1 mars 2023 och Essunga, Grästorp, Götene samt Vara från 1 januari 2024.

Under året har samarbete inletts med Skövde kommuns kontaktcenter som tar emot alla telefonsamtal som första kontakt. Antalet e-tjänster har utökats och hemsidan har förändrats för att vara mer kundanpassad.

9.7.3 Ekonomiskt resultat

(mnkr)	Utfall 2023	Budget 2023	Utfall 2022	Utfall 2021
Verksamhetens intäkter	215,7	215,7	223,9	180,8
Årets resultat	-7,7	-90,1	5,4	3,7
Balansomslutning	105,1		105,3	83,5
Investeringar	14,0	36,2	25,7	0,5
Eget kapital	42,8		50,5	36,6
Soliditet (%)	41	48	44	
Antal anställda	69		62	56

Årets resultat är negativt och uppgår till -7,7 mnkr vilket är 1,4 mnkr bättre än budget. Fortsatt minskning av brännbart avfall på ÅVC, som innebär lägre behandlings- och transportkostnader, är största anledningen till den positiva avvikelser.

Årets investeringar uppgår till 14 mnkr vilket är 22 mnkr mindre än budgeterat. Skillnaden mot budget beror på att investeringar för kärl och containrar för förpackningsinsamling till största del genomförs 2024 samt att det under året gjorts omfattande prioritering bland investeringar för att säkra förbundets likviditet.

9.7.4 Nyckeltal

	2023	2022	2021	2020	2019
Insamlad mängd matavfall (ton)	6 424	6 366	6 076	6 218	6 027
Avfall (kg/invånare i AÅS)	421	474	486	547	491

9.7.5 Framtida utveckling

Avfallssektorn är under förändring. Omställningen mot en cirkulär ekonomi får konsekvenser bland annat i form av ny lagstiftning, skatter och avgifter. EU-direktiv ska implementeras i svensk lagstiftning och innebär mer och noggrannare sortering.

Regeringen beslutade om kommunalt insamlingsansvar av förpackningar samt obligatorisk insamling av matavfall från 1 januari 2024. Insamlingen av förpackningar ska ske fastighetsnära från 2027.

Besluten innebär stora krav att anpassa verksamheten på relativt kort tid. Ersättningssystemet för insamling av förpackningar innebär även en påfrestning för förbundets resultatnivå och likviditet, dels för att ersättningen ska sökas kvartalsvis i efterskott med start år 2024, dels för att det inte finns investeringsbidrag. Införandet av fastighetsnära insamling av förpackningar innebär investering av fler kärl och fler sopbilar.

Viktiga förhållanden att lyfta i kommunens årsredovisning

Största utmaningen kommande år är de nya kraven på fastighetsnära förpackningsinsamling och den omställning det innebär inte bara för vår del utan även för samtliga fastighetsägare och småhusägare. Ytor som inte finns i dag kommer behövas skapas för att möjliggöra hantering som svarar upp mot nya kraven på sortering och insamling.